

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

Leto XXXV

35 let

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

zapisnega na kraju junaške bitke

Spomeniku padlim borcem Prešernove brigade na Pokljuki
zapisnega mladi vojak iz enote, ki nadaljuje tradicije pre-
novcev — Govor predsednika radovljjske borčevske orga-
nizacije Slavka Staroverskega — Zgodovinski dogodki poduk
obveza

Pokljuka — Množica ljudi se je
šla minulo soboto dopoldan na
Pokljuko, kjer stoji spomenik 79 borcem
1. bataljona Prešernove brigade, ki
so padli 15. decembra 1943. leta v
boju s premočnim nemškim okupa-
cijskim vojskovanjem. Poleg pripadnikov armade
so bili tod tudi nekateri vojakov.
Živeli borci Prešernove brigade.
Zgodovinski delavci iz radov-
ljjske in kranjske občine ter drugi
gostje.

Zarj ob spomeniku je plapolal
tricolor in zbrani so tiho prisluhnili
govoru himne, ki so vse, kljub
hladu, napolnili z občutkom toplote.
Zatem so iz grl mladih v sivo-
modrih uniformah prek širnega po-
ljskega gozda zadonele besede:
»Če smo obljubljali, da...« Postali
vojak, ki bodo zvesto izpolnjevali
naloge med služenjem vojaške-
roka v armadi in tudi potem,
kar bo potrebno.

Prvi opravljeno zapisnega je voja-
ski prvi častital starešina Spiro
Košnjek. Naglasil je, da jih k dobre-
delu obvezuje tudi junaštvo bor-
cev, ki so na tem mestu žrtvovali
življenja za svobodo; posebno zato,
da tradicije prešernovcev nadaljuje
v njihova enota.

Govorilci in borbene pozdrave je
pričel in gostom izrekel pred-
sednik občinskega odbora Zveze bor-
bovalcev NOV iz Radovljice Slavko Sta-
roverski. V slavnostnem govoru je
med drugim dejal: »Rad bi poudaril,
da sva svedeno zapisnega položili na
Pokljuko, saj radovljjska, katere
občine so med narodnoosvo-
jilno borbo dali velik krvni davek.
Za področja je prek 70 nosilcev
borčevske spomenice, ki kraji so
tudi narodne heroje...«

Govornik nato opisal bitko
1. bataljona Prešernove brigade pred
Pokljuko, je sklenil svoje
»Ti zgodovinski dogodki, v ka-
stava izdajstvo in nezadostna
za varnost privedla do trage-
nam morajo biti vsem v poduk.
Nem nam kažejo, kako se je
boriti, pa potrjujejo, da je za
vsebo sposoben samo neustrašen
in z visoko zavestjo.
Znam, da danes pomenijo za nas
varnost in varnost edino bratstvo
enotnosti naših narodov ter
solidarnosti pa dobro organizirana

splošna ljudska obramba in družbe-
na samoočista, katere jedro so
dobro usposobljene in opremljene
oborožene sile.«

Zbranim pri spomeniku na Pokljuki je spregovoril Slavko Staroverski
— Foto: S. Saje

Oprema za novo jeklarno

Jesenice — Vsa potrebna tehni-
na dokumentacija je izdelana ter
naložba potrjena na vseh ravneh in
v jeseniški Železarni načrtujejo
začetek gradnje nove jeklarne v dru-
gi polovici letošnjega leta. Še vedno
računajo, da bo poskusna proizvod-
nja v njej stekla leta 1984, kar pome-
ni, da bodo jeklarno hitro gradili.

Strokovnjaki, ki pripravljajo grad-
njo nove jeklarne, imajo nenehno
pri roki sveže podatke o ekonomič-
nosti, učinkovitosti in pomenu
naložbe, saj računalnik tekoče bele-
ži vse spremembe, ki vplivajo nanjo.
Trenutno oblikujejo denarno ogrod-
je naložbe, v kateri bo delež lastnih
sredstev 26 odstoten. Pripravljen je
samoupravni sporazum o združeva-

nju sredstev za novo jeklarno, ki
ga bodo podpisali uporabniki jekla.
Preko konzorcija temeljnih bank pa
se železarji dogovarjajo o kreditira-
nju naložbe.

Odločili so se že za dobavitelja
tehnološke opreme in te dni sklenili
okvirno pogodbo z zahodnonemško
firmo Mannesmann Demag. Pred
tem so razčistili vsa tehnično tehno-
loška vprašanja, določili obseg
dobave in preverili možnosti in smot-
nost nabave dela opreme, ki je pri
Mannesmann Demagu ne izdelujejo.

Zahodnonemška firma bo dobavi-
la opremo v skupni vrednosti 62 mi-
lijonov nemških mark, za kar bo
doma najela finančni kredit. Žele-
zarji bodo obveznost poravnali v
obliki protidobav jekla in s prodajo
izdelkov slovenske kovinske prede-
lovalne industrije na tujem tržišču.
Na ta način bodo s povečanim
izvozom in z odstopljenimi devizami
delovnih organizacij, ki bodo izva-
žale v okviru te pogodbe, v prihod-
njih šestih letih in pol zagotovili
devize za odplačevanje anuitet.
Stroški dobavljene opreme ter sto-
ritev in finančnega kredita v zvezi z
njo bodo znašali 96,46 milijona
nemških mark.

Pogodba o dobavi opreme ter o
protidobavah jekla in kovinskih iz-
delkov je torej podpisana, vsebuje
pa tudi ukrepe, če železarji in kovi-
narji protidobav ne bi mogli uresni-
čiti. Prav tako so kupci jekla že pri-
stali na združevanje deviz za nabavo
opreme za novo jeklarno. Posel je
torej tik pred tem, da pogodba začne
veljati.

Takšna oblika nakupa je v tem
trenutku edina možna oblika uvoza
opreme, slaba stran posla pa bo
seveda odvisnost od cen jekla na
svetovnem trgu v prihodnjih letih.

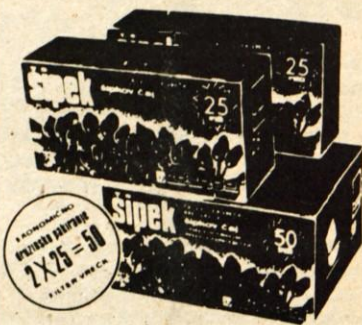
Vsekakor pa je storjen odločilen
korak k uresničitvi izgradnje nove
jeklarne. Oprema bo k nam prišla
leta 1983 in v začetku leta 1984 in
poskusna proizvodnja v novi jeklar-
ni bo potemtakem res lahko stekla
leta 1984.

To pa bo odvisno tudi od oskrbe z
električno energijo. Dotlej bodo
morali elektrogospodarstveniki zgra-
diti transformatorsko postajo na
Okroglem in povezovalna daljno-
voda do Jesenic. Skratka električno
energijo bodo morali pripeljati do
Jesenic, kar so Železarni zagotovili,
da bodo storili. Za uresničitev tega
projekta so v Železarni pripravili
družiti del sredstev in v okviru na-
ložbe so predvideli tudi 1,3 milijarde
dinarjev za zagotovitev oskrbe z
električno energijo.

Denar kroji gradnjo

Ljubljana — Izvršni odbor
republiške skupnosti za ceste je
na zadnji seji obravnaval možno-
sti uresničevanja srednjeročnega
programa gradnje cest v Slove-
niji. Drži osnovna ugotovitev, da
v Sloveniji ne bomo mogli graditi
cest tako hitro kot smo načrto-
vali, saj sredstev ne bo na pretek.
Pojavljajo se sicer želje po dodat-
nih gradnjah, vendar bodo le-te
ostale le na papirju. Zastopniki
Gorenjske so na seji izvršilnega
odбора skupnosti za ceste po-
udarjali, da je treba natančneje
opredeliti začetek gradnje in
gradnjo samo predora pod Kara-
vankami in hitre ceste Naklo-
Ljubljana, prav tako pa je treba
zaradi pičlih finančnih možnosti
dodobra izkoristiti vse vire.

NARAVA V SKODELICI ČAJA

2X25 = 50
Sipek
DROGA

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Uvoženo elektriko bomo težko vrnili

Mraz vztrajno pritiska in poraba električne energije je v
zadnjih dneh krepko porasla. Minulo sredo smo porabili decem-
ski rekord, saj smo porabili 28,76 milijona kilovatnih ur elektrike.

Slovenski elektroenergetski sistem porabe že nekaj časa ne
more pokriti, rešuje nas pomoč iz Srbije in Bosne ter uvoz iz
Avstrije in Italije. Tako smo minulo sredo kar 26,1 odstotek
električne energije dobili od drugih. Tudi v drugih republikah
imajo težave in dnevno v Jugoslaviji uvozimo 11 milijonov kilovat-
nih ur električne energije, od tega v Sloveniji 4,8 milijonov.

V vodnih elektrarnah sta v začetku leta dež in odjuga
napolnila akumulacije in proizvodnja je bila višja, vendar zdaj že
upada. Minulo sredo so pokrile 17,2 odstotka porabe. S polno paro
delajo termoelektrarne, posebej šoštanjska, ki so minulo sredo
pokrile 56,7 odstotka porabe. Jedrska elektrarna v Krškem pa spet
stoji in s pregledi bodo končali 10. februarja, vendar že zdaj na-
povedujejo, da jo bodo marca spet ustavili.

Zmogljivost termoelektrarn zmanjšuje slab premog. Tako v
šoštanjski termoelektrarni te dni naredijo od 12 do 14 milijonov
kilovatnih ur, polna zmogljivost pa je 16 milijonov. Kot je na
nedavni časnikarski konferenci povedal predstavnik termoelek-
trarne, ni moč pričakovati, da bo premog boljši. Po njem je zadnje
čase tolikšno povpraševanje, da rudarji izkopljejo ves dosegljivi
premog in iz jame prihaja tudi slab. Naprave v termoelektrarni pa
so preračunane na določeno toplotno vrednost premoga, in slabši
zmanjšuje njeno zmogljivost. Tako morajo v Šoštanju zdaj kuriti
premog, ki ima kar 60 odstotkov negorljivih primesi, kar je 30 od-
stotkov več kot poprej. Slab premog kvari tudi naprave in vzdrže-
valnih del imajo kar za 30 odstotkov več.

Pred mrki nas torej rešuje uvoz. V prvih treh tednih januarja
smo uvozili 69 milijonov kilovatnih ur električne energije. Elektro-
gospodarstveniki se sproti dogovarjajo za tedenske pasove in težko
je napovedati, doklej nam bodo Avstrijci še pomagali, saj imajo tudi
sami težave.

Dogovor je takšen, da bomo uvoženo električno energijo vrnili v
naslednjih mesecih, da ne bo treba odšteti dragocenih deviz. Toda
uvozu bi se lahko odpovedali šele, če bi jedrska elektrarna delala z
zmogljivostjo 400 megavov. Uvoženo energijo bomo torej težko
vrnili. Posebej, ker je v spomladanskih mesecih cenejša kot v
zimskih in maja, ko bomo morali obveznost dokončno poravnati, je
že petkrat cenejša kot zdaj.

V skupni vseh težav je torej poziv k varčevanju več kot
utemeljen. Elektrogospodarstveniki že od jeseni ponavljajo, da je
varčevanje edini izhod.

Vse bolj bodo morale našo zavest prežeti besede svetovnih
energetskih strokovnjakov: varčevanje je najcenejša energija.

M. Volčjak

Priznanja športnikom in športnim delavcem

Radovljica — Minulo soboto je
bila v Šlandrovem domu v Radov-
ljici podelitev priznanj najboljšim
športnikom iz občine za lansko leto
in Bloudkovih značk telesnokul-
turnim delavcem. Podelitev je pote-
kala pod pokroviteljstvom skupščine
občine Radovljica, telesnokulturne
skupnosti Radovljica in Zveze teles-
nokulturnih organizacij Radovljica.

Na prireditvi so podelili plakete 43
športnikom, ki so bili med najboljši-
mi na republiških in državnih tek-

movanjih in skupaj osvojili 96 me-
dalj ter ekipam. Posebno priznanje
pa so podelili mladim veslačem Ve-
slarskega kluba Bled, ki so na sve-
tovnem prvenstvu osvojili tretje me-
sto v postavi Dani Ferčej, Miran
Bratuša, Damjan Golja in Robert
Krašovec, pod vodstvom trenerjev
Miloša Janše in Stankota Slivnika.
Prav tako so podelili posebno pri-
znanje mladim padalcem leškega pa-
dalskega kluba, ki so pod vodstvom
trenerja Draga Bunciča osvojili prvo
mesto na balkanskem prvenstvu.
Priznanje so prejeli padalci Darko
Svetina, Iztok Jug, Roman Božič in
Dušan Intihar.

Bloudkove značke je prejelo šest
športnih delavcev. Bronasto za deset
let dela v športu so prejeli Vojin Pe-
rovič, Peter Petriček in Srečko Po-
gačnik, srebrno Tine Mulej in zlato
Jože Prešeren in Janko Rozman.
Jože Prešeren jo je prejel za organi-
zacijsko delo v zboru sodnikov, Jan-
ko Rozman pa za organizacijsko
delo v TVD Partizanu Bohinj.

D. Kuralt

Kaj bo s filmom o Dražgoški bitki

Lesce — Prejšnjo soboto so se
zbrali na volilnoprogamski skupšči-
ni: člani krajevne organizacije ZZB
NOV v Lescah. Razpravljali so o
svojem delu, posebno kritični pa so
bili do nekaterih negativnih poja-
vov: zanemarjanje kmetijstva, sla-
bega nadzora pri preskrbi, višanju
cen. Zelo odločno so ponovno posta-
vili vprašanje, kaj je s snemanjem
filma o Dražgoški bitki. Ne samo
borce, temveč vse ljudi in občane
upravičeno vznemirja dejstvo, da je
zdaj vse tiho in nihče ničesar ne od-
govarja. Zato so borci v Lescah
vztrajali, da se morajo vsi, ki so za
to pristojni, izjasniti, kaj je bilo s
sredstvi in projektom in končno,
kdaj bodo film začeli snemati.

Na skupščini so sprejeli program
dela krajevne organizacije in izvolili
odbor ter za novega predsednika za
naslednje mandatno obdobje Franca
Mezeta.

JR

litve 1982

obre priprave tam, jer je zavzetost

Občini Radovljica ocenjujejo dosedanje priprave na volitve
manj evidentiranih kandidatov, vendar je struktura boljša
slo se odločali za posebne delegacije

Radovljica — V radovljjski
se ugotavlja, da so v večini
nih organizacij in skupnostih
z začetnimi pripravami na vo-
delegatov za delegacije skup-
družbenopolitične skupnosti in
vseh skupnosti dokaj pozno in
nes ocenjujejo priprave na vo-
opozarjajo na nekatere po-
kljivosti.

podatkov, ki jih imajo, ugotav-
da so priprave na volitve dobro
intenzivno potekale v tistih orga-
nijah združenega dela in skup-
b, kjer so dobro organizirali
ave, oblikovali koordinacijske
re in imenovali evidentirarje
določili nosilce nalog. Ne
dnje so bile priprave dobre tam,
so se družbenopolitične orga-
nizacije dogovorile za enotno, skup-
njo.

Številom evidentiranih kandida-
ne morejo biti povsem zado-
sti. Če primerjajo podatke šte-
delegatov delegacij zdaj in
v evidentiranih možnih kandi-
v ugotavljajo, da je v združe-
delu tako za zbor združenega
kot tudi za skupščine interesnih
nosti evidentiranih majhen od-
k možnih delegatov. Pred štiri-
ti so evidentirali v združenem
1296 možnih delegatov za zbor
enega dela in 2422 možnih
atov za interesne skupnosti, za

letošnje volitve pa le 1122 možnih
delegatov za zbor združenega dela in
samo 1875 za interesne skupnosti.
torej je bilo pred štirimi leti
evidentiranih znatno več. Če pogle-
dajo še strukturo, vidijo, da je letos
evidentiranih nekaj več žensk, šte-
vilo mladih je približno enako, po
starostni strukturi je evidentiranih
nekaj več delegatov med 27. in 40. le-
tom starosti, po strokovnosti je evi-
dentiranih nekaj več delegatov z
višjo izobrazbo, število udeležencev
NOB je manjše, manjši pa je tudi
odstotek članov Zveze komunistov.

Kljub pobudam se v združenem
delu niso odločali za oblikovanje
večjega števila posebnih in združe-
nih delegacij za interesne skupnosti,
čprav zakon o volitvah povsem
konkretno določa, v kakšnih prime-
rih naj bi organizacije združenega
dela oblikovale splošne delegacije.
Tako se v primerjavi z letom 1978
razmerje med številom posebnih,
združenih in splošnih delegacij ni
nič izboljšalo v korist posebnih dele-
gacij.

Vendar v občini upajo, da bodo z
intenzivnim spremljanjem nadalj-
njih priprav in širšo družbenopo-
litično aktivnostjo naslednji postop-
ki potekali v redu in da jih bodo
bolje opravili kot postopek evidenti-
ranja.

D. Kuralt

M. Volčjak

PO JUGOSLAVIJI

PREDSIEDNIK PAKISTANA SKLENIL OBISK

Predsednik Islamske republike Pakistana Zia Ul Hak je v nedeljo sklenil obisk v Jugoslaviji. Z najvišjimi predstavniki naše države se je pogovarjal o dvostranskem sodelovanju s posebnim poudarkom na razvoju višjih oblik gospodarskih odnosov. Pri tem je bilo poudarjeno, da so se dvostranski odnosi na mednarodni ravni okrepili po tem, ko se je Pakistan pridružil gibanju nevtralenosti. Kar zadeva gospodarske odnose pa je pakistanski predsednik menil, da razvojni načrti njegove države nudijo velike možnosti jugoslovanskemu gospodarstvu, ki v Pakistanu ni navzoče v obsegu, ki bi bil v skladu z njegovimi možnostmi.

VRHOVEC V ANGOLI

Zvezni sekretar za zunanje zadeve Josip Vrhovec je odpotoval na obisk v Angolo. Na obisk v to državo odhaja v letu, v katerem je pričakovati pomembne dogodke na notranjem in zunanje političnem področju te države. Ravno v zadnjih letih je Angola sprožila široko mednarodno akcijo z namenom, da bi uredili nekatere za to afriško državo pomembne probleme. Mednje sodi predvsem vprašanje sosednje Namibije, ozemlja, katerega dekolonizacijo južnoafriški režim zavlačuje že vrsto let.

OLJKA DOBRO OBRODILA

Oljke so na zgornjeadrskih otokih in obali letos obilo rodile. Ponekod so morali ustanoviti štabe za obiranje. Gre v pretežni meri za zapuščene nasade oljk, katerih lastniki so že zdavnaj presedlali na turizem, kjer je zaslužek boljši. Samo na Rabu bodo letos pridobili okoli 100.000 litrov kvalitetnega olivnega olja, katerega liter stane že okoli 200 dinarjev. Tako bodo prebivalci Raba letos zaslužili okoli 20 milijonov dinarjev samo z oljkami. Če bi bili nasadi bolje obdelani, bi bil pridelek še boljši.

UVOZ IZ ALŽIRIJE

Poleg zemeljskega plina, ki ga Slovenija dobiva iz Sovjetske zveze — okoli 750 milijonov kubičnih metrov letno — bo prihajal plin tudi iz Alžirije. Pričakujejo, da bo Jugoslavija uvažala vsako leto iz Alžirije milijardo in pol kubičnih metrov plina, od tega bo Slovenija prevzemala okoli 300 milijonov kubičnih metrov. Plin bo pritekal po podzemnih plinovodih iz Alžirije do Sicilije, nato pa prek Italije do Nove Gorice.

IZVOZ NAD NAČRTI

Jugoslovansko gospodarstvo je lani izvozilo v države v razvoju za okoli 2 milijardi dolarjev blaga, kar je v primerjavi z letom 1980 za 35 odstotkov več. Po podatkih gospodarske zbornice Jugoslavije se je tokrat prvič zgodilo, da je izvoz presegel planirane količine. Predvideno je namreč bilo, da se bo izvoz v dežele v razvoju povečal za 27 odstotkov.

DOGOVORI IN SREČANJA

Razprava o socialni politiki — Danes bo v Radovljici redna seja komiteja, na kateri bodo člani spregovorili o osnutku sprememb in dopolnitve statuta v občini Radovljica, o uresničevanju nalog in priprav na volitve 1982, o uveljavljanju socialne politike v občini in o nekaterih drugih vprašanjih. — D. K.

Dogovor o delu komunistov v armadi — Jutri, 27. januarja, se bodo dopolnili sestali v vojašnici Stane Žagar komunisti iz kranjske vojaške enote na programski konferenci. Najprej bodo obravnavali poročilo o lanskem delu komunistov v vojaških kolektivih in delovanju organov konference ZK v enoti. Po razpravi o letošnjem programu dela bodo sprejeli koledar uresničevanja osnovnih nalog v bodoče. Med drugim bodo tudi izvolili delegate za konferenco organizacij ZK v ljubljanskem armadnem območju in potrdili delegate za XII. kongres Zveze komunistov Jugoslavije. (S)

Pred 3. konferenco Zveze sindikatov Slovenije

Spodbuda razvoju delavskega turizma

Jutri popoldne bo tematska razprava o razvoju počitniške dejavnosti v občini Škofja Loka, ki jo pripravljata občinski svet Zveze sindikatov in občinska počitniška skupnost — Priprave na 3. konferenco sindikata

Škofja Loka — V tej občini dobri dve leti posluje počitniška skupnost, ki jo je ustanovilo 9 organizacij združenega dela in občinski svet zveze sindikatov Škofja Loka in ima v počitniškem domu v Portorožu, počitniškem domu v Strunjanu in Banjolu na Rabu skupno 140 ležišč.

Počitniške zmožljivosti v lasti delovnih kolektivov pa so veliko večje, saj imajo v počitniških domovih 336 ležišč, v počitniških hišicah 206, v počitniških stanovanjih 149 in počitniških prikolicah 825 ležišč ali skupaj 1516 ležišč. Večina postelj je zasedena od 10. junija do 10. septembra v letu. Da se tudi delovne organizacije, ki imajo v lasti omenjene zmožljivosti niso vključile v počitniško skupnost, je vzrok predvsem v neresnem pravnem položaju počitniških skupnosti.

Toda že v sedanjem obsegu poslovanja se je pokazalo, da je združevanje počitniških zmožljivosti racionalno, saj omogoča boljše vzdrževanje in hkrati nižje stroške, obenem pa primerne cene penzionov. Zato bodo jutri v razpravi, ki jo je v sodelovanju z občinskimi svetom Zveze sindikatov Škofja Loka, pripravila v okviru priprav na 3. konferenco Zveze sindikatov Slovenije, občinska

počitniška skupnost, še posebej spregovorili o teh vprašanjih in nadaljnjem razvoju počitniške dejavnosti v občini Škofja Loka.

Predvsem je potrebno čimprej rešiti vprašanje statusa in registracije počitniške skupnosti, ker je takšna organizacija počitniške dejavnosti izrednega pomena za razvoj delavskega turizma. Ko bo to urejeno, bo moč pristopiti k postopnemu združevanju počitniških zmožljivosti v občini. S sovlagatelj — člani počitniške skupnosti bodo podpisali samoupravni sporazum o pokrivanju stroškov poslovanja počitniške skupnosti, pokrivanju obvezne amortizacije, regresiranju ekonomskih cen dnevnega pensiona in združevanju sredstev za redno vzdrževanje obstoječih zmožljivosti ter za gradnjo novih.

Delovni kolektivi, ki nimajo svojih lastnih zmožljivosti pa bi lahko prek določenega vplačanega deleža združevali denar za dograditev počitniškega doma v Portorožu, kjer bi pridobili 30 ležišč in za gradnjo bungalovov v Strunjanu ter za gradnjo lastnega kampa v Peroju pri Pulji.

I. Bogataj

Spojiti pretrgano delegatsko vez

Po evidentiranju v Kamniku ocenjujejo predvolilno delovanje — Izkušnje preteklega delegatskega mandata krojijo spremembe — Težave zaradi dvojnih volitev: skupščinskih in v organe družbenopolitičnih organizacij

Kamnik — Krajevne skupnosti in organizacije združenega dela v kamniški občini že sklicujejo kandidacijske konference. Zdej jih čaka zahtevna naloga iz 4500 evidentiranih možnih kandidatov za zhora družbenopolitičnih skupnosti in skupščine samoupravne interesne skupnosti izdvojiti tiste, ki bodo sestavljali kandidacijske liste.

Sedanje volitve v zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti ponavljajo izkušnje izpred let, medtem ko je za oblikovanje skupščin samoupravnih interesnih skupnosti nekaj novih predlogov. Dosedanja štiriletna praksa ustanavljanja konferenc delegacij se ni izkazala kot najboljša, zato v Kamniku letos predlagajo, naj v bodoče deluje več posebnih delegacij ali samostojnih delegatov, ki naj delujejo na podlagi interesa. Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti bi na ta način

namreč postale bolj operativne in bržkone tudi učinkovitejše.

Iz izkušenj preteklega mandata v Kamniku tudi ugotavljajo, da »notranja« in »zunanja« samoupravna organizacija v krajevni skupnosti nista najbolj sinhrono delovali. Neskladje med njima je krivo tudi slabotnih vezi med izvoljenimi delegati in njihovo bazo, ki ponekod prerašča v pravo odtujenost. Rešitev vidijo v oblikovanju skupščin krajevnih skupnosti, v njih pa naj bi delovali vsaj vodje delegacij, ki bi vzdrževali stik z obema stranema, krajani in delegati.

Sicer pa so v Kamniku s postopkom evidentiranja in ostalimi predvolilnimi pripravami, ki že ponujajo možnosti ocenjevanja, zadovoljni. Strukturi so uspeli zadostiti, čeprav je kajpada odstotek evidentirane mladine še vedno preskromen. Pač pa so se kot neutemeljeni pokazali očitki, da je v delegaciji evidentiranih premalo žensk, saj so si jih zlasti za samoupravne interesne skupnosti zagotovili zadostno število. Zadovoljujejo pa jih tudi rezultati izobraževanja delegatov, predvsem bodočih nosilcev vodilnih funkcij.

Le nekaj jih moti pri teh volitvah. Stežka lovijo predpisane roke. Tokrat namreč z volitvami v delegatske skupščine sovpadajo tudi volitve v družbenopolitičnih organizacijah, kar ne povzroča le operativnih težav, pač pa krni celo njihovo vsebino. Kako naj namreč družbenopolitične organizacije kot temeljni nosilci volitev to nalogo dobro izpeljejo, če jih okupira predvsem lastna samouprava! D. Žlebir

Ocena skupnih nalog

Kranj — Predsednik skupščine gorenjskih občin Franc Rogelj sklicuje za četrtek, 28. januarja ob devetih dopoldne v Kranju 19. sejo predsedstva skupščine gorenjskih občin. Več pomembnih zadev ima predsedstvo na dnevnem redu. Predvsem gre za obravnavo poročila o lanskem uresničevanju srednjeročnega dogovora o skupnih temeljih planov gorenjskih občin. Vsega, zapisanega v lanskem programu, Gorenjci nismo uresničili, pa vendarle prevladuje prepričanje, da je skupne naloge lažje reševati složno. Predsedstvo bo v četrtek obravnavalo dogovora o ustanovitvi skupnosti za ceste in skupnosti za energetiko, nadalje priprave za financiranje začetnih del za skupni muzej revolucije, prav tako pa tudi program skupščine gorenjskih občin do letošnjega junija. — jk

NAŠ SOGOVORNIK

Katjuša VIRNIK

Med krvodajalci več mladih

Kranj — Prejšnji teden se je v kranjski občini zaključila letna krvodajalska akcija. Že nekaj let Kranj »otvori« na prvi delovni januarja začetek krvodajalskih akcij v Sloveniji. Na prvi pogled neugoden čas, toda že vrsto let se pravzaprav potrjuje, da so v tem času ljudje nasploh zdravi, kar je končno očitno tudi po dokaj majhnem številu odklonjenih krvodajalcev. Tudi letos je bilo tako, kot povedala sekretarka občinskega odbora Rdečega križa Kranj Katjuša VIRNIKOVA.

V dvanajstih dneh, kolikor je trajala akcija, je dalo kri 3200 krvodajalcev, kar je sicer nekaj manj kot v lanskim januarjem. Sicer bo sicer nekaj večja še v juniju, ko imamo še en dan in sicer za 400 krvodajalcev. Sicer se je letos prijavilo med krvodajalce kar 600 občanov, vendar pa se je kasneje vabilu odzvalo dosti manj.

Večjih obolenj v tem času ni, tudi gripe še ne poznamo, kaj je vzrok tolikšnemu osipu?

»To bi tudi sami radi vedeli. Zato nameravamo z anketo povprašati prijavljene krvodajalce po vzroku, zakaj niso prišli na odvzem krvi. Potrebno, bomo v prihodnje akcijo zbiranja prijav prilagodili razmeram. Odziv kranjskih krvodajalcev sicer tako kot prejšnja leto vedno krepko presega planirano število krvodajalcev za našo občino, vendar pa je treba vedeti, da so potrebe po krvi vsak dan večje, zato treba ob sicer izredni pripravljenosti darovati kri sočloveku, odstranjevati vzroke, ki bi utegnili zadržati doma že prijavljene krvodajalce.

Koliko krvodajalcev je v kranjski občini?

»V kartoteki je okoli 12.000 imen krvodajalcev, ki so vsaj enkrat dali kri, vemo pa, da med njimi ne manjka takih, ki so jo po večkrat, štiridesetkrat ali petdesetkrat. To so predvsem ljudje s takimi lastnostmi krvi, da jih kličejo na odvzem po večkrat letno. Vemo, da samo za eno srčno operacijo potrebnih 8 do 10 krvodajalcev. Vemo, da je vsako leto med novimi krvodajalci tudi okoli 200 mladih, predvsem so to dijaki gimnazije, Šolskega centra Iskre, EAC in d. šol, pa tudi iz organizacij združenega dela.«

Ali še vedno ostajajo bolj skromne glede odziva mestne skupnosti, prednjačijo pa nemestne?

»V centru mesta je več starejših prebivalcev, ki niso več aktivni krvodajalci, v novih naseljih kot je Planina, pa so mladi, ki pa še niso krvodajalci. Zato so v takih KS prizadevanja aktivistov Rdečega križa, uspehov pa še ni. Pri vrhu po odzivu občanov na to akcijo, zato nemestne skupnosti, kot so Hrastje, Trboje, Cerklje, Strunjan, Naklo, Predoslje, Senčur, Senturska gora, Velesovo, Visoko, Zavrč, težko bi našle prav vse, ki so se izkazale.«

Drugo leto je 30-letnica prostovoljnega krvodajalstva pri nas, se občinski odbor že pripravlja na ta dogodek?

»Pripravlja se delovno. Predvsem bi radi organizirali predavanje tako za aktiviste kot krvodajalce o novostih v krvodajalstvu, o velikih uspehah pa še ni. Pri vrhu po odzivu občanov na to akcijo, zato nemestne skupnosti, kot so Hrastje, Trboje, Cerklje, Strunjan, Naklo, Predoslje, Senčur, Senturska gora, Velesovo, Visoko, Zavrč, težko bi našle prav vse, ki so se izkazale.«

Večje vključevanje mladih in seveda tudi ostalih občanov, ki so pa se doslej še niso odločili, da bi darovali kri.«

Dobitniki zlatega sindikalnega znaka

Zlata HUMER

Sindikat izobražuje

Vsa leta po vojni je sindikat skušal izboljšati delovne življenjske razmere delavcev v tekstilni industriji. Delo bilo težavno in desetletja so bila potrebna, da danes delajo v spodobnejših razmerah in bolje zaslužijo. Desetletna truda tudi takšnih ljudi, kakršna je Zlata HUMER.

Zlata HUMER, dobitnica zlatega sindikalnega znaka, je najst letebela v neposredni proizvodnji tekstilne industrije. Takšni je delala v Mariboru, potem jo je zaneslo na jug domovine, varno sukanca »Dalmatinka« Sinj v Dalmaciji in v »Makedonko« pu. Pred 23 leti je prišla v kranjski Tekstilindus. Z odločno in tehtano besedo v prid delavca si je utrla pot iz osnovne organizacije v občinski sindikalni svet, kasneje pa tudi v republiški svet, ki zastopa interese tekstilcev. Delavci Tekstilindusa so ji zaupali vlogo predsednice centralnega delavskega sveta. Ko se je neupokojila, deluje v republiški konferenci za družbeni položaj in dostojnost žensk.

Zavzemala se je zlasti za delavke v tekstilni industriji, ki so ob letih nosile enaka bremena kot moški. Delale so v treh izmenah težkih delovnih mestih, na dotrajanih strojih, dolgo niso imele prave varstva otrok, njihov standard je krepko zaostajal za siceršnjim družbenim razvojem. Pred desetimi leti je v nočni izmeni delala tretjina žensk, danes pa so dosegli, da je ta delež malenkost. Nočnega dela žensk ni moč povsem odpraviti, razmišlja Zlata HUMER, naj bi si prizadevali vsaj za izboljšanje pogojev tega dela, za večji dohodek osebnemu dohodku (nekaj je bil skromen, danes pa dosega polovico osebnega dohodka), urejeno prehrano in boljše stanje delavke zunaj dela.

Včasih se je sindikat bolj posvečal vsakdanjim gmotnim potrebam delavcev in ni bil v toliki meri kot danes mesto vsestranskega odločanja. Vedno bolj postaja torišče samoupravljanja delavcev njihov prosvetljujevalec. Danes skuša ta delavska organizacija, da pridejo do delavca vsa važnejša vprašanja, ki se tičejo tovarna mu je mar še kaj drugega kot le zaslužek. Vendar Zlata HUMER, da je prvo delavcu zagotoviti osnovne delovne in življenjske pogoje, šele razbremenjen skrbni lahko odloča o širših vprašanjih.

Zlato veseli, da je življenje tekstilnega delavca danes boljše, da s delom utrdi svoj položaj in da je morda tudi sama s svojim delom sindikatu prispevala temu cilju.

D. Žlebir

GLAS Ustanovitelji Glasa občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin — Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj — Glavni urednik Igor Slavec — V. d. odgovorni urednik Jože Košnjek — Novinarji: Leopoldina Bogataj, Danica Dolenc, Dušan Humer, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej-Kuralt, Marija Volčjak, Cveto Zaplatnik, Andrej Žalar in Danica Žlebir — Fotoreporter Franc Perdan — Tehnični urednik Marjan Ajdovec — Oblikovalci: Ljilja Erjavec, Tomaz Gruden, Slavko Hain in Igor Kokalj — List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih. — Štavek TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51 500-403-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, redakcija 21-860, odgovorni urednik 21-836, tehnični urednik 21-836, komercialna, propaganda, računovodstvo 28-463, mali oglasi, naročnina 27-960 — Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72. Polletna naročnina 300, — din.

Izkoristiti vse zmogljivosti

Izkoristiti je potrebno vse proizvodne zmogljivosti in kjer so možnosti uvajati delo v več izmenah. Na ta način bomo lahko povečali obseg proizvodnje in izboljšali ponudbo doma in v izvozu.

Brdo pri Kranju — V četrtek in petek se je mudil na obisku v Sloveniji predsednik Gospodarske zbornice Jugoslavije Jon Srbovan. Pogovarjal se je s predsednikom predstava SRS Viktorjem Avbljem, obiskal je jeseniško železarno in gospodarsko zbornico Slovenije, v četrtek večer pa se je skupaj s predsednikom gospodarske zbornice Slovenije Andrejem Verbičem ter podpredsednikom gospodarske zbornice Jugoslavije Jurijem Levičnikom pogovarjal na Brdu pri Kranju s slušatelji in za poslovodne kadre.

V svojem predavanju je Jon Srbo-

van opozoril zlasti na nekatera nasprotja v jugoslovanskem gospodarstvu, ki bodo v prihodnjih letih zahtevala še velike napore in prizadevanja, da jih premagamo, hkrati pa to pomeni, da morajo biti ti problemi vpeti v srednjeročne in dolgoročne plane razvoja.

Tako se dnevno na domačem trgu srečujemo s pomanjkanjem določenih potrošnih predmetov, v industriji pa z vrsto surovin, po drugi strani pa imamo ob 6 milijonih delavcev kar 800.000 brezposelnih, od tega jih ima kar 40 odstotkov najmanj kvalifikacijo. Ko se na eni

strani srečujemo s pomanjkanjem znanja, je po drugi brez dela 3200 ekonomistov, 2200 pravnikov, 2200 zdravnikov, 550 strojnih in približno toliko elektroinženirjev ter 715 gradbenih inženirjev itd. Imamo razvito predelovalno industrijo in zanemarljivo bazično.

Imamo izredno visoko tehnologijo v proizvodnji hrane in dobro opremljenost kmetijstva s stroji in potrebno opremo, imamo pa tudi nizke hektarske donose. Nimamo obdelane vse zemlje, hkrati imamo veliko nezaposlenih tudi iz kmečkih vrst. To so le nekatera neskladja razvoja Jugoslavije, ki bodo prav gotovo morala najti mesto v novem dolgoročnem stabilizacijskem programu Jugoslavije.

Ko je govoril o gospodarskih načrtih za leto, je Jon Srbovan poudaril, da se bomo morali z vsemi silami prizadevati, da bolje izkoristimo obstoječe zmogljivosti, ker novega razvoja ne bo več moč načrtovati na novih investicijah. To naj bi dosegli tako, da bi kjer so le možnosti uvajali večizmensko delo, aktivirali drago plačano uvoženo opremo, za katero smo v zadnjem času vložili kar 13 milijard dinarjev, vendar se ne daje potrebnih izkoristkov, predvsem pa se je potrebno prizadevati za večjo produktivnost dela.

Lani, ko smo izredno poudarjali potrebo po rasti produktivnosti dela, dosegli le za 1,5 odstotno rast in le slabih 10 odstotkov povečanja dohodka gre pripisati večji storilnosti, ostalih 90 odstotkov pa so prinesle višje cene. Še posebej je naglasil potrebo po povečanju takojmenovane družbene produktivnosti. Ob 4,9 milijona zaposlenih v gospodarstvu jih dela več kot milijon izven proizvodnje. K njim pa je treba pristeti še gospodarsko režijo in vidi se, da je takšen aparat prehudo breme za gospodarstvo. Delež režijskih stroškov na enoto proizvoda bomo lahko zmanjševali le s povečanjem proizvodnje in uvajanjem večizmenskega dela.

Ugodne dosežke pa smo dosegli lani v izvozu, saj je bil primanjkljaj v plačilni bilanci manjši, kot smo pričakovali. To je prav gotovo pobuda, da bomo tudi letos dosegli zastavljene cilje, za kar pa bomo morali biti bolj solidni v kvaliteti in rokih. Izvoz mora postati proizvodna usmeritev, izvoz ostankov na domačem trgu pa le še zgodovina.

L. Bogataj

Največji izvoz v zgodovini Železarne

Jeseniška Železarna lanskega proizvodnega načrta ni v celoti uresničila, kar je povzročila manjša proizvodnja jekla — Izvoz so tekom leta stopnjevali in dosegli največjega v zgodovini Železarne — »Izvoz za vsako ceno« seveda zmanjšuje finančni učinek

Jesenice — V jeseniški Železarni so lani izdelali 1,5 milijona ton izdelkov in tako na začetku leta zadani proizvodni načrt uresničili le 93,5 odstotno. Z operativnim proizvod-

nim programom tekom leta načrt prilagajajo nastalim razmeram in tega so uresničili 95,8 odstotno. Glavni vzrok zaostajanja za načrtom je manjša proizvodnja jekla, kar seveda vpliva na delo ostalih proizvodnih procesov. V jeklarni je občasno primanjkovalo vložka, deloma tudi energije — tekočih goriv, nekaj je bilo tudi redukcij električne energije. Na manjšo proizvodnjo jekla so vplivale tudi okvare posebej zastarelih naprav, lani pa so montirali tudi odpravevalne naprave na elektropečeh. Prvotno so računali, da bodo montažo opravili v dvajsetih dneh, kasneje se je izkazalo, da bo potrebnih deset več. Delo pa so nato opravili v 28 dneh. Zataknilo se je pri nabavi polizdelkov, ki jih potrebujejo pri proizvodnji jekla, saj so čisto prihajali prepozno in nad železarni je nenehno visela grožnja, da bodo morali delo prekiniti. Tudi zaradi manjših reči, kot so na primer elektrografitne elektrode na elektropečeh so bili dvakrat tik pred tem, da proizvodnjo ustavijo. Skratka cel kup težav je povzročil, da je lanska proizvodnja pod načrtovano.

Za nekaj odstotkov bolje so uresničili načrt proizvodnje za tržišče. Načrtovali so, da bodo izdelali 431 tisoč ton izdelkov, izdelali pa so 414 tisoč ton, kar pomeni, da so načrt uresničili 96,1 odstotno. K temu so posebej pripomogli zadnji trije meseci, zlasti december, ko so operativni program presegli. Lažje je bilo dobiti vložni material in jeklarna je bolj obratovala. Do konca leta pa so skoraj povsem izpraznili skladišče svojih polizdelkov, zato je bil start v letošnje leto otežčen.

Proizvodni rezultati po posameznih temeljnih organizacijah so različni. Tako so načrt presegle: valjarna debele pločevine, hladna valjarna na Jesenicah, profilarna, jeklovlek, elektrode in žebjarna. Ostale načrta niso v celoti uresničile in najdlje za načrtom, kar 25 odstotno, je ostala livarna, kar je tudi posledica posebnih naročil, ter proizvodnja vratnih podbojev, na kar je vplivalo zmanjšanje naročil, odsev manjše gradbenje dejavnosti torej. Načrt proizvodnje za tržišče je tudi valjarna žic in

profilov uresničila le 82 odstotno, medtem ko je svoj proizvodni načrt uresničila 97,5 odstotno. Manj žice so torej prodali in več svoje sami predelali.

Svoj izvoz je Železarna stopnjevala iz četrtega v četrletje in tako koncem leta dosegla rekordnega v svojih zgodovini. Delež izvoza v lanski proizvodnji je 12,7 odstoten, kar je seveda za železarno velik napor, drugače rečeno, finančno breme, ko je primorana izvažati tudi manj vredne izdelke.

Načrtovali so, da bodo na tuje prodali 50.660 ton izdelkov za 28,6 milijona dolarjev, od tega na konvertibilno tržišče 33.660 ton za 16,5 milijona dolarjev. Prodali pa so 54.597 ton, kar je 8 odstotkov več, za 29 milijonov dolarjev, kar je 1,5 odstotka več. Od tega na konvertibilno tržišče 36.894 ton izdelkov, kar je 9,6 odstotka več, za 15,3 milijona dolarjev, kar je 7,5 odstotkov manj. Torej finančni učinek količinsko večjemu izvozu ni sledil, posebej na konvertibilnem tržišču. »Izvoz za vsako ceno« torej. Prav obratno pa je pri klinrskem izvozu, saj je bil pri 4 odstotno večjem kot so načrtovali finančni učinek 13,5 odstotkov večji.

Tudi tako velik izvoz pa Železarni ne prinaša vseh potrebnih deviz, zato se s kupci v okviru samoupravnega sporazuma dogovarja o združenju deviz za razvoj železarne.

M. Volčjak

Vsako sekundo nov čevelj

Tržič — Lani je iz montažnih oddelkov tržiške tovarne obutve Peko prišel vsako sekundo en čevlj. Izdelali so 3.445.000 parov obutve in če to številko primerjamo oziroma delimo s porabljenim delovnim časom, pridemo do tega presenetljivega izraza.

Ena zanimivost. V Peko so lani izdelali kar 90.000 parov obutve več kot 1980. leta, plan pa presegli za 0,6 odstotka. Največ so k tako dobrim rezultatom pripeljali delavci temeljne organizacije Obutev, ki so v skladišče poslali 3,6 odstotka več parov obutve kot leto poprej in presegli proizvodni plan za 5,4 odstotka.

Izgube narasle

Služba družbenega knjigovodstva Kranj ocenjuje, da bodo lanske izgube na Gorenjskem za skoraj sedemkrat večje od predlanskih — Večje tudi število delovnih organizacij, ki so poslovala z izgubo

Kranj — Medtem ko so podatki iz predlanskih obračunov za devet mesecev lanskega leta kazali, da so delovne organizacije na Gorenjskem primerjavi z letom 1980 povečale letni prihodek za 42 odstotkov, porabljen sredstva za 44 odstotkov in izhodek za 36 odstotkov, pa prav zaradi težav, s katerimi so se borile delovne organizacije v zadnjih treh mesecih — pomanjkanje surovin, promateriala, deviz, Služba družbenega knjigovodstva ocenjuje, da bo rast celotnega prihodka gibala med 38 in 40 odstotki, porabljen sredstva bodo zaradi visoke rasti cen surovin in materiala, energije in posrednega prehitela rast celotnega prihodka za 2 do 4 odstotke, dohodek pa bo porastel le od 31 do 34 odstotkov. Dokaj visoke rasti vseh teh izkazev gospodarjenja pa so v glavnem posledica visoke rasti cen. Izgubašem iz leta 1980 so se priužili še novi, izgube pa so se, tako enjujejo v Službi družbenega knjigovodstva Kranj, v letu 1981

povečale, kar za 6,8 krat; po prvi oceni naj bi znašale na Gorenjskem 176,9 milijonov dinarjev. Največja izguba se kaže v ISKRI — Tozd Računalniki, sledijo pa Železarna Jesenice — Tozd Jeklarna, KŽK — Tozd Klavnica, Kompas — hotel Stane Žagar Bohinj, ISKRA — Tozd Elektromotorji Železniki, Veriga — Tozd Sidrne verige Lesce, Alpetour — Tozd hotel Pokljuka in Mladinski dom Bohinj. Vse omenjene delovne z izjemo Mladinskega doma Bohinj, predvidevajo, da bodo izgubo pokrile.

Kljub tolikšnim izgubam pa še vedno lahko ugotavljamo, da na Gorenjskem le ni tako hudo kot drugod v Sloveniji. Pričakovati pa je, da bodo močno povišane nove amortizacijske stopnje, ki stopajo letos v veljavo, tem delovnim organizacijam, ki so leto zaključile z izgubo, pridružile še nove, predvsem tiste, ki že danes poslujejo na robu rentabilnosti.

D. D.

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

V občini Kranj je bila kvalifikacijska struktura v posameznih letih naslednja:

Leto	Skupaj	ozek profil	širok profil	profil tehnik	profil inženir	profil dipl. inženir
1976	100,0	38,2	38,5	15,7	3,7	3,9
1981	100,0	37,7	34,8	18,3	4,8	4,4
1982 — ocena	100,0	36,6	35,1	18,7	4,9	4,7
1985 — plan	100,0	38,6	29,8	19,0	6,7	5,9

(Viri podatkov: za leto 1976 — Zavod za statistiko SRS, za leto 1981 in 1982 — Načrti zaposlovanja za leto 1982, za leto 1985 — Družbeni plan občine za razdobje 1981—85)

Relative spremembe v strukturi kažejo, da je prizadevanje po izboljšanju kadrovske strukture zaposlenih, torej po povečanju deleža bolj strokovnih in ustvarjalnih del, medtem ko naj bi se delež zaposlenih najnižje stopnje strokovnosti zmanjševal. Ta težnja kaže tudi na to, da se OZD zavedajo pomembnosti kadrov v prestrukturiranju gospodarstva. Istočasno pa se soočamo tudi z neskladjem med prilivom iz šol in evidentiranimi kadrovskimi potrebami tako na poklicnem kot izobrazbenem nivoju, kar seveda izboljšanje strukture zavira.

Kvalifikacijska struktura zaposlenih naj bi se izboljševala predvsem z boljšo izobrazbeno strukturo novozaposlenih. Vendar pa podatki niso zadovoljivi, saj kažejo, da so med novozaposlenimi v letu 1980 in 1981 delavci ozkega profila zastopani z dobrimi 56 odstotki, medtem ko je bila dobra petina novozaposlenih širokega profila. Visok delež ozkega profila je bil prav tako evidentiran v zasedenih novih prostih delih in nalogah, kar pomeni, da se je struktura dela obnavljala ali celo nekoliko poslabšala.

Izboljšanje kvalifikacijske strukture je dolgoročen proces povezan z neprestanim izboljševanjem strukture dela, tehnike in tehnologije ter povečevanjem deleža del in nalog višje zahtevnosti stopnje in večjega deleža ustvarjalnega dela. Ta cilj bomo dosegli predvsem z zaposlovanjem mladih strokovnih delavcev na novih, pa tudi na izpraznjenih delovnih mestih.

imi Pintar

Kvalifikacijska struktura zaposlenih

V kranjski občini je bilo v letu 1980 v družbenem sektorju zaposlenih poprečno 31.544 delavcev. Podatki za razdobje januar—november 1981 pa kažejo, da je bilo v gospodarstvu in negospodarstvu skupaj zaposlenih poprečno 31.813 delavcev, kar je 269 več kot leta 1980.

Kvalifikacijska struktura zaposlenih v občini je bila leta 1976 slabša od slovenske, za leto 1978 pa podatki statistike že kažejo pomembno izboljšanje. Ker je razvoj kadrov eden ključnih pogojev za hitrejši gospodarski razvoj, je izboljšanje kvalifikacijske strukture zaposlenih ena prioriteten nalog tudi v planskih dokumentih vseh gorenjskih občin.

Doslej smo v Skupnosti za zaposlovanje kvalifikacijsko strukturo zaposlenih v družbenem sektorju spremljali po petstopenjski kvalifikacijski lestvici enkrat letno in sicer ob ugotavljanju kadrovskih potreb v OZD. S sprejetjem družbenega dogovora o enotnih temeljih za prekvilifikacijo poklicev in strokovne izobrazbe pa smo prešli na osemstopenjsko kvalifikacijsko lestvico. Zaradi primerljivosti podatkov in lažje razumljivosti predstavljamo kvalifikacijsko strukturo po »stare« načinu, kjer smo pod ozek profil uvrščali nepriučene in priučene delavce in delavce specializiranih poklicev ozkega profila. Pod širok profil smo uvrščali delavce s poklicno šolo, pod profil tehnik delavce s srednjo strokovno izobrazbo, pod profil inženir delavce z višjo, pod profil dipl. inženir pa z visoko strokovno izobrazbo. Delavci se v posamezno kvalifikacijsko skupino uvrščajo po formalni izobrazbi.

Obisk v krajevni skupnosti

Na Gorjušah in na Koprivniku živijo znatno bolje kot nekoč, vendar kljub cesti, ki je odlično splužena, številni mladi ostajajo v krajih, kjer so zaposleni – Avtobus ne vozi ob nedeljah in praznikih

Koprivnik – Precejšen napredek v krajevni skupnosti Koprivnik-Gorjuše ni prišel sam od sebe. Z veliko zavzetostjo, z veliko prizadevnostjo so krajsani gradili ceste, svoj gasilski dom ter sodelovali v akcijah, ki so obrodile uspehe. Tako so asfaltirali s krajevnim samopripravo in krediti 1300 metrov vaških poti, obenem pa je z Jereke do Koprivnika danes speljana lepa asfaltna cesta, ki je obe vasi precej približala dolini, Bohinjski Bistrici. Dobili so telefonske zveze, ob delavnikih vozi avtobus, pošta prihaja trikrat tedensko. Čeprav očitnega napredka ni mogoče zanikati, pa se še vedno pojavljajo problemi, ki jih krajsani radi rešili.

»Delo in aktivnost družbeno-političnih organizacij v krajevni skupnosti je zadovoljiva,« pravi sekretarka osnovne organizacije Zveze komunistov Francka Premru. »Le v osnovni organizaciji Zveze komunistov si želimo, da bi se v delo vključili tudi tisti komunisti, ki živijo v naši krajevni skupnosti, delajo pa v dolini. Za zdaj so vključeni v osnovne organizacije po delovnih organizacijah, veliko učinkoviteje pa bi bilo, ko bi sodelovali pri razreševanju tistih problemov, ki nastajajo v krajevni skupnosti. Ne zdi se nam prav, da jih vključimo pri nas, v krajevni skupnosti, potem pa tu nočejo delati.«

V krajevni skupnosti se za akcije dogovarjajo v okviru krajevnih konferenc SZDL, katere predsednik je Franc Premru, sicer ravnatelj osnovne šole. »Cesta z Jereke je Koprivnik in Gorjuše zelo približala dolini. Veseli smo, da je cesta danes redno vzdrževana in da nismo več odrezani pozimi po nekaj dni tako, kot smo bili včasih.

Krajevna skupnost Gorjuše in Koprivnik šteje 440 prebivalcev, od tega je četrtna zaposlena, 15 pa je kmetov, ki živijo le od kmetijstva. V krajevni skupnosti so postavili tudi precej vikendov, vendar se z nekaterimi lastniki izvrstno razumemo, saj se vključujejo v vse akcije krajevnih skupnosti. Zdaj na našem območju ni dovoljena gradnja počitniških hišic, za to smo se krajsani strinjali. Vendar pa mladi, domačini, odhajajo v dolino in si tam poiščejo stanovanje. Na vse to nas opozarjajo podatki, ki nedoumno pravijo, da le malo mladih ostane doma. Večina jih oddide v Bohinjsko Bistrico ali v Gorje. Včasih smo imeli v šoli 60 otrok in toliko jih ne bo nikoli več. Nekateri krajsani bi tudi radi obnovili svoje hiše, vendar so pod zaščito spomeniškega varstva, ki pa ne dovoli obnove.

Velika pridobitev je gasilski dom, ki so ga krajsani zgradili z veliko prostovoljnega dela. Gasilci, ki so med najbolj prizadevnimi, pa imajo tudi na Koprivniku v načrtu nov dom. Že nekaj let imamo v načrtu ureditev pokopališča, nabavo dveh kontejnerjev, radi pa bi tudi da bi postavili ustrezne strehe nad avtobusnimi postajališči. Vedno pa nastaja problem denarja, saj ga imajo majhne krajevne skupnosti premalo. Prispevki na prebivalca so morda dobrodošli v večjih krajevnih skupnostih, pri nas pa tako dobimo le malo in veliko premalo, da bi lahko uresničili vse načrte.

Krajsani smo navajeni, da nam pošto dostavljajo ob ponedeljkih, sredi in petkih, kar nekako pa se ne moremo sprijazniti, da avtobusi v dolino ne vozijo ob nedeljah in praznikih. Oskrba je zadovoljiva, v vasi je trgovina. Marsikateri problem pa nam je pomagala reševati predvsem občinska konferenca SZDL v Radovljici, posebno tedaj, ko si sami nismo vedeli pomagati. Administracije je v krajevni skupnosti veliko in morali bi imeti nekoga, ki bi se stalno ukvarjal z dopisi, pravilniki, statuti in resnično delal pri tem, da bi bili hitro in pravilno obveščeni. Številni krajsani imajo veliko dela, ko se vrnejo iz službe domov in le težko najdejo čas, da bi se ukvarjali še z materialom.

Krajsani smo navajeni, da nam pošto dostavljajo ob ponedeljkih, sredi in petkih, kar nekako pa se ne moremo sprijazniti, da avtobusi v dolino ne vozijo ob nedeljah in praznikih. Oskrba je zadovoljiva, v vasi je trgovina. Marsikateri problem pa nam je pomagala reševati predvsem občinska konferenca SZDL v Radovljici, posebno tedaj, ko si sami nismo vedeli pomagati. Administracije je v krajevni skupnosti veliko in morali bi imeti nekoga, ki bi se stalno ukvarjal z dopisi, pravilniki, statuti in resnično delal pri tem, da bi bili hitro in pravilno obveščeni. Številni krajsani imajo veliko dela, ko se vrnejo iz službe domov in le težko najdejo čas, da bi se ukvarjali še z materialom.

Osem let opravljajo v Zaki že meritve vode v okviru Limnološke postaje, ki zdaj sodi pod Zvezo vodnih skupnosti Ljubljana. Ustanovili so jo zato, da bi s pomočjo stalnih meritev lahko preučevali in spremljali življenje v sladkih vodah Gorenjske, saj vzorce redno pošiljajo inštitutu Borisa Kidriča v Ljubljano. Za zdaj opravljajo meritve le v Blejskem jezeru, kasneje pa nameravajo preučevati tudi v drugih sladkih vodah na Gorenjskem.

Marija Urh živi na Koprivniku šestnajst let.

»Najbolj me moti predvsem to, ker avtobusi ne vozijo ob nedeljah in ob praznikih. V krajevni skupnosti je veliko starejših ljudi, ki morajo prositi sosedo, da jih ob nedeljah odpeljejo na obiske v bolnice ali v dolino. Prav bi bilo, ko bi vozil avtobus ob nedeljah vsaj enkrat na dan, saj je tudi veliko ljudi, ki bi se radi odpeljali na ogled kulturne dediščine, šli v kino ali na obisk v Bohinjsko Bistrico.«

D. Kuralt

Mlade vabi dolina

Jezero se čisti, Sava pa onesnažuje

Na Limnološki postaji Bled že nekaj let opravljajo jezerske vode – Vidnega cvetenja lani ni bilo, vendar pod vodo vse poletje alge – Odvodna cev do Save, zato nem ne smrdi več

Bled – Kdo bi le vedel, koliko sestankov, prepričevanj, mnenj je že bilo in očitno še bo zaradi sanacije Blejskega jezera, koliko povsem neumestnih zavlačevanj, ki ne koristijo ničesar in nikomur, še najmanj pa samemu jezeru, ki je že nekaj let hudo bolno. Končno so se le domenili, da vanj spustijo čisto Radovno in z »natega« vlečejo ven vse škodljive snovi, da jezero počasi, a zanesljivo očistijo.

Pri sanaciji, ki poteka zdaj, pa so še kako umestne in potrebne vsakodnevne meritve jezerske vode. Kažejo na učinkovitost posameznih ukrepov, kažejo na to, kje in kako je jezero še onesnaženo in te meritve so še kako koristne za strokovnjake, ki vendarle želijo jezero očistiti.

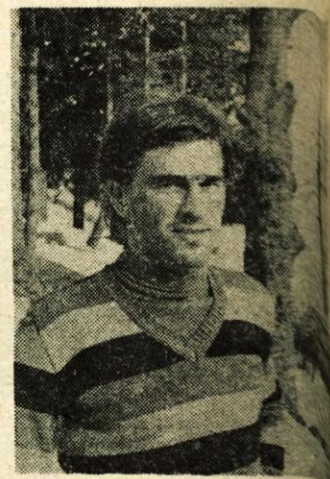
Jože Podobnik

Osem let opravljajo v Zaki že meritve vode v okviru Limnološke postaje, ki zdaj sodi pod Zvezo vodnih skupnosti Ljubljana. Ustanovili so jo zato, da bi s pomočjo stalnih meritev lahko preučevali in spremljali življenje v sladkih vodah Gorenjske, saj vzorce redno pošiljajo inštitutu Borisa Kidriča v Ljubljano. Za zdaj opravljajo meritve le v Blejskem jezeru, kasneje pa nameravajo preučevati tudi v drugih sladkih vodah na Gorenjskem.

Jože Podobnik opravlja kemijske analize Blejskega jezera že vrsto let, na vsakem mestu, od vrha do dna jezera, v Limnološki postaji pa so zaposlili za področje hidrotehnike še Dušana Goriška, inženirja gradbeništva.

»Za zdaj se intenzivno ukvarjamo le z Blejskim jezerom in opravljamo razne analize,« pravi ta Jože Podobnik in Dušan Gorišek. »Vzorci vode jemljemo tudi pozimi in tako že več let lahko primerjamo kvaliteto vode. Vzorce in ugotovitve pošiljamo v Ljubljano, veliko dela pa opravimo kar na Bledu. Vsi podatki so koristni, zbrani kronološko in po njih se strokovnjaki lahko odločajo za ukrepe. Merimo temperaturo vode, kisik, ogljikov dioksid, kalij, železo, silicijev dioksid, tako dalje.

ki je na jezerskem dnu, dioksid, kalij, železo, silicijev dioksid, tako dalje.

Dušan Gorišek

Jezerka voda je včasih včasih slaba. Letos ni bilo cvetenja, vendar je bila v obeh trih globine alga vse poletje. Smeri letos pozimi v okviru namesčali odvodno cev, ki gospodarsko podjetje iz moralo zapreti odtok, s tem dvigala višina vode, gladina je nastopila še obilno deževje, na vode je bila 25 centimetrov normalno, a treba je vedeti, da na drugi strani včasih precej se. Sreča je, da ni bilo nizke ratur, da jezero ni zmrznilo, bilo škodo ob obali.

Položili so posebno odvodno do Save in zdaj na Mlinu smradu. Voda iz jezera 60 metrov pred Savo, zdaj pa ba predvsem paziti na Save. Razumljivo je, da bo struga precej prizadeta, vanjo 0,3 kubičnega metra do, trpela pa bo predvsem flora. Na tem delu je Sava roma čista, z veliko rib, zdaj obeta veliko škodljivih bodo nedvomno pokvarile vode.

Tudi drugi del cevi »na« v jezeru zdaj položen, so odvodno cev, zdaj je skrbeti za pravi dotok ne in za iztok. Vse ugotovitve dobivajo stroki v Ljubljani in po njih vodilni se na Bledu tudi mo. Upamo le, da se bo vode v Blejskem jezeru izboljšala in da bo učinkovito delovala vse dokler se jezero ne očisti, pa je še kako pomembna zacija, ki je na Bledu dotrajana in ki se vedno stavlja izdaten onesnaževir. Za ureditev kanalizacije se mora čimprej odločiti ljiška občinska skupščina.

Na kavljih največ govedine

Razlike med dejansko ceno in priznано ceno svinjskega mesa močno zmanjšujejo oskrbo potrošnikov – Govedine dovolj iz domačih hlevov

Kranj – Decembra so se bolj kot sicer med letom v mesnicah pokazali prazni kavli, na katerih bi moralo viseti svinjsko meso. Pač pa je bilo dovolj govejega, tako da je potrošnik kupil pač več govedine, kajti tudi piščančjega mesa vedno ni bilo dovolj. Ribe pa so v prehrani »kontinentalcev« tako malenkostno udeležene, da ne morejo pomeniti nobenega nadomestila drugega mesa, čeprav je ravno v tem času slovenska ribiška flota dobesedno tonila pod ogromnimi količinami ribjega ulova.

»Klavna industrija je že vrsto let v kaj slabem položaju, to pa se seveda odraža tudi v preskrbi z mesom,« pravi Anton Jereb, direktor Tozd Klavnice kranjskega KZK. »Zaradi velikega razkoraka med družbeno dogovorjeno ceno za kilogram žive teže in dejansko ceno na trgu, ta razlika pa se neprestano povečuje: trenutno je cena kilograma žive teže svinjskega mesa že 80 din, priznana cena pa 51,50 din, razlika pa seveda pomeni za klavno industrijo izgubo.«

Domače prireje svinjskega mesa je malo, le okoli 3 odstotka, vse ostalo pa klavna industrija kupuje v drugih republikah. Razmerje med domačo prirejo in nakupom druge se bo sicer s farmo prašičev v Stični, kjer bodo investirale tudi gorenjske občine, nekoliko spremenilo; to za kranjsko klavno industrijo, ki letno odkupi 11.000 do 12.000 komadov prašičev, pomeni povečanje odkupa za okoli tretjino.

Dosti bolj kaže v letošnjem letu glede preskrbe z govejim mesom. Že lani se potrošniki glede govejega mesa niso mogli kaj pritožiti, letos pa naj bi poraba govedine v kranjski občini dosegla nekako 500 ton, vse

meso pa bo v glavnem iz domačih hlevov. Nekaj slabše kaže tudi za piščančje meso, saj so dosedanja dobavitelji tega mesa na kranjski trg precej zmanjšali količine. Tudi telečjega mesa naj bi pod mesarske nože v letošnjem letu ne prišlo ravno veliko, v kranjski klavnici predvidevajo, da le okoli 25 ton. Teletino sicer tedensko kupujejo na sejmu v Ozlu na Hrvaškem, večina telet pa je namenjena v rejo kooperantom, le slabše živali pridejo pod nož.

»Lani se je nekoliko poslabšala založenost z mesnimi izdelki,« pravi Anton Jereb, »letos pa z novo organiziranostjo klavniške industrije predvidevamo boljšo oskrbo. Predvsem bo k temu pripomogla tudi obnova opreme za predelavo mesa, saj ena polnilnica že dela. Sicer pa tako kranjski kot loški mesni izdelki na tržišču slovijo, kar kaže tudi velik odstotek prodanih izdelkov. Ne glede na ta sloves pa nameravamo z anketo povprašati potrošnike, kakšni izdelki so jim bolj všeč in se nato temu okusu tudi prilagoditi.«

Velike razlike med priznано ceno svinjskega mesa in dejansko ceno ob nakupu pa verjetno niso edini vzrok, da kranjska klavnica iz lanskega leta prinaša v letos na novo organizirano klavništvo izgubo. Sem bi bilo treba prišteti še druge vzroke, ki so prav gotovo vplivali že v triletnem letu na okoli 14 milijonov din izgube, ki pa bo ob zaključnem računu z upoštevanjem kompenzacij gotovo nekaj manjša. Majhna osnovna sredstva in pa zastarela tehnologija klavnice, ki se praktično 15 let ni posodabljal, verjetno pri pričakovani izgubi tudi nekaj pomenijo.

L. M.

Uresničevanje občinskega samoprispevka

Namenu je bil predan Center usmerjenega izobraževanja, gradi se šola v Selcih in pripravljajo in izvajajo obnove podružničnih šol v Lučinah, Davči in Javorjah – Kaj bo s staro šolo v Škoji Loki

Škofja Loka – Leto dni plačujejo občani škojloške občine samoprispevek za izgradnjo šol. Če na kratko preletimo, kaj naj bi bilo zgrajeno do leta 1983, je treba povedati, da je bil v začetku škojloškega leta predan namenu nov sodobni šolski center usmerjenega izobraževanja, za katerega so večino denarja prispevale delovne organizacije, občani s samoprispevkom pa le manjši del. Šola je izrednega pomena, saj je menda prav zaradi izgradnje centra edina občina v Sloveniji, ki trenutno nima težav s prostorom v srednjem šolstvu, hkrati pa je prva šola usmerjenega izobraževanja v Sloveniji.

Druga je bila na vrsti nova podružnična šola v Selcih, ki naj bi bila prav tako dograjena v letu 1981, vendar bo nova šolska vrata odprla s prihodnjim šolskim letom. Kljub majhnemu zaračunatemu delu dobro na-

Šola v Selcih pod streho

predujejo, pri gradnji pa veliko pomagajo tudi krajsani sami, ki so se dogovorili, da bodo izkoristili podstrešje šole za potrebe organizacij v krajevni skupnosti in so večji strošek nadoknadili z udarniškim delom.

Tretji objekt, ki je na vrsti po referendumskem programu, je obnova osnovne šole Peter Kavčič v Šolski ulici, to je šole, v kateri sta bila do letos tudi poklicna kovinska in avtomehanična šola ter gimnazija. Obnova naj bi bila zaključena letos in bi s tem rešili izredno hudo problem pomanjkanja prostora v Škoji Loki. Toda nastala je velika težava. Studija zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij je namreč pokazala, da je šola popolnoma dotrajana. Stropi so leseni, nosilnost sten je na kritični meji, več nosilcev je počenih in podobno.

Najbrž ne bo kazalo drugega, kot šolo zgraditi povsem na novo. Konč-

ne odločitve trenutno še ni, je sigurno; če bo obnova zelo draga, dražja od predvidene.

Letos mora biti sklenjena nova šola v Lučinah. Delo načrtu in tudi porabljen bodi v okviru planiranih šole v Davči je pripravljena začela takoj, ko bo zbrana denarja. V železnih gradnja na igrišča s pomočjo krajevnoprispevka in bodo potrebni 6.000.000 dinarjev iz sredstev sškega samoprispevka. Prav pripravljajo obnova podružnične šole v Javorjah. Pregled šole kazal, da je obnova možna videnem obsegu.

Naslednja investicija, ki morala realizirati prihodnje dograditev osnovne šole na igrišču v Žireh. Kdaj točno bo začela je trenutno še težko vedeti, pričakovati pa je zaradi podražitev šol, ki so prej na vrsto, predvsem pa težav pri obnovi osnovne Škofji Loki.

L. M.

Prešernovi dnevi v Cankarjevem domu

Poudarek umetnosti mladih

Osnovna točka sporeda bo razstava »Zakladi NUK«, ki jo bo pripravila Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani – Spremljajoče glasbene, gledališke, filmske in literarne prireditve bodo predstavile umetnost mladih

Ljubljana – Cankarjev dom v Ljubljani, ki si šele oblikuje prireditveno podobo, bo februarja v okviru programa »Prešernovi dnevi« priredil vrsto prireditev, ki bodo slovenski kulturni praznik podaljšale na ves mesec.

Na nedavni časnikarski konferenci so predstavniki Cankarjevega doma predstavili okvirni spored, še pred otvoritvijo pa bo poseben pogovor namenjen osrednji točki sporeda, razstavi »Zakladi NUK«, ki jo bo pripravila Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani, pokroviteljstvo pa je prevzel izvršni svet slovenske skupščine. Razstavo bodo v

Sprejemni dvorani Cankarjevega doma odprli 2. februarja, na ogled pa bo vse do 7. marca. Razstava bo široko odprla javnosti gradivo, ki ga hrani Narodna in univerzitetna knjižnica, vse od slovenskega rokopišnega gradiva do fonda NOB, skratka marsikatero gradivo, ki sicer ni dostopno. Ob reprezentativni razstavi bodo tekla delovna srečanja slovenskih in jugoslovanskih knjižničarjev, predavanja o knjigi kot kulturni dediščini, o njenem mestu v svetu informacij, o umetniški interpretaciji tekstov in podobno. Prireditelji pričakujejo velik obisk, saj so poslali vabila vsem slovenskim

šolam in pričakujejo njihove skupinske obiske. Razstava bo opremljena s tonskimi zapisi, ki bodo dali ogledu razstave posebno privlačnost, saj bodo vnesli malce drugačno življenje v prostor.

Prešernovi dnevi v Cankarjevem domu torej želijo imeti tudi kulturno-vzgojni pomen, vabijo šoloobvezne otroke. Ker je prav zdaj čas počitnic, bodo tudi zavoljo tega potegnjeni še v drugo polovico februarja.

Poleg otvoritve razstave bo uvodna prireditev javna produkcija Ionescojevega teksta »Učna ura«, predstave, ki so jo pripravili študentje četrtega letnika Akademije za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani. Režiral jo je mladi režiser Vito Taufer, ki je predstavlo svojevrstno postavil na oder. Predstava bo na sporedu 2. in 6. februarja.

3. februarja se bo v večeru slovenskih ljudskih pesmi in glasbil predstavil mladi, vendar že zelo znani, glasbeni trio: Mira in Matija Terlep ter Bogdana Herman. Ukvarjajo se z oživljanjem in predstavljanjem arhivskih zapisov ljudskih pesmi.

4. februarja bo na sporedu literarni večer slovenskih ustvarjalcev, v katerem bodo številni slovenski pesniki sami brali svoje pesmi.

7. februarja si boste lahko ogledali osem kratkometražnih prvenec danes uveljavljenih slovenskih filmskih ustvarjalcev: Stiglica, Galeta, Kavčiča, Pretnarja, Hladnika, Klopčiča, Duletiča in Ačimovića-Godine. Cilj prireditve je, preizkusiti in ugotoviti, na kakšen način so se ideje, zamisli in povsem filmsko obrtni prijemi odražali in vplivali na poznejša dela avtorjev celovečernih filmov.

Filmski večeri bodo na sporedu tudi 9. in 40. februarja, ko bodo svoje filmske prvence predstavili študentje Akademije za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani.

Glasbeni večeri pa bodo na sporedu 5. in 10. februarja. V »koncertu mladih glasbenikov« bodo nastopili: Cveto Kobal, Robert Stanič, Romeo Drucker, Darko Linarič in Tatjana Ognjanovič. Glasbeno plesna prireditev pa bo 10. februarja, ko se bo s »koncertom za plesalca in tolkalca« predstavil baletni plesalec Voljo Vidmar.

Na večer kulturnega praznika, 8. februarja, pa bo v Cankarjevem domu osrednja Prešernova proslava, na kateri bodo podelili vsakoletne Prešernove nagrade in plakete.

Na prireditvi ob desetletnici folklorne v Železni Kapli so poleg na novo nastudiranih koroških plesov najbolj navdušili stari ženitovanjski običaji, ki so jih plesalci vključili v ta jubilejni folklorni nastop.

Folklorno slavje v Železni Kapli

Železna Kapla – Decembra je minilo 10 let, ko so se v Železni Kapli na pobudo aktivistke Leni Kuchar-Jelke zbrali mladi, da bi ustanovili folklorno skupino. V teh prvih začetkih so iskali pomoči pri folklorni skupini Sava iz Kranja, ki je bila takoj pripravljena pomagati s svojimi bogatimi izkušnjami. Prva skupina je štela deset parov plesalcev. Dobili so tudi svojega harmonikarja. Prvi plesi so bili gorenjski. Prizadevnost plesalcev, da je postavila folklorno v Železni Kapli na noge, je bila resnično velika: noše so si sešili sami.

Vaditeljica iz Raven na Koroškem jim je pomagala, da so kasneje nastudirali tudi koroško-podjunske pleske. Tudi noše za te pleske so plesalci šivali sami – tokrat ob pomoči folklornega inštituta v Ljubljani in pod strokovnim vodstvom Kucharjeve.

Nastopov je bilo vedno več. Medtem so ustanavljali že tudi mladinsko skupino in nato še pionirsko. Pionirji so se izpopolnjevali v svojih plesih med preddvorskimi folkloristi.

Farna dvorana v Železni Kapli je bila v soboto, 16. januarja, do zadnjega kotička polna. Nastopile so vse tri folklorne skupine: dvanajst parov najmlajših, šest parov koroških in osem parov gorenjskih noš. Vsaj še enkrat toliko plesalcev pa je bilo v dvorani, tistih, ki so šli skozi starejšo skupino in ki so v teh desetih letih prenehali, se poročili, se odselili.

Proslava desetletnice kapske folklorne je bila organizirana vzorno, udeležili so se je pa vsi krajevni predstavniki in predsednik Slovenske prosvetne zveze v Celovcu Valentin Polanšek. Slovesnost je začel predsednik prosvetnega društva Miha Travnik, nastope pa je povezoval eden najstarejših plesalcev Franci Sadolšek, ki je v svojem sproščnem nastopu med posameznimi točkami prikazal vseh deset let dela in razvoja skupin.

Program je bil zelo pester, vrhunec večera pa je bil zagotovo prikaz ženitovanjskih običajev v Železni Kapli in okolici, ki so jih izvajali v narečju in ob petju starih svatovskih pesmi, ki bi, če jih ne bi oživeli, na ta način, prej ali slej šle v pozabo. Posebnost večera pa je bil tudi prvi

nastop plesalcev s koroškimi ziljskimi plesi, pri katerih jim je pomagala tudi folklorna skupina Tine Rožanc iz Ljubljane.

Ta slovesnost v Železni Kapli je bila tudi priložnost, da se Jelki Kucharjevi oddolžijo za vsa njena prizadevanja pri folklori – dobila je priznanje za svoje dolgoletno delo, prav tako pa tudi njeni pomočnici, ki vadita pionirsko in mladinsko skupino.

Morda še to, da folklorna skupina iz Železne Kaple uživa velik sloves doma in na tujem. Poleti, ko je v Avstriji turistična sezona na višku, nastopajo po vsej Koroški in drugod po Avstriji, pogosto tudi pri nas, gostovali pa so tudi že v Švici, Franciji in drugod. Povsod pa njihovi plesi, naj bodo koroški ali gorenjski, govore o koroškem slovenstvu...

D. Dolenc

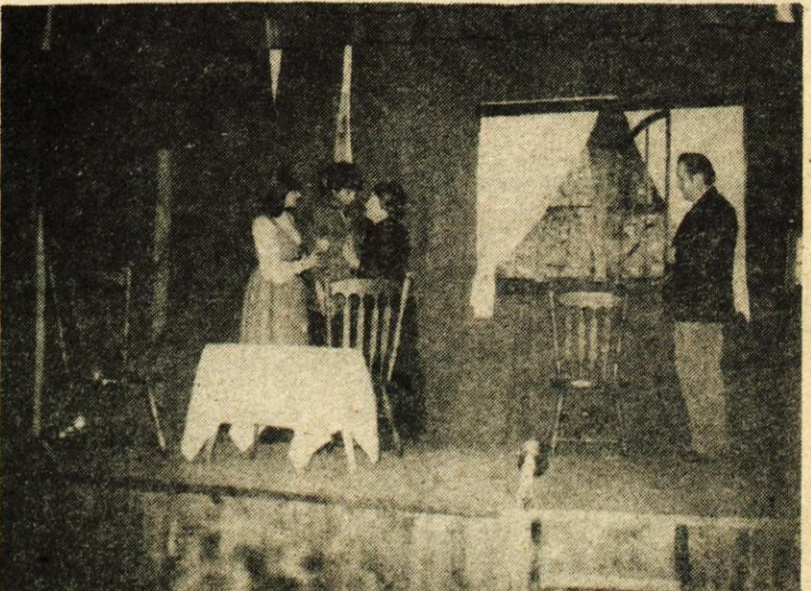
Meh za smeh

Kranj – V gledališču GLG v gradu Kiselštajn bo v četrtek, 28. januarja, ob 14. in ob 17. uri nastopila lutkovna skupina VVZ Kranj z lutkovno igrico »Meh za smeh«.

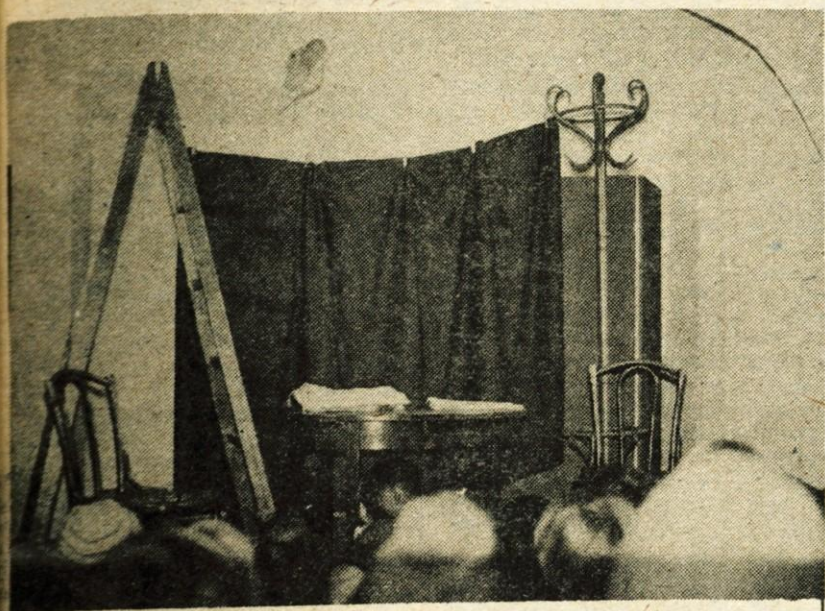
Loški umetniški utripi

Škofja Loka – V kapeli puštalskega gradu je v sredo, 20. januarja, nastopil Ljubljanski baročni trio, ki ga sestavljajo Klemen Ramovš (kljunasta flavta), Alojzij Mordej (viola da gamba) in Maks Strmčnik (čembalo). V likovnem delu večera pa so odprli razstavo likovnih del Vinka Tuška.

Ljubljanski baročni trio je pripravil večer baročne glasbe in izvedel dela D. Castella, A. Forqueraya, G. F. Händla, A. Parchama, A. Corellija in G. P. Telemanna.

Uspela Kastelka – Kulturno umetniško društvo na Brezjah je nedavno pripravilo prvo premiero v letošnji sezoni. Pred domačim občinstvom se je uspešno predstavilo s Kastelko Vladimirja Levstika v režiji Dolfeta Anderleta. Minulo soboto so gostovali na Kokrici, v načrtu pa imajo še več gostovanj po Gorenjski.

Otroci polnijo lutkovno gledališče v gradu Kiselštajn – Kranjski malčki še naprej pridno polnijo lutkovno gledališče v gradu Kiselštajn, kjer so predstave na sporedu vsak četrtek ob 16. in 17. uri. Minuli četrtek so z lutkovno igrico »Sovica Oka« Svetlane Makarovič gostovali lutkarji iz Ptuja, igrice pa je režiral znani kranjski lutkar Saša Kump. Otroci so obakrat povsem napolnili dvorano in le nekaj staršev se je lahko zdrenjalo ob vhod, drugi so počakali zunaj ali odšli na kavo. Več kot dobrodošel bi bil torej še en prostor v gradu, v katerem bi starši lahko počakali otroke in morda medtem dobili tudi kavico.

Kinoteka za sladokusce

Od 2. februarja do 12. decembra se bo v kranjski, kamniški in trziški kino dvorani zvrstilo 42 filmov, zapisanih v klasiko svetovne kinematografije – Sedem zaokroženih ciklusov

Kranj – V povodnji komercialnih seksi komedij, krvavih pustolov in solzavih ljubezenskih dram, ki zadnja leta krožijo po naših kino dvoranah, ostane ljubiteljem res dobrih filmov kaj skromen izbor. Na izjeme seveda so, vendar tako redke, da na strukturo rednih obiskovalcev domala ne vplivajo. Posebno, ker je televizija jugoslovanske uvoznike filmov krepko prehitela s predvajanjem izpovedno močnejših del.

Za kvalitetno popestritev filmskega sporeda je kranjsko kino podjetje uspelo dobiti od jugoslovanske kinoteke 42 filmov, ki se bodo zvrstili od 2. februarja do 28. decembra letos. Kinotečne predstave bodo v treh dvoranah: v Storžiču vsak torek, v Kamniku vsako sredo in v Trzinu ob četrkih.

Spored je zaokrožen po ciklusih, saj se jugoslovanska kinoteka, preveč zaprta vase in v svojo dobrobit, za drugačne dogovore ne meni. Sedem se jih bo zvrstilo letos: fantazija na ekranu, vestern ali pravi ameriški film v dveh serijah, kriminalni film, različne tendence v razvoju vesterna, mladinski film ter filmaška klasika.

Tako bodo kranjska platna spet zagledala svoje čase izjemno priljubljena dela, kot so, na primer, Frankensteinova nevesta, Drakulova hči, Geronimo, Avanture Sherlocka Holmesa, Tarzan, Junaki sherwoodskega gozda, Winchester 73, Umrli so v čevljih, Dvoboj na soncu, Slavica, če naštejemo samo nekaj naslovov velikih uspešnic v zgodovini svetovne kinematografije.

Seveda bi se lahko vprašali, če je izbira res najboljša. Verjetno ne. Prevladujejo namreč zelo zelo stari filmi, med njimi kavbojke. Njihovi kvaliteti sicer ne bi oporekali, vendar pa bi se med filmsko klasiko najbrž našlo še kaj boljšega in tudi mlajšega. A, kot že rečeno, jih jugoslovanska kinoteka ljubosumno varuje.

Kljub temu ni dvoma, da ponudba 42 del poživlja redni filmski spored in da bo v kranjsko, kamniško ter trziško dvorano spet privabila nekaj navdušene obiskovalce. Za tiste, ki se bodo odločili videti celoten kinotečni spored, kino podjetje pripravlja abonmaje po 600 dinarjev, kar je občutno ceneje od vstopnic za posamične predstave.

H. Jelovčan

Andrej Pavlovec – Valvasorjev nagrajenec

Koncem decembra je Skupnost muzejev Slovenije podelila vsakoletne Valvasorjeve nagrade, priznanja za izjemne dosežke na področju muzealstva. Prejela sta jih dva znana in priznana muzejska delavca: Andrej Pavlovec iz Škofje Loke in Karel Pečko iz Slovenj Gradca.

Med njunim delom lahko potegnemo vzporednici. Pavlovec je prišel v Škofjo Loko, Pečko v Slovenj Gradec, oba sta iz malih mest naredila središči kulturnega utripa in življenja, muzejskega in likovnega.

Pod Pavlovčevim dolgoletnim ravnateljstvom je Loški muzej postal znan in priznan daleč naokrog, kar je posledica študijskega pristopa k muzejskemu delu. Zbirke niso nastajale več zgolj na podlagi zbiranja gradiva, temveč tudi predhodnih raziskav, ki so zbirke utemeljile. Muzej je široko odprl javnosti in ni bil več za grajskimi zidovi zaprta institucija, temveč središče dogajanja, o katerem so nenehno obveščali ljudi. Polnile so ga številne likovne prireditve in rečemo lahko, da sta Andrej Pavlovec v Škofji Loki in Cene Avguštin v Kranju zaorala na Gorenjskem ledino prirejanja likovnih razstav.

DOM INVALIDOV IN BORCEV V KRANJU, Levstikova 8.

objavlja prosta dela in naloge:

1. NATAKAR – UPRAVNIK DOMA

- dokončana poklicna gostinska šola
- pet let prakse
- moralno politična neoporečnost
- 3 mesece poskusna doba

2. NATAKARICA

- dokončana poklicna gostinska šola
- eno leto prakse
- 3 mesece poskusna doba

Delo se združuje za nedoločen čas. Osební dohodek po samoupravnem sporazumu. Stanovanje ni na razpolago. Pismene ponudbe z dokazili poslati v 15 dneh na gornji naslov. Delovni čas je popoldne od 15. do 22. ure.

BOGDAN
ŽONTAR

Ko študent na rajžo gre

1

Človek je že od nekdaj rad pogledal čez meje znanega, iz česar so vznikla velika odkritja preteklih rodov. Dandanes zemljo že dovolj poznamo in kaj takega na geografskem področju ni več mogoče, saj si znamenitosti tujih dežel lahko ogledamo na televiziji ali pa beremo o njih v časopisih in knjigah, vendar pa nam to ne more pričarati vtisa, ki ga dobimo z obiskom le teh.

Ko sem se odločil za smer letošnjega firbancja sem izbral deželo Don Kihota in Sančo Panse, deželo koride in flamenka – Španijo, ki pa tako obema sosedo Portugalsko, da se obisku le-te radovednež mojega kova težko izogne. Kolega Stane, s katerim sva dala skozi že nekaj potepanj, je takoj pristopil k stvari, nakar sva ugotovila, da bi bilo nespametno, če bi se pri Gibraltarju obrnila nazaj proti severu in ne bi skočila tja čez v Maroko – najbližjo od daljnih dežel, kakor jo predstavljajo naše turistične agencije. Na nekem plesu je k stvari pristopil še Bill, kar nam je običajno zmanjšalo možnosti za štopanje in s tem podražilo pot, po drugi strani pa zagotovilo, da ob nenadnem odstopu enega od nas, sopotnik ne bi izvisel sam. Resno smo se vrgli na zbiranje podatkov, ki smo si jih ob popoldnevih izmenjavali pri Stanetu ob pivu in tequilu. Pivo nam je širilo želje, tequila pa povečevala voljo za premagovanje ovir, ki so se pojavljale. Naši načrti so se kaj hitro razširili še na Alžirijo in Tunizijo. Kam pa potem? V Libijo? Ali pa iz Alžirije na jug preko Sahare? Ne in ne! To ne gre! Čakanje na vize bi bilo za nas predolgo. Kam pa potem? V Egipt! Odločitev je padla. Bill se iz Tunisa vrne domov, midva s Stanetom pa skušava nekako priti v Egipt. Težave pa s tem še zdaleč niso bile premagane, primanjkovalo nam je časa in denarja. No tudi to se je počasi uredilo. Dnevi in jurčki so se nekako nakapali skupaj, mi pa smo se vrgli na nakupovanje manjkajoče opreme. Šola in s tem izpiti so bili pozabljeni. Kaj pa so finance v primerjavi z Afriko?

Dan odhoda se je nezadržno bližal, s Stanetom pa sva izgubljala živce, saj teh vražjih potnih listov z vizami ni in ni hotelo biti. Vsak dan sva spraševala pri Kompassu, viz pa od nikoder. In potem je prišel ta veseli dan – pa se ni ženil Matiček, ampak so prišle vize. Sredi dopoldneva je zazvonil telefon:

»Halo!«

»Stane si to ti?«

»Prišle so!«

In potem glasen »Juhu!« Zašklepetale so šipe, sosedje so grdo pogledali in že smo drveli. Še zadnji union za slovo in »Ljubljana adieu«. Srce je noro razbijalo, poletelo nekam med oblake, misli ušle v prihodnost, tja dol v Afriko in že smo se ustavljali. Trst! Hop iz vlaka in malo naokrog. Rekli smo, da na poti ne bomo preveč zapravljali za preganjanje žejne, kar zna biti drago. Poleg tega pa smo vzeli s seboj nekaj ta močnega – za zdravje. Toda tu, v Trstu bi se pivo prav prileglo, saj smo pravzaprav še doma. Vidimo Ponte Rosso, kraj, ki je ob koncih tednov cilj množice jugoslovanskih romarjev, vendar tako prazen deluje kaj bedno.

Se zadnjič sem s pogledom ošinil Jadran, pisk vlaka in že smo hiteli preko Italije. Sami v kupeju, ni ga lepšega za spanje. Ko le Bill ne bi tako strašno smrčal. S Stanetom sva si mašila ušesa, a ni nič pomagalo. Na to gromko smrčanje sva se navadila šele proti koncu potovanja.

Azurna obala nas je prikovala na okna. Lepa obala, polna majhnih zalivčkov, vsa rdeča in v vsakem zalivčku vila ali vilica. Res lepo, vendar samo za oko, ne pa za žep. V tej oazi evropskih bogatašev bi mi z vsem našim denarjem lahko preživeli par veselih dni, potem pa peš domov. V Narbonu, prvem večjem kraju za Marseillesom, so se pojavile prve težave. Prvi vlak za Španijo smo imeli šele naslednji dan in kaj nam je preostalo drugega, kot da se odpeljemo v Perpignan in tam prebijemo noč. Tu smo prvič prišli v stik z Arabci. Mlad Alžirec, precej pijan,

se nam je pridružil, ko smo malicali v parku. Pripočel nam je, naj običajno njegovo družino in nas prosil, naj ga ne zatožimo, da v času ramadana, ko bi se moral postiti, celo pije, kar musliman ne bi smel početi niti v običajnih dneh. Noč nam je v družbi mladih turistov kaj hitro minila in že je bila tu španska meja – zame nekaj posebnega, saj kaj podobnega prej še nisem videl. Na mejni postaji smo zapustili francoski vlak, opravili carinske formalnosti v postajni stavbi in izstopili na drugi strani, kjer smo počakali na španski vlak. Svercanje pod sedeži tu torej odpade.

Naveličani dolgotrajnega sedenja smo mimo Pirenejev in preko valovite španske pokrajine prispeli v Barcelono. Vsi sestradani smo se zapodili na malico v prvi park, potem pa holadri po prestolnici ene najbogatejših španskih pokrajin Katalonije, ki je obenem tudi najpomembnejše trgovsko, pristanišče v deželi. Nad mestom se dviguje barcelonski grad, s katerega je lep pogled na mesto, ki se v različnih arhitektonskih stilih širi od gotskega dela pod gradom do modernih industrijskih četrti, kjer smo zaman iskali Stanetovo logico.

Nad prodajo železniških kart bdi v Španiji računalnik, ki ti določi vagon in sedež. Seveda neumnemu turistu ni lahko najti mesta, ki mu je odmerjeno za naslednjih nekaj ur. »Uh.« Bum. »Excuse me!« Potem pa zopet vse od začetka. Mečemo ljudi pokonci ter se opravičujemo. »Le kje je ta vražji kupe?« »Glej ga!« Že rinem vanj. Skušam narediti čim strožji izgled. Španka vpije, maha. Toda ne. Tu je karta! Pa še suplemento (doplačilo) sem plačal in to kar precej pezet. Skoraj vstane, pa zopet nič. Potem vpijem tudi jaz. Angleško, slovensko. Hočem sedeti, pa naj bo, kar hoče. Španka mi pokloni svoj ubijalski pogled in se končno umakne. Sedimo! Precej ljudi je na hodnikih. Vpijejo, se drenjajo. Kontrolor jih vodi z vlaka. Počasi se vse umiri, le pijan Nemec pija na dušo lepi turisti in ji razlaga, da je »tschechoslowakische politische emigrant.« »Schweine!« se zmrzne starejša Španka. Vlak pa enakomerno poje svojo pesem, ki se izgublja v noč.

Špansko ljudstvo je moralo iti v svoji zgodovini skozi hude preizkušnje. Na skopi zemlji je zgradilo mogočen imperij in ga izgubilo. Včerajšnji konkvistadorji, osvajalci neznanih dežel, so danes izseljenci. Drugi, ki so ostali v domovini, se ubadajo z revno zemljo in le še v pripovedkah živi s spomin na nekdanje junaške čase. Mogoče Španci prav zato ljubijo bikoborbe, ker lahko v boju s podivjano živaljo pokažejo svoj pogum in drznost, pa čeprav v izzivanju smrti.

Po tej pusti, izsušeni Meseti, ki drvi mimo oken, je pred tisočletji stopal rimski vojak in pustil v deželi globoke sledi. Za njim so prišli sem Mavri, ti visokocivilizirani Arabci, ki so v mračni srednji vek prinesli znanost, umetnost in obrt starih Grkov. Inkvizicijo je Španija občutila močnejše kot katerakoli druga evropska država, kar je povzročilo zastoj znanosti. Španijo si je podredil Napoleon. Tu je v krvavi državljanski vojni prišel na oblast general Franco, ki je v Španiji ohranil fašizem še dolgo po zlomu Hitlerjeve Nemčije.

Ob vseh teh spominih na preteklost se razvija nova Španija, ki si z vsemi močmi prizadeva, da bi premagala zaostalost in dohitela druge evropske države. Namakajo izsušeno planoto, da bi pridobili rodovitna polja, postavljajo tovarne, da bi izkoristili svoja naravna bogastva, gradijo šole, da bi prinesli znanje vsem prebivalcem. Urok preteklosti je začel izgubljati svojo moč, čeprav bo potrebno še dosti naporov, da bo dokončno premagan.

Ko smo se pripeljali v Madrid, se je nad njim raztezalo prav tisto sinje nebo, ki so ga na svojih slikah prikazovali veliki slikarji. »Kaj je to? Železniška postaja ali letališče? Morda letališče za vlake?« Tako lepe in moderno grajene postaje še nisem videl.

15 SMILJAN ROZMAN

TA GLAVNA URŠA

Toda to ni trajalo dolgo. Nenadoma sem začutila od zadaj sunek, da sem se s hrptom prilepila na naslonjalo sedeža in mislila sem, da mi bo odtrgalo glavo. Nisem utegnila pogledati, kaj se dogaja, že sem dobila drugi sunek z desne. Ko sem pogledala v smer sunka, se mi je od tam zarezal Jaka. Barbara pa je kar evilila od navdušenja. In že me je zadel tretjič.

»Na levo, na levo, pritisni na pedal!« je vpila Tatjana in mi pomagala sukati krmilo v levo.

Toda Jaka je bil venomer za nama in vedno znova je butal z avtomobilčkom v najinega. Vozila sem, kakor sem vedela in znala, umaknila pa se mu nisem mogla.

Tatjana se je smejala in to me je tako razjezilo, da sem ji zavpila: »Kaj se pa režiš, koza. Še z avtomobilčka naju bo vrgel!«

Ob končani vožnji sem planila iz avtomobilčka in stekla čez ploščadi. Tatjana je obsedela v avtomobilčku, ko pa je videla, da sem se postavila izven ploščadi, je vstala tudi ona in prišla k meni.

»Kaj se ne boš več vozila?«

»Ne, dokler se bo tista baraba zaletavala v mene, že ne.«

»Pa saj zato so avtomobilčki tako zgrajeni. Z debelimi gumami ob straneh. To je prava šala v vožnji.«

Vsa sem se tresla od jeze, razburjenja in udarcev. Še zmeraj sem jih čutila v hrstu.

»Ti kar pojdi, jaz pa ne grem.«

Nenadoma sta se prikazala tudi Jaka in Barbara.

»Kaj pa je?« je vprašal nedolžni Jaka.

Najraje bi mu primazala eno. »Še vprašaj! Kaj pa zadevanje v najni avtomobilček? Kaj je sploh to kakšna igra? Malo da si nisem zlomila vratu!«

Jaka se je zarežal na vsa usta. »Jaz pa sem mislil, da ti je to všeč.«

»Ni mi bilo všeč in sploh!« sem skoraj zaihtela.

Nekoliko se je zresnil in tudi Barbara je skrila tisto svojo belo klaviaturo. »Veš kaj, Urša, res nisem vedel, da ti ne bo všeč. Prepričan sem bil, da ti bo ugajalo in samo zaradi tega sem sedel skupaj z Barbaro. Samo zato, da bi malo bunkal v vajin avtomobilček.«

»Na, zdaj pa imaš,« mi je šepnil Glas.

Res nisem vedela, kaj bi. Jeza, ki me je kar razganjala, je takoj splahnol, la kot piknen balonček.

»Nisem vedela,« sem skoraj zasepetala.

»Česa nisi vedela?«

To vprašanje me je zmedlo. Začela sem jecljati in besede so se splošikale druga čez drugo.

»Ja, nisem vedela, da se tako vozi. Presenetil si me in res me še zdaleč bolita vrat in hrbet.«

»Pozabi, saj si vendar telovadka.«

»Saj me ne boli preveč,« sem dahnila. Čisto po nepotrebnem, ker me punci nekoliko čudno pogledali.

Jaka je plosnil: »Dobro, z avtomobilčki smo končali. Zdaj vas povabim na suhi sladoled!«

»Kaj pa je to?« je vprašala milo Barbara in zavila oči.

»Boš že videla. Za mano!«

Jaka nas je vodil do stojnice, kjer so prodajali penasti sladkor in moško je vsaki kupil po enega.

Ko smo se nasladkali s suhim sladoledom, smo se vozili z vrtiljakom, potem smo presedli na togoobanin in stogobana na letala. Voženjam je bil dovolj in v glavah se nam je že vrtele od njih.

Takrat sem se spomnila na strelišče, na dedka, na gospodično Magdo in rdeče velike rože.

Obrnila sem se k Jaki: »Jaka, danes mi je dedek pripovedoval, kaj je nekoč streljal v Pulju, kjer je bilo največje vojno pristanišče.«

Jaki so zažarele oči. »Res, moral je biti dober, kaj?«

»Je. Rekel je, da je bil perfecten.«

»Punce, potem pa na strelišče. Tudi jaz bom poskusil. Gremo!«

Bilo je prav tako strelišče, kot sem si ga zamišljala pa tudi videla v raznih filmih. Na visoki ozki mizi, ki je bila za naslonjalo, so bile položene žene rdeče puške. V šotoru na zadnji steni pa so se vrstile papirnate rože, ki so bile s peclji zatakne v lončene obročke.

»Tja v lončene obročke moram meriti,« je poučil važno Jaka.

Bila sem vsa iz sebe, ker je šel streljat na mojo pobudo. Želela sem si le nekaj, strašno želela. Toda kaj, tega ne povem.

Jaka je prijel puško in pomeril. Sprožil je, toda nobena izmed rož se ni znašla na tleh.

Pogledal nas je vse po vrsti, potem puško in zamrmral. »Slabo nekdo!«

Sto bi lahko streljal tudi izza vogala.

Mož v strelišču je slišal njegove besede in se vmešal:

»Če želi mladi gospod izbrati drugo puško, naj izvoli.«

Gibanje po ozki in strmi dolini Kokre je bilo veskokozi nevarno. To posebno še zdaj, ko so bili domobransko-četniški organizatorji bolj delavni in so v okolici pozapirali celo vrsto aktivistov OF. Svoje ljudi so zdaj imeli vseh vaseh. Na Kokrici je še vedno eden najbolj zagrizenih sovražnikov bodilnega gibanja in eden glavnih organizatorjev četniškega gibanja na Gorenjskem Janko Marinšek.

Zaradi protiljudskega delovanja in po znanosti z gestapom so ga partizani že večkrat obsodili na smrt. Ko so ga oktobra 1943 bilizirali, je pri prehodu čez Savo dezertiral. Toda še vedno je živel in deloval v četnikih in domobrancih. Decembra 1943 ga partizani skušali aretirati in tedaj je postal stari dražgoški borec-vosovec Franc Pestnik-Aljoša. Dva tedna pred to akcijo, 6. septembra 1944, je pri podobnem poskusu postal še druga žrtev. To je bil partizanski nosnik in tudi prekaljen borec Mirko Zakšek-Stevio (rojen 14. 2. 1922 v Pilštajnu).

IVAN JAN

Pojav domobranstva in njegove prve postojanke na Gorenjskem

5

Večina domobranskih postojank je nastala predvsem na območju prihodnjega Korškega odreda. Tako so se razmere na poletje 1944 začele naglo slabšati. Zlasti pod Črnavcem. Med domobranskim moštvom je bilo največ domačinov, ki so poznali ljudi in azmere. Med njimi je bilo vse več partizanskih dezertirjev, takih, ki so popustili pred domobransko agitacijo.

Toda brez pomoči, ki je neprestano prihajala iz Ljubljane, se tudi domobranstvo na Gorenjskem ne bi bilo tako naglo razvijalo.

Slavko Krek je vse pogostje prihajal na Gorenjsko in utrjeval zveze z organizatorji domobranstva ne le v Kranju, temveč tudi v škofji Loki, v Cerkljah, v Predosljah in Irugod.

Colon domobrancev iz Cerklj

Za njegovo posebno delovanje je zvedel tudi gestapo na Bledu, ki ni dovoljeval, da bi mu kaj takega ostajalo prikrito. Zato so Kreka poklicali na gestapo, kajti organizatorjev domobranstva niso puščali brez nadzorstva.

Ceravno je Nemce, četnike in domobranci družilo skupno sovraštvo do narodnoosvobodilnega gibanja, se gestapovci že v juniju 1944 in pozneje še nekajkrat tako v Kranju kot tudi v Ljubljani aretirali nekaj teh domobransko-četniških organizatorjev, ki so bili očitno agenti angleške obveščevalne službe. Ko so posamezniki spoznali, da Nemčija vojno izgublja, so iskali tajne zveze z begunsko jugoslovansko vlado, da bi se mogli ob morebitnem Hitlerjevem porazu sklicevati na to, da so bili tajno v njeni službi. Toda to so bila le medsebojna obračunavanja sovražnikov narodnoosvobodilnega gibanja. Zato sovražnosti do NOB niso bile ustavljene. Priprave za snavanje Gorenjskega domobranstva so tako v Ljubljani kot na Gorenjskem tekale naprej vendar v večji ali manjši tajnosti.

V te priprave je sredi julija 1944 sodil tudi sprejem Slavka Kreka pri škofu dr. Gregoriju Rožmanu. Po obisku pri škofu je Krek avgusta 1944 v Avstriji obiskal dr. Albina Šmajda in senatorja Janeza Brodarja. Z obema je govoril o snovanju Gorenjskega domobranstva in jima iz Ljubljane prinesel napotila centrale SLS.

Ob tej priložnosti je Slavko Krek iskal stike tudi z avstrijskim kardinalom Inizterjem, da bi si prek njega in prek švicarskega konzulata v Salzburgu postavil zvezo s Švico.

Od tam je njegov stric in kraljevi klerikalni minister dr. Miha Krek večkrat pošiljal denar za krepitev domobranstva.

Ko je na Gorenjskem obstajalo že več domobranskih postojank, se je o širšem organiziranju domobranstva na Gorenjskem sredi poletja 1944 pogovarjalo vodstvo SLS. Čez čas so poslali tja tudi četniški odred. Tako se je Gorenjsko domobranstvo dokončno rodilo in se potem naglo razrašalo.

Za NOB na osrednjem ozemlju Gorenjske so se s tem začele nove in hude težave. Vpliv domobranske propagande je bil vedno hušji. To je vodstvo NOB priganjalo k novim ukrepom, med katere je sodila tudi reorganizacija Gorenjskega odreda. Tako je bil Kokrški odred obnovljen prav v obdobju razraščanja domobranstva na Gorenjskem.

NAGLO ŠIRJENJE DOMOBRA NSTVA POD KRVAVCEM IN STORŽIČEM

Pod Krvavcem se domobranci najbolj ukoreninijo – Oddelki 2. bataljona KO tedaj nosijo največjo težo napadalnih domobranskih oddelkov v okolici Cerklj – Spopadi in presenečenja 24. septembra 1944 okoli Olševka – Presenečenja na Možjanci in Štefanji gori – Domobranci partizane prisilijo k umiku s krvavškega območja – Domobransko nasilje in vse več partizanskih dezertirjev – Nov poskus napada na tržiški vlak – Mobilizacija delavcev pri ljubeljskem taborišču – Iskanje zavezniškega orožja – Domobranci vse bolj silijo tudi v tržiški okraj.

Poveljstvo 2. bataljona je 2. četo poslalo na cerkljansko območje, da bi tam nadzirala teren. Četa je krenila od Lovrenca pod Storžičem prek Kokre in se 21. septembra že utaborila na območju Krvavca.

* O Janku Marinšku še nekaj besed. Janko Marinšek iz Strahinja, rojen 1915, je bil sin srednjega uradnika. Bil je v Naklem nekaj časa tudi župan. Delo pa ni dišalo. Začel se je ukvarjati s prekupevanjem. Ostal dolžan in živel na tuj račun. Njegova izkoriščevalna pokvarjenost se je prepletala z grobostjo, domišljavostjo, častihlepnostjo. Bil je tudi med pobudniki in voditelji venskih fantov. Tik pred vojno se je zaradi navzkrižnih mačimi odselel na Kokrico. Ob začetku vstaje se je kani simpatizer OF, v resnici pa se je vdinjal okupatorju, veliko tihotaplil. V stiku je bil tudi s svojo sorodnico, povsko sodelavko Olgo Bohinčev iz Medvode, ki je bila tesnih stikov z gestapovskim šefom z Bleda Helmutom Rokumekom. Gestapo ga je izkoristil kot provokatorja za razna umazana dela. Zdal ta gestapovski hlapec, tako star, živi v Argentini. Tudi številna Lenarčkova imena ne živi v Jugoslaviji. (Vir: pripoved sovaščanov iz okoli Janku Marinšku v »TV-15« 14. 4. 1977, ki ga je prepisal Anton Grašič-Savo iz Naklega.)

Varni pred snežnimi plazovi

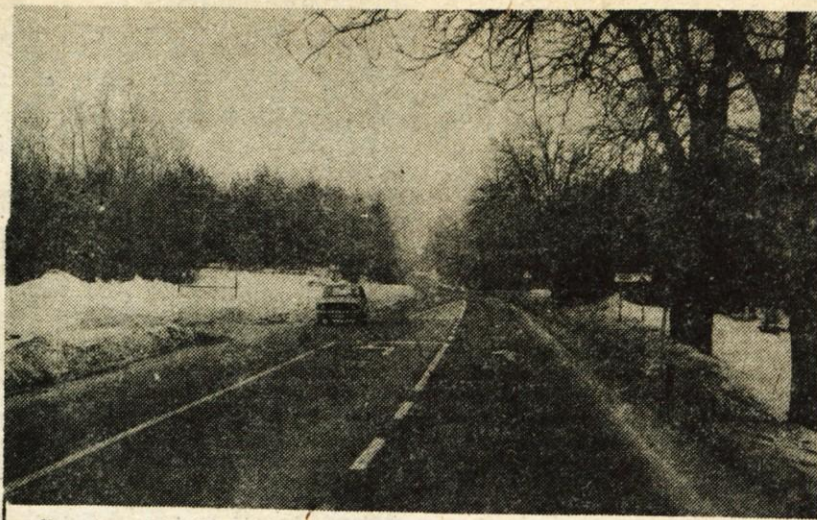
Ljubljana — Tako kot že v preteklosti hosta komisija za gorsko reševalno službo ter komisija za vzgojo in izobraževanje pri Planinski zvezi Slovenije tudi letos priredili dan varstva pred snežnimi plazovi. To bo njihova šesta akcija zapored in v letošnji zimi tudi osrednja tovrstna prireditel v naši republiki.

Na akcijo, ki bo 27. in 28. februarja v Poljčah pri Begunjah, organizator vabi vse odgovorne za vzgojo in izobraževanje članstva v planinskih, alpinističnih ter drugih organizacijah. Z njo namreč želijo poučiti vsakogar, ki ga po kakršnekoli opravi vodi pot v gore pozimi, o potrebnem samozasčitnem ravnanju zaradi nevarnosti snežnih plazov.

Prvi dan akcije bo namenjen teoretičnemu usposabljanju udeležencev. V republiškem centru za obrambno usposabljanje v Poljčah jih bodo med drugim seznanili z nesrečami v snežnih plazovih med letošnjo zimo v domovini in po svetu ter hojo po gorah v zimskem času po pripovedi piscev v planinski literaturi. Obravnavali bodo tudi besedilo navodila o samozasčitnem ravnanju pred plazovi in navodil o uporabi helikopterja ob nesreči v gorah.

Teoretično znanje bodo udeleženci v drugem dnevu akcije dopolnili s praktičnim usposabljanjem na pobočjih Karavank v okolici Poljč. Razdelili se bodo v več manjših skupin, da bo lahko vsakdo opravil čimveč načrtovanih vaj in preizkusil svojo usposobljenost za reševanje ponesrečenih v snežnih plazovih.

S. Saje

Ena izmed črnih točk v radovljiški občini je tudi križišče za Šobec, saj je križišče povsem nepregledno za voznike, ki se vključujejo na glavno cesto iz kampa Šobec. — Foto: D. Kuralt

Varnost v cestnem prometu

Člani sveta za preventivo in varnost v cestnem prometu so izredno aktivni in sproti opozarjajo na najbolj kritične točke, ki ogrožajo varnost otrok in odraslih v cestnem prometu

Radovljica — Svet za preventivo in varnost v cestnem prometu pri skupščini občine Radovljice vsako leto dokazuje, da se člani sveta intenzivno ukvarjajo z varnostjo v cestnem prometu. S problematiko je kar najtesneje že osemnajst let povezan Aleksander Willewaldt, ki danes svet tudi vodi.

»Mislim, da so sveti za preventivo in varnost v cestnem prometu še kako potrebni in lahko izredno učinkoviti, če so povezani z ustreznimi organi v krajevnih skupnostih, komisijami za vzgojo po šolah, s temeljnimi organizacijami. Če so le v krajevnih

skupnostih in šolah voljni, če se zavedajo pomena varnosti v prometu in pripravljeni delati, ima lahko svet velik vpliv in se lahko pohvali s precejšnjo učinkovitostjo.

V radovljiški občini je opaziti, da v zadnjih letih ni toliko smrtnih nesreč otrok, s čemer smo izredno zadovoljni. Obenem pa se zavedamo, da moramo skrbeti ne le za varnost na cestah, kajti promet so tudi železnica, žičnica, plovba na jezeru, reki. Naša dejavnost pa je bila uspešna na šolah, nekoliko manj na srednjih šolah. V osnovnih šolah delujejo mentorji, ki vsako leto preverjajo znanje in sposobnosti na tekmovanjih. Kaj več o prometu in na republiških tekmovanjih. Kakor le moremo, jih usposobimo, da vzgajajo otroke, kako se obnašati na cestah, predvsem otroke, ki obiskujejo prve razrede osnovne šole. Na kritičnih točkah na cesti so pionirji-miličniki, ki usmerjajo promet s pomočjo delavcev postaje milice.

Zato, ker je bilo na cestah veliko nesreč mladih kolesarjev, pripravljamo mlade na kolesarske izpite. V dogovoru z delavci milice pa ugotavljamo kako zvesto uporabljajo kolesarske izkaznice in obveščamo šole, najbolj hudih primerih pa seznanimo tudi starše.

V vsakoletnih akcijah poskušamo kar najboljše poskrbeti za črne točke na cestah občine. Ocenimo nevarnost posameznega kritičnega odseka in svoje ugotovitve posredujemo pristojnim organom, ki jih potem odpravljajo v okviru svojih možnosti in sredstev.

Veseli smo, da smo odpravili črno točko pri Podvinu, kjer je bila pred leti huda prometna nesreča s štirimi mrtvimi. Pri Podvinu so omejili hitrost, preventivno pa za varnost skrbijo tudi delavci milice. Še hudo nevarno pa je pri črpalki v Radovljici, kjer krajanji, ki stanujejo v Vrhnjah ali Gorici, še vedno večkrat neodgovorno prečkajo magistralno cesto in hitijo v Radovljico po bližnjici. Kljub velikim naprotovanjem in ugovorom nam je uspelo primerno opremiti križišče v Lescah, nasproti letališča, velika pridobitev pa je seveda radovljiška obvoznica. Zaradi visokih živih mej je na lokalnih cestah še precej manjših prometnih nesreč, letos bodo morali urediti križišče pri Šobcu, ki je za voznike, ki prihajajo iz kampa, precej nepregledno.

Vsa križišča, ki so še problematična, bomo morali skupno s komisijami v krajevnih skupnostih in inšpekcijskimi organi ustrezno urediti in poskrbeti za še večjo varnost.

D. Kuralt

Za tatvini 7 mesecev

Štiridesetletna S. Z. se v življenju kljub zrelem letom, štirim otrokom, za katere mora skrbeti, očitno še ni znašla. Ko je prišla s prestajanja kazni, kar pa ni bilo prvokrat, se je znašla brez denarja, za otroke pa je bilo treba skrbeti. Službe ni takoj našla, izhod iz stiske pa je spet poiskala v kaznivem dejanju. Tako je lani v začetku oktobra iz nezaklenjene hiše v Cerkljah odnesla 2500 din, naslednjega dne pa je pobrkala po spalnici stanovanjske hiše v Begunjah in našla v denarnici 3000 din. Denar je porabila za nakup obleke za otroke in zase.

Pred sodiščem je S. Z. povedala, da z možem živita ločeno, mož pa ji tudi ne pomaga skrbeti za otroke, ki so sicer pri njeni mami, le-ta pa ima za preživljanje le skromno podporo. Izhod iz stiske prav gotovo ni bila tatvina denarja, saj so težave tako le še narasle. Sodišče jo je namreč za obe tatvine obsojilo na sedem mesecev zapor. Pri odmeri kazni je sodišče sicer upoštevalo med drugim, da mora skrbeti za štiri otroke in tudi to, da se je obtožena res znašla v finančni stiski, ni pa seveda moglo mimo tega, da je bila že nekajkrat kaznovana in da kazni nanjo še vedno nimajo vzgojnega vpliva: nova kazen je vsekakor priložnost za resen razmislek nad dosedanjim ravnanjem.

Plamen zajel ostrešje

Preddvor — V Jelovici, obratu primarnih senčil v Preddvoru je prejšnji teden izbruhnil požar, katerega škoda je ocenjena na kakih 70.000 dinarjev. Zarišče požara je bilo v kuriji štirih peči, kjer kurijo lesne odpadke. Kjer se stikata plošči

sušilne komore in kurilnice, je zaradi dotrajanosti nastala razpoka, skozi jo je padel lesni prah, ki se je zaradi visoke temperature vnel. Zgorelo je ostrešje sušilnice; da se požar ni širil še naprej, pa so poskrbeli poklicni gasilci iz Kranja.

D. Z.

Ledene pasti Žagarjevega grabna

Žagarjev graben je že šesto zimo zapored zaradi nevarne ledene strmine zaprt za smuko — Ne glede na vidne oznake o prepovedi, pa se nepremišljeni smučarji tvegano spuščajo v ledeno past — Zalegla bi le visoka snežna zapa, a snega ni dovolj

VOGEL — »Takoj, ko bo zapadel nov sneg, bomo s pomočjo teptalnega stroja naredili zaporo v nevarnem delu Žagarjevega grabna, pod skalo. Vendar je to le trenutna rešitev. Trajna je odvisna od denarja. Z zemeljskimi deli bomo morali ublažiti strmino in ovinke, z izsekom gozda pa nato povečati varnost smučišča,« ugotavlja vršilec dolžnosti direktorja Alpetourvega tozda, žičnice Vogel, Anton Iskra.

V šestnajstih dneh letošnjega januarja je bil nevarni, poledeneli del Žagarjevega grabna usoden za ljubljanskega smučarja. Pri reševanju je na ledu zdrsnil in se ubil miličnik oddelka milice Bohinjska Bistrica, za seboj je potegnil reševalca, ki se zdravi v jeseniški bolnišnici. Sedmi dan po prvi nesreči so morali bohinjski gorski reševalci z Zadnjega Vogla (tod vodi smučina v Žagarjev graben) odpeljati do reševalnega avtomobila ljubljanskega smučarja, ki je padel zunaj urejenega smučišča in se hudo ranil. V nedeljo, 17. januarja, sta se kljub vidni prepovedi spustila v graben Beograščana. Pet let že hodita na počitnice v Bohinj. Skozi graben sta v idealnih pogojih že smučala. Toda tokrat je bil zanj graben prevelik smučarski zalogaj. Na ledenih krpah pod skalo, ko je treba v levi zavoji, je na ledu »odletela« 28-letna Milica Rulič. Sto metrov niže je obležala hudo ranjena z zlomljeno stegenico. Prijatelj, 34-letni Predrag Marković, ji je pomagal, kolikor je mogel in znal in hotel čimprej s smučmi v dolino. Padel je in obležal. Sprva so domnevali, da si je zlomil nogo, toda na srečo je dobil le hud udarec v kost.

V torek sem s pomočjo derez in cepina sestopil do nevarnega mesta pod skalo. Šest kilometrov dolga smučarska proga je za večje smučarje idealna pomladi, ko je zalita s snegom. Novoletna odjuga je zalila nevarni del grabna, ki ga »ujema« bukov gozd, čez noč je graben zamrznil, čez ledene krpe je padlo nekaj snega, ki je »skril« ledeni del ozke in strme proge.

In prav ta past je bila usodna za Ljubljancana, miličnika, reševalca in Beograščana.

Upravljalca žičnic je po zakonu o varnosti na javnih smučiščih naredil vse za varnost. Toda prostrana smučišča je nemogoče zavaruovati, vsi smučarji so seznanjeni z najpomembnejšimi določili zakona, (ki pa se jih ne držijo) dovolj je opozorilnih tabel. Že četrto zimo pa je Žagarjev graben zaprt. V grabnu trenutno ni pogojev za varno smuko, čeprav so ga prav zato skušali urediti. Toda zmanjkalo je denarja.

Res pa je, da za večje smučarje pomladi graben ni težaven, ko ni leden in ko je dovolj snega. Toda letos, ko so se snežne razmere spremenile je graben nevaren za vse smučarje.

KuM

Pretrgana »devizna« zveza

Pred senatom škofjeloškega temeljnega sodišča je bilo šest obtoženih, zapletenih v trgovanje z devizami, obstoječih na zaporne kazni, sedem obtoženih pa na pogojne kazni

ŠKOFJA LOKA — »Vsem obtoženim je krivda dokazana. Senat meni, da se je skupina trinajstih obtoženih ukvarjala s trgovanjem z deviz in ne le nakupovanjem,« je v sredo popoldne ugotovil sodnik škofjeloškega sodišča, enote Temeljnega sodišča Kranj. Po tridnevni glavni obravnavi so prvih šest obtoženih obsojili na zapore, drugih sedem pa na pogojne kazni. Zasegli so jim denar in zahodnonemške marke. Šestim prvoobtoženim so podaljšali pripor. Sodba še ni pravomočna.

Lani avgusta so delavci javne varnosti UNZ Kranj pretrgali verigo prekupčevalcev z zahodnonemškimi markami. V preiskavi je sodnik zbral dovolj gradiva, ki je obremenjevalo obtožene. Ugotovili so, da je v dobrih dveh mesecih šlo iz rok v roke in nato v denarnice in na devizne račune najmanj 350 tisoč zahodnonemških mark.

54-letni Ismaili Ramadan, 39-letni Ali Hisi in 41-letni Minir Ljuma so v Tetovu in okolici kupovali devize in jih prodajali 22-letnemu Osmanu Aslaniju, ki jih je prenašal v Škofjo Loko. Od njega sta marke kupovala 41-letni Izeti Šaip in 29-letni Zmago Šinko. Ta dva pa sta imela vedno dovolj odjemalcev, saj je bilo povpraševanje veliko večje od ponudbe, pa tudi cena zahodnonemških mark se je sproti »debelila«, čim dlje je bila oddaljena od neznanih lastnikov v Tetovu.

Kriminalisti so po nalogu preiskovalnega sodnika vseh šest prvoobtoženih priprli, drugih sedem se je bra-

nilo na prostosti. Najvišjo kazn 1 leto in 4 mesece zapore so prisodili Izetiju Šaipu, na 1 leto so obsojili Zmago Šinko, 1 leto je dobil tudi »kurir« Osman Aslani, Ismaili Ramadanu so izrekli zaporno kazn 9 mesecev, Aliju Hisiu 7 mesecev in Miniru Ljumi 7 mesecev zapore.

Vseh drugih sedem obtoženih, ki so kupovali in preprodajali, pa so obsojili na pogojne kazni od 3 do 7 mesecev zapore, pogojno za dobo dveh let.

Prvoobtoženim so šteli čas, preživet v preiskovalnem zaporu, v seštevku končne kazni.

Na glavni obravnavi so Ismaili, Hisi in Ljuma, vsi iz Tetova, tako kot v preiskavi zanimali obtožbe in vztrajali, da »kurirja« Osmana sploh ne poznajo. Toda dokazni material je bil dovolj prepričljiv, da jim senat ni verjel.

Štirim obtoženim so odvzeli 23 tisoč zahodnonemških mark, kurirju Osmanu 1,76 milijona dinarjev, ki jih je nosil iz Škofje Loke zbirateljem deviz (dolg še ni poravnal) v Tetovo. Sodišče je zaseglo tudi dinarske dobice, ki so jih obtoženi kovali s preprodajo.

Pred senatom škofjeloškega sodišča se je zvrstilo 24 prič, ki so osvetljevale trgovanje z devizami. Obsega ni moč ugotoviti, saj je bil v kazenski postopek zajet le najozži »izbor« posameznikov. Vsi so hoteli hitro zaslužiti in vsak je pri prodani marki spravljal v žep, kolikor je (hotel) mogel.

KuM

Družbena samozashita (1)

Družbena samozashita je nastala iz zgodovinskih in današnjih izkušenj delavskega razreda v boju s protisocialističnimi, protisamoupravnimi in drugimi reakcionarnimi silami. Začela se je razvijati s krepitvijo samoupravljanja in ob intenzivni politični akciji subjektivnih dejavnikov na področju obrambe, varnosti in zaštite pridobitev socialistične revolucije in graditve. Glede na to je družbena samozashita funkcija in integralni del samoupravljanja. Nosilci sistema socialističnega samoupravljanja — delavski razred in vsi delovni ljudje in občani — prevzemajo v svoje varstvo in zaščito samoupravne socialistične odnose, družbeno lastnino nad proizvodnimi sredstvi, bratstvo, enotnost in enakopravnost narodov in narodnosti ter druge pridobitve in interese vseh in vsakogar. Skratka — prevzemajo odgovornost za varovanje ustavne ure-

ditve SFRJ. To opravljajo predvsem tam, kjer žive in delajo, torej v KS in TOZD.

Družbena samozashita je družbeno razmerje, v katerem se delovni ljudje in občani zavestno angažirajo pri prevzemanju določenih obveznosti zaštite, ki je neposredno povezana z javnim določanjem politike na tem področju. V njej mora vsak subjekt (samoupravljalca) razvijati zaščitno dejavnost pri opravljanju svoje funkcije v družbeni delitvi dela tako, da tudi ukrepa. Vsak samoupravni splošni akt — statut, družbeni dogovor, pravilnik, samoupravni sporazum o združevanju ali svobodni menjavi dela in sredstev naj ima konkretne in jasne določbe o pravicah in dolžnostih na področju samozashite. Strokovne službe so specializirani profesionalni del družbene samozashite v okviru družbenopolitične skupnosti, ki so vgrajene v družbenopolitični sistem.

Kaj je družbena samozashita?

Družbena samozashita ni le vprašanje učinkovite zaštite pogojev za mirno ustvarjalno delo in pridobitev revolucije, pač pa je dejansko temeljno vprašanje resnične demokracije v družbenih odnosih, v celokupnem življenju in delu družbe in posameznika. Predvsem gre za vrednote, ki so neposredno povezane s človekovo osebo varnostjo, z njegovimi premoženjskimi vprašanji, z njegovimi delovnimi in samoupravnimi pravicami, njegovim kulturnim in idejnopolitičnim razvojem itd., čemur mora socialistična družba dajati možnosti za uveljavitev. Z vidika varnosti in zaštite ni dovolj le poznavanje interesov vrednot in pridobitev socialistične samoupravne družbe, ki naj bi jih varovali delovni ljudje in občani skozi sistem družbene samozashite — potrebno je mnogo več. Priti mora do istovetenja najširših množic s temi

interesi in vrednotami — ljudje jih morajo sprejeti za svoje. Ko bomo to dosegli, bo družbena samozashita dosegla svojo kulminacijo in svojo popolnost. Ta zakonitost pa velja za vse nosilce družbene samozashite in celotni varnostni sistem.

Mnogo skupnega pa ima družbena samozashita tudi z ljudsko obrambo. Kot družbeni funkciji se oslanjata druga na drugo in ena iz druge izhajata celo do te mere, da se zdi, da je ena del druge in obratno. Drži, da imata obe iste idejne, politične in družbene temelje. Obe sta neposredni funkciji delovnih ljudi in občanov v našem samoupravnem socialističnem družbenem sistemu. Glede na to, da imata obe osnovno nalogo braniti in zaščititi z ustavo določeno družbeno ureditev in druge pridobitve revolucionarne preobrazbe naše družbe, jima je enak smisel obstoja, organiziranja in delovanja. To svojo temeljno nalogo morata obe opravljati tako v miru kot v vojni.

J. Kavčič

Svetovni alpski pokal

Jugoslovanske nizajo uspehe

LENGRISS — Jugoslovanske alpske smučarke so med tednom dosegle 40 en odličnih slalomskih uspehov. V Lengrisu v ZRN so nastopile na slalomu za točke v svetovnem pokalu. Zmagala je Konzett iz Liechtensteina, medtem ko je Andreja Leskovšek zasedla izvrstno sedmo mesto. Metka Jerman pa je bila tokrat deseta.

Na položnem slalomu so se naša dekleta že v prvem slalomskem nastopu odlično držale. Leskovškova je imela četrto najboljši čas, Zavadlavova pa je bila petnajsta, medtem ko je Jermanova držala petindvajseto mesto. Na drugi progi je Leskovškova nekoliko »zaspala«, a še vedno osvojila sedmo mesto. Metka Jerman je vozila odlično in uspelo ji je, da je z desetim mestom leto prvič osvojila točke v svetovnem pokalu. Škoda je le, da je Anja Zavadlav naredila napako in morala je odnehati. Od Jugoslovank sta uvrščeni še Dornigova in Peharčeva.

Rezultati — 1. Konzett (Liechtenstein) 1:39.55, 2. Kronbichler (Avstrija) 1:39.56, 3. Hess (Švica) 1:40.25, 4. Mc Kinney (ZDA) 1:40.72, 5. Pelen (Francija) 1:41.36, 6. M. Eppele (ZRN) 1:41.63, 7. Leskovšek (Jugoslavija) 1:42.04, 8. P. Wenzel (Liechtenstein) 1:42.22, 9. Zini (Italija) 1:42.59, 10. Jerman (Jugoslavija) 1:42.71, 11. Glur (Švica) 1:42.76, 12. M. Tlalka 1:42.78, 13. D. Tlalka (obe Poljska) 1:42.83, 14. I. Eppele (ZRN) 1:42.94, 15. Steiner (Avstrija) 1:43.08, ... 23. Dornig 1:44.27, 39. Peharč (obe Jugoslavija) 1:46.81.

BERCHTESGADEN — Se en podvig so naredile jugoslovanske smučarke na

sobotnem slalomu. Čeprav jim po prvi vožnji ni kazalo, da bi naše smučarke spet posegle po tistih uvrstitvah, ki prinašajo v svetovnem pokalu točke. Leskovškova je bila po prvi vožnji na devetnajstem mestu, medtem ko je bila Zavadlavova na petindvajsetem. Meta Jerman je na prvi progi naredila napako. Dornigova in Peharčeva pa sta bili prepočasni.

Na drugi sta se naši smučarki spet izkazali. Andreja Leskovšek in Anja Zavadlav sta spet pokazali kako je treba voziti slalom v svetovnem pokalu.

Rezultati — 1. Cooper (ZDA) 1:36.53, 2. Pelen (Francija) 1:36.79, 3. Konzett 1:37.11, 4. P. Wenzel (obe Liechtenstein) 1:37.60, 5. Zini 1:37.65, 6. Macchi (obe Italija) 1:37.97, 7. D. Tlalka 1:38.50, 8. M. Tlalka (obe Poljska) 1:38.51, 9. Leskovšek (Jugoslavija) 1:38.56, 10. Quario (Italija) in Nelson (ZDA) 1:38.61, 12. Bieler (Italija) 1:38.73, 13. Ortlj (Švica) 1:38.77, 14. Zavadlav (Jugoslavija) 1:39.08, 15. Frigo (Italija) 1:39.12, ... 25. Dornig 1:40.82, 32. Peharč (obe Jugoslavija) 1:43.04.

SVETOVNI POKAL — SKUPNO — 1. Hess 253, 2. I. Eppele 242, 3. Cooper 136, 4. Konzett 122, 5. Sölkner 118, 6. Pelen in Nelson 107, 8. Chaud 89, 9. Quario 83, 10. Sorensen 77, ... 28. Leskovšek 38, 38. Zavadlav 23, 52. Jerman 6.

SLALOM — 1. Hess 120, 2. Konzett 90, 3. Cooper 68, 4. Pelen 67, 5. Quario 63, 6. Zini 51, 7. P. Wenzel, 8. Leskovšek 38, ... 14. Zavadlav 23, 29. Jerman 6.

Peto mesto v pravem času

WENGEN — »Dobra uvrstitev je prišla v pravem času, pred odhodom na svetovno prvenstvo v Schladming. Zato sem še bolj zadovoljen s petim mestom. Izredno sem vesel, da se moja slalomska forma izboljšuje. Na drugi progi sem še boljše uvrstitev izgubil na strmini, kjer sem sicer močnejši. Smučka mi preprosto ni stekla,« je po končanem wengenskem slalomu dejal Bojan Križaj.

Že jutri, v sredo, bodo v avstrijskem Schladmingu slovesno odprli letošnje svetovno prvenstvo v alpskih disciplinah. Če bi bil Križaj v Wengu že v svoji vrhunski formi, potem bi prav gotovo slavil že tretjič zapored. Na nekaj več kot polovico proge je bil v ospredju, a njegov najstremejši del mu je vtil velike splošnosti, kot bi bilo treba. Nekoliko je zmanjšal tempo, ga nato spet povečal, kar mu je na koncu tega zanimivega slalomskega razpleta prineslo še vedno odlično peto mesto. Z bolj napadalno vožnjo bi Križaj lahko celo zmagal, še posebno zato, ker je vodilni po prvi vožnji Šved Ingemar Stenmark naredil hudo napako. Padel je.

a nato nadaljeval tekmo in na koncu zasedel drugo mesto. Sicer je ta težki wengenski slalom dobil že zmagovalček letošnjega svetovnega pokala Američan Philip Mahre.

Rezultati — 1. Ph. Mahre (ZDA) 1:33.48, 2. Stenmark (Švedska) 1:33.77, 3. Frommelt (Liechtenstein) 1:33.90, 4. S. Mahre (ZDA) 1:33.95, 5. Križaj (Jugoslavija) 1:34.66, 6. Wenzel (Liechtenstein) 1:35.22, 7. Girardelli (Luxemburg) 1:35.82, 8. De Chiesa (Italija) 1:35.83, 9. Steiner (Avstrija) 1:35.91, 10. Strand (Švedska) 1:36.21, 11. Nöckler (Italija) 1:36.31, 12. Canac (Francija) 1:36.33, 13. Popangelov (Bolgarija) 1:36.36, 14. Halsnes (Norveška) 1:36.42, 15. Gstrein (Avstrija) 1:36.48, ... 23. Cerkovnik (Jugoslavija) 1:38.21.

SVETOVNI POKAL — SKUPNO — 1. Ph. Mahre 262, 2. Stenmark 179, 3. Wenzel 95, 4. Podborski 94, 5. Weirather 78, 6. Resch 76, 7. Klammer 71, 8. Gaspoz 69, 9. Müller 67, 10. S. Mahre 65, 19. Križaj 42, 25. Strel 25.

Republiško prvenstvo v smučarskih tekih

Dušanu Djuričiču dva naslova

NEMILJE — Odlično pripravljene smučine, dvojni uspeh Dušana Djuričiča iz Mojstrane ter nad stodvajset nastopajočih so glavne značilnosti letošnjega republiškega prvenstva za člane, članice, starejše in mlajše mladince v smučarskem teku. Nemilje in organizator SK Triglav so tri dni živeli s to prireditvijo, ki je bila prvi vrhunec letošnjih domačih tekmoval.

Začelo se je po pričakovanju. V teku članov na trideset kilometrov je slavil Dušan Djuričič iz Mojstrane, ki to sezono prvič starta med člansko konkurenco. Že v prvem krogu (7,5 km) si je Mojstrčan pritekel lepo prednost pred nasledovalcem Rebrškom iz Triglava in vojakom VP Kranj Ivom Čarmanom. Dušan Djuričič se ni dal. Iz kroga v krog je povečeval prednost in njegov prvi članski naslov je zaslužen. Še bolj napet je bil boj za drugo in tretje mesto. Janezu Rebršku je uspelo, da je ugnal vojaka Iva Čarmana. Mladinci so imeli 10 kilometrov proga. Tu je brez težav zmagal Klemenčič iz Dola.

Rezultati — člani 30 km — 1. D. Djuričič (Mojstrana) 1:25:44.81, 2. Rebršek (Triglav) 1:27:21.43, 3. Čarman (VP Kranj) 1:27:41.06, 4. C. Podlogar (Gorje) 1:28:34.85, 5. Cvajnar (Olimpija) 1:30:24.82, mladinci 10 km: 1. Klemenčič (Dol) 27:34.75, 2. Kršinar (Olimpija) 28:44.37, 3. Kustac (Kranjska gora) 29:10.76.

Tudi drugi dan republiškega prvenstva se je v vseh solo tekih odvijalo po načrtih. V teku članov na 15 km je ponovno slavil Dušan Djuričič, ki je drugouvrščenega Iva Čarmana prehitel skoraj za celo minuto. Drugi naslov si je pritekel tudi Klemenčič pri starejših mladincih. Mlada Kranjskogorka Jana Mlakar je sicer zmagala pri mlajših mladinkah, toda pokazala je, da je mnogo boljše kot njene starejše vrstnice. Pri članicah je na deset kilometrov slavila Munihova iz Olimpije, medtem ko je tek na pet kilometrov dobila Jelovčanova iz Triglava.

V štafetnih tekih so pri članih zmagali tekači iz Gorij, pri starejših mladincih pa so slavili Kranjskogorci. Mladinke Olimpije so bile boljše od Triglav, pri mlajših mladincih pa so bili najhitrejši Pohorci.

Rezultati — člani — 15 km — 1. D. Djuričič (Mojstrana) 40:35.06, 2. Čarman (VP Kranj) 41:21.82, 3. C. Podlogar 41:23.62, 4. D. Podlogar 41:30.13, 5. Poklukar (vsi Gorje) 42:18.62, št. mladinci — 15 km — 1. Klemenčič (Dol) 41:17.00, 2. Kršinar (Olimpija) 41:39.24, 3. Gregorič (Ihan) 44:11.93, ml. mladinci — 8 km — 1. Grajš (Pohorje) 21:23.32, 2. Slabanja (Dol) 21:37.29, 3. Mašovič (Kranjska gora) 22:00.27, članice — 10 km — 1. Munih (Olimpija) 32:19.81, 2. Jelovčan 33:10.83, 3. Korosec (obe Triglav) 40:10.75, članice — 5 km — 1. Jelovčan (Triglav) 18:02.81, 2. Munih (Olimpija) 18:04.07, 3. Korosec (Triglav) 21:43.44, št. mladinke — 5 km — 1. Čebulj (Olimpija) 18:11.88, 2. Smolnikar (Kamnik)

Najuspešnejši tekač na republiškem prvenstvu v Nemiljah je bil Dušan Djuričič iz Mojstrane. Dušan Djuričič je osvojil republiški naslov v teku članov na 30 in 15 km. Foto: D. H.

18:31.84, 3. M. Martinovič (Kranjska gora) 18:54.20, ml. mladinke — 5 km — 1. Mlakar (Kranjska gora) 17:34.64, 2. Kokalj (Ihan) 19:09.18, 3. Rajšp (Pohorje) 19:13.73, štafete — člani 3 x 10 km — 1. Gorje 1:24:28.87, 2. Olimpija 1:27:05.85, 3. VP Kranj 1:27:33.60, št. mladinci 3 x 10 km — 1. Kranjska gora 1:32:29.49, 2. Kamnik 1:33:03.55, 3. Olimpija 1:33:39.33, ml. mladinci 3 x 5 km — 1. Pohorje 50:00.97, 2. Dol 50:41.98, 3. Triglav 51:26.94, mladinke 3 x 5 km — 1. Olimpija 59:00.73, 2. Triglav 1:01:51.98, 3. Pohorje 1:03:41.83.

D. Humer

J. D.

Kranjski udeleženci na drugem teku Treh dežel v Kranjski gori

Smučarski skoki

V Planici zmagal Štirn

PLANICA — Na 60-m skakalnici je bila prva letošnja tekma članov za pokal cockie in tretja za starejše mladince. V obeh konkurencah pa je bila udeležba nekoliko okrnjena zaradi udeležbe najboljših na mednarodnih tekmovaljih. Kljub temu pa je bilo tekmovalje zanimivo. Med starejšimi mladinci se je najbolj izkazal Kranjčan Janez Štirn, ki je zanesljivo zmagal. Vasia Bajc pa je bil najboljši med člani. Odlična pa sta bila vojaka Globočnik in Benedik, ki sta zasedla drugo oziroma tretje mesto.

Rezultati — starejši mladinci: 1. Štirn (Triglav) 201.9 (55, 53.5), 2. Erzen (Ziri) 196.2 (53.5, 53.5), 3. Erzen (Ilirija) 191.6 (52.5, 52.5), ... 7. Česen (Triglav), 15. Šilar (Triglav); člani: 1. Bajc (Ilirija) 218.4 (57.5, 58.5), 2. Globočnik (v.p. Kranj) 215.3 (56, 58), 3. Benedik (v.p. Kranj) 209.4 (57, 56.5) in Jemec (Ilirija) 209.4 (56.5, 57), ... 10. Vidic (Bled).

J. Javornik

Dodatne ure drsanja

KRANJ — Za množično drsalno rekreacijo so na drsalšču v Kranju v času semestrlnih počitnic, ki so se začele za Gorenjsko v ponedeljek, dodali še dve uri drsanja. Vsi tisti učenci, dijaki in študentje, ki ne bodo odšli na smučanje, se bodo lahko drsali tudi med 12. in 14. uro. V času počitnic bo tudi šola drsanja v šoli med 9. in 11. uro. Vse informacije o šoli drsanja se dobijo na kranjski ZTKO, Cesta Staneta Žagarja.

Upravljalci drsalšču prosijo vse drsalce, da so med drsanjem disciplinirani in naj ne ovirajo ostalih rekreativcev. Le tako ne bo prišlo do poškodb. Priporočajo tudi, da vrednostne predmete puščate doma. V Kranju so na drsalšču res poskrbeli za pravo množično rekreativno drsanje. V Sloveniji ni namreč drsalšč, ki bi imelo toliko ur namenjenih za množično rekreativno drsanje.

-dh

Po poteh — narodnega heroja Staneta Žagarja

Podnart — Krajevne organizacije Zveze borcev Lipniške doline: Podnart, Dobrava, Kropa, Kamna gorica in Otoče bodo tudi letos organizirale tradicionalne smučarske patrolje Po poteh narodnega heroja Staneta Žagarja. Patroljni teki bodo v soboto, 30. januarja ob 9. uri, s startom in ciljem na Srednji Dobravi. Letošnji pokrovitelj je tovarna vijakov Plamen Kropa. Na letošnji prireditvi bo kot gost tudi sin narodnega heroja Staneta Žagarja — Iztok.

D. K.

Na množične tekaške prireditve s skupnim prevozom

Kranj — Zbor učiteljev smučanja iz Kranja in odbor za rekreacijo pri ZTKO Kranj nadaljuje akcijo skupnih prevozov na množične tekaške prireditve.

Akcija se je začela lani, ko smo se uspešno udeležili sedem takih prireditev. Zmerni stroški, počitke namesto utrudljive vožnje in nasveti za mazanje smučí so prednosti za udeležence. Za organizatorje tekaških prireditev pomeni avtobusni prevoz tudi zmanjšanje potreb po parkirnem prostoru. Ne nazadnje, pa je ob današnji energetski situaciji prednost tudi v zmanjšanju porabe goriva.

Program prevozov po koledarju tekaških prireditev za leto 1982: 31. 1. 1982 Nova vas — Bloški teki — 82, 7. 2. 1982 Črni vrh — Trnovski maraton, 28. 2. 1982 Kranjska gora — 3. tek treh dežel, 7. 3. 1982 Logarska dol. — 3. množični tek, 14. 3. 1982 Pokljuka — 4. Yassa maraton, 28. 3. 1982 Kranjska gora — 8. tek na Vršč.

Za prevoze se lahko prijavite v prostori Planinskega društva Kranj (Koroška c.) vsak četrtek od 13. do 19. ure in petek od 13. do 17. ure.

Kasnejši prijav in prijav brez vplačila organizator ne bo upošteval.

Pripravek na udeležence k stroškom prevoza znaša 130 din, enotno za vsak izlet.

Odhodi avtobusov bodo izpred hotela Creina ob 6. uri. V primeru, da organizator tekaške prireditve le-to odpove, odpadde tudi avtobusni prevoz, vplačila udeležencev pa se prenesejo na naslednji prevoz ali pa vrnejo.

Za nedeljo 31. 1. 1982, je pripravljen že prvi izlet na Bloške teke. Odhod avtobusa izpred hotela Creina bo ob 6. uri.

Kadetinke kranjske Save so se odlično odrezale na državnem prvenstvu, ki je bilo v dvorani na Planini. Osvojile so dobro tretje mesto, kar je največji uspeh kranjske košarke nasploh. — Foto: d. H.

Državno prvenstvo za kadetinke v košarki

Košarkarice Save tretje

KRANJ — Dvorana na Planini je štiri dni gostila osem najboljših kadetskih košarkarskih vrst Jugoslavije. V organizaciji KK Save in pod pokroviteljstvom delovne organizacije Save iz Kranja so se za letošnji državni naslov potegovala moštva Crvene zvezde iz Beograda, Sente, Zvijezde iz Bosanskega Petrovega sela, Marlesa iz Maribora, Bosne iz Sarajeva, Jugoplastike iz Splita, Sloge iz Kraljeva in domače Save.

Največ so pokazale mlade košarkarice Marlesa iz Maribora, ki so zaslužen osvojile državni naslov. V vseh štirih srečanjih so bile veliko boljše. Velik uspeh so na prvenstvu dosegle tudi igralke domače Save. V predtekmovalju so izgubile le s Crveno zvezdo in nato v igri za tretje mesto po dobri predstavi premagale splitsko Jugoplastiko. Tretje mesto Save je tudi doslej največji uspeh nasploh za kranjsko košarko. Res iskrene čestitke tem mladim košarkaricam, ki so pokazale, da jim ta igra ni tuja in da se bodo dostojno vključile v člansko vrsto.

Izidi — skupina A predtekmovalje: Crvena zvezda : Zvijezda 87:43 (41:22) Sava : Senta 78:43 (41:22), Senta : Crvena zvezda 61:89 (21:43), Sava : Zvijezda 87:43 (35:17), Sava : Crvena zvezda 51:66 (43:31), Senta : Zvijezda 74:35 (33:16).

Letstva: Crvena zvezda 3 3 0 238:138 6 Sava 3 2 1 225:152 4 Senta 3 1 2 178:204 2 Zvijezda 3 0 3 104:251 0

Skupina B — Marles : Sloga 99:69 (51:39), Jugoplastika : Bosna 100:78 (43:42), Sloga : Jugoplastika 92:82 (42:40), Marles : Bosna 93:69 (42:35), Bosna : Sloga 92:84 (50:50), Marles : Jugoplastika 82:69 (40:35).

Letstva: Marles 3 3 0 274:207 6 Jugoplastika 3 1 2 251:256 2 Sloga 3 1 2 249:273 2 Bosna 3 1 2 239:277 2

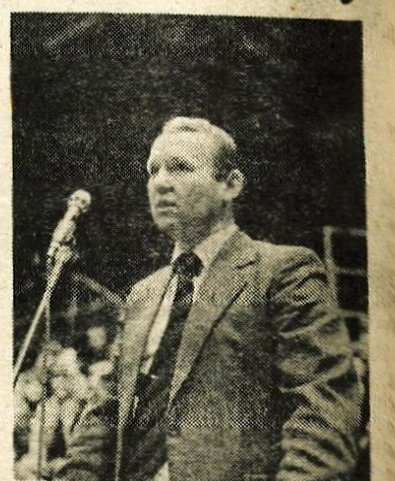
Izidi — finale — za sedmo mesto — Bosna : Zvijezda 80:66 (33:33), za peto mesto — Sloga : Senta 103:46 (44:25), za tretje mesto — Sava : Jugoplastika 76:73 (46:44), za prvo mesto — Marles : Crvena zvezda 80:66 (33:33).

SAVA : JUGOPLASTIKA 76:73 (46:44)

Dvorana na Planini, gledalcev 500, sodnika Šešljia, Razpodic (oba Sarajevo).

SAVA — Dragoslavjevič 10, Šimunič 14, Baligač 16, Novak 16, Alič 20. **JUGOPLASTIKA** — Ledič 27, Pleštin 18, Bink 2, Dagelič 4, Listeš 4, Bilič 8, Komlenović 10.

V borbi za tretje mesto je kranjska Sava premagala splitsko Jugoplastiko. V

Dvorana na Planini je štiri dni stila osem najboljših jugoslovanskih moštvi kadetinj, ki so se borile za državni naslov. Prvenstvo je odigral generalni direktor Save Janez Štirn. Sava je bila pokrovitelj prvenstva. — Foto: D. H.

prvem delu srečanja sta se moštvi menjavili v vodstvu, a nobeno si ni moglo zagotoviti odločilne prednosti. Enaka slika bila na igrišču tudi v nadaljevanju. Tudi v tem so Savčanke zaigrale še boljše in zadnjih petih minutah zagotovile zmago in s tem lep domači košarkarski uspeh.

Vrstni red — 1. Marles, 2. Crvena zvezda, 3. Sava, 4. Jugoplastika, 5. Sloga, 6. Senta, 7. Bosna, 8. Zvijezda.

D. Humer

V petek občni zbor

Kranj — Sportno društvo Jakob cin Hrastje-Prebačevo združuje sekcije, od katerih sta najbolj delovno kolesarska in tekaška. Člani društva udeležujejo vseh množičnih prireditev Sloveniji, najsi bo tekmovalnega ali rekreacijskega značaja. Tudi sami so organizatorji. Izkazali so se med drugimi s tisočsedemsto udeleženci ob pomnikih borcev in talcev NOV, množično kolesarsko prireditvijo korenina in z raznimi manjšimi tekmovanji.

V petek, 29. januarja, bodo društva pregledali svoje delo v minulosti in se pogovorili za nove naloge občni zbor, ki bo ob 18. uri v gasilni domu Prebačevu, vabijo tudi vse tiste, ki se želijo včlaniti v njihovo društvo.

Udovc

Sedmi množični tek

Za Duplje dva nova termina

DUPLJE — Organizatorjem letošnjega sedmega množičnega smučarskega teka TVD Partizan Duplje 14. januarja ni uspelo, da bi ob štirideseti obletnici Kokrškega odreda izpeljali množični smučarski tek, ki so ga poimenovali po tem odredu. Vsi napor, da bi na pičlo snežno odejo nametali dovolj snega, so bili zaman. Snega je bilo v okolici premalo.

Vsi napor, da bi torej zaman in prizadevni organizatorji v Dupljah, organizacijski odbor vodi predsednik skupščine občine Kranj Stane Božič, častni odbor pa republiški sekretar za ljudsko obrambo Martin Košir, pod pokroviteljstvom Slovenijalesa ni uspelo, da bi izpeljali letošnji že sedmo prireditev. Toda niso obupali in Dupljanci imajo sedaj dva nova roka. Letošnji koledar množičnih tekaških prireditev je natrpan. Edini prosti termin se je našel 28. februarja. Tek »Treh dežel« je namreč prestavljen na 21. februar. Organizatorji v Dupljah imajo še en datum. Če na primer 31. januarja, ko je na sporedu Bloški tek, ne bo na Blokah dovolj snega, bo dupljski sedmi množični tek Po poteh Kokrškega odreda zadnji nedeljo v januarju.

Organizatorjem se je doslej prijavilo že tisočsedemsto udeležencev in med temi je precej prijav iz sosednjih republik ter Italije in Avstrije. Zanimanje za ta tek v Dupljah je veliko. Organizator se sprejema prijave za vse teke, ki bodo na sporedu v Dupljah 28. februarja ali pa 31. januarja. Startnina je za nečlane SZ Jugoslavije in Slovenije 180 dinarjev, za člane pa 100. Pionirji imajo startnino 20 oziroma 10 dinarjev. Na dan prireditve bo startnina 200 in 40 dinarjev.

Za tekmovalce so letos v Dupljah pripravili značko, bilten, priznanje za udeležbo, startno številko, posodo in žlico ter topli obrok. Na sporedu bo tek na 30 in 15 km, pionirji bodo imeli 7 km dolgo smučarsko enako dolg bo tudi družinski tek, vojaki, teritorialci in miličniki pa bodo morali preteči 15 km.

-dh

Predzakonsko svetovanje

Predzakonsko svetovanje je pomembna novost naše slovenske družinske zakonodaje in je uvedeno v Sloveniji s 1. 1. 1980. Glede na to novo obliko dejavnosti Centra za socialno delo Kranj strokovna služba CSD Kranj meni, da je potrebno z vsebino svetovanja seznaniti tudi našega občana. Osnovo za te objave so nam dali razgovori z bodočimi zakonci, z njimi opravljena analiza ter dveletne izkušnje na tem področju.

VSEBINA PREDZAKONSKEGA SVETOVANJA:

Glavna vsebina je svetovanje bodočim zakoncem o zakonskem in družinskem življenju. Zakon in življenje v družini sta obravnavana s sociološkega, socialnega, pravnega, medicinskega in psihološkega vidika. Svetovalci so strokovno usposobljeni: sociolog, socialni delavec, pravnik, zdravnik in psiholog.

Za ponazoritev vsebine predzakonskega svetovanja navajam nekaj značilnih tem:

- kaj je zrelost za skupno življenje,
- medsebojno prilagajanje za življenje v dvoje,
- uskladitev tudi pri delitvi dela,
- družinska obdobja,
- kako v družini oblikovati vzorce in vloge vedenja,
- odnosi med starši in otroki,
- pogoji, pravice in dolžnosti v zakonu - in če ne bo šlo, kakšne so pravice in dolžnosti v takem primeru.

IZHODIŠČA ZA ZAČETEK PREDZAKONSKEGA SVETOVANJA IN NAMEN:

Ze dolgo je zastarelo prepričanje, da odraslega človeka ni potrebno več učiti in vzgajati. Danes je za uspešno zakonsko in družinsko življenje potrebno tudi znanje, da si človek z njim oblikuje ustrezna stališča in sprejema nove vrednote. Zakonska zveza in družina sta danes veliko bolj odvisni od čustvenih vezi kot od tradicionalnih norm, ki so nekdanje države, povečala se je osebna odgovornost vsakega družinskega člana. Ker sta »sreča in nesreča« v zakonski zvezi psihološka vrednota, posameznik v tem odnosu ne more ostati nevtralen. Uspešnost v drugih družbenih vlogah ne zagotavlja tudi uspešnosti v zakonski zvezi. Z nenehnim razvojem družbe dobiva tudi pojem zakonske zveze in družine drugačno vsebino. Kljub temu da je zakonska zveza še vedno temeljna celica naše družbe, se je tako v miselnosti ljudi nasploh kot tudi v naši zakonodaji marsikaj spremenilo.

Zaradi hitrega razvoja industrije in naglega porasta prebivalstva v mestih, industrijskih naseljih, preselevljanja vaškega prebivalstva v mesto, novih vrednot in norm, stanovanjskih problemov, raste število razvez in deviantnih oblik vedenja v naših družinah. Ta pojav ne neizbežen in spremlja vsako družbo in sistem.

Prav te ugotovitve o spremembah odnosov v družinah in med spoloma ter počasno prilagajanje ljudi na drugačne odnose v družbi so narekovali uvedbo predzakonskega svetovanja. Izhodišča za sprejem zakona so temeljila na vsestranskih raziskavah o družini.

O tem, kakšno naj bo svetovanje, njegova vsebina, so obstajale sprave le teoretična izhodišča. Zato je bil začetek dokaj težak in negotov. Svetovalci smo se od vsega začetka zavedali, da se spuščamo na intimna področja človekovega življenja, ki so bila do sedaj največkrat stvar osebnih spoznanj.

PREDZAKONSKO SVETOVANJE V OBČINI KRANJ

Namen predzakonskega svetovanja je seznanjati bodoče zakonce s skupnim življenjem, z značilnostmi zakonskega in družinskega življenja, pomagati mladim parom, da si ustvarijo ubrano skupnost in da svojim otrokom omogočijo srečno otroštvo.

Da bi preverili uspešnost in pomanjkljivosti predzakonskega svetovanja, smo se odločili izdelati analizo. Z njo smo želeli ugotoviti pričakovanja, želje in potrebe bodočih zakoncev ter temu prilagoditi vsebino ter metode dela svetovalcev. V analizi nas je zanimalo, kaj udeleženci pričakujejo od svetovanja, kako velika skupina bi bila po njihovem mnenju najbolj ustrežna in kaj menijo o obsegu vsebine. V drugem delu vprašalnika pa nas je zanimalo, o katerih temah bi želeli več slišati, kdaj bi po njihovem mnenju morali biti seznanjeni z odnosi med ljudmi in zakoncem. Poleg tega smo želeli vedeti, kaj menijo o potrebnosti zakonske svetovalnice.

KAKŠNA SO PRIČAKOVANJA IN PREDLOGI MLADIH?

Po metodi slučajnega vzorca smo izbrali za analizo stanja na tem področju 100 parov. 71 % udeležencev

Šola življenja in sožitja

je povedalo, da pričakuje nekaj novega in koristnega. 36 % udeležencev je bilo mnenja, da ne morejo pričakovati nič novega in posebnega. 3 % udeležencev je menilo, da je to izguba časa. 1 % udeležencev pa je bil ogorčen nad obveznostjo svetovanja. Večina udeležencev se je odločila za svetovanje v majhnih skupinah do 7 parov.

Na vprašanja o vsebini svetovanja smo ugotovili, da je 65 % bodočih zakoncev zadovoljna z obsegom, 31 % jih je menilo, da je vsebina premalo obširna, in le 3 %, da je preobširna. Ko smo ugotavljali izobrazbeno strukturo tistih, ki so želeli obširnejšo vsebino, smo ugotovili, da gre za svetovance z višjo izobrazbeno strukturo.

Na vprašanja, o katerih vidikih predzakonskega svetovanja bi želeli več slišati, smo izvedeli, da več kot polovico udeležencev zanimajo teme s pedagoškega in psihološkega področja, to je o vzgoji otroka in medsebojnih odnosih med spoloma ter o socialnem in medicinskem vidiku zakonske zveze.

Na vprašanje, kaj menijo udeleženci po opravljenem svetovanju, smo dobili spodbudne odgovore. Polovica jih je odgovorila, da jih je svetovanje obogatilo z novimi spoznanji, druga polovica, da sicer niso izvedeli nič bistvenega novega, da pa jim je bilo prijetno poslušati. Na vprašanje, kdaj bi po mnenju udeležencev morali biti seznanjeni z odnosi med ljudmi in zakoncem, jih je največ odgovorilo, da bi moralo potekati svetovanje permanentno, od družine prek šole do svetovanja pred sklenitvijo zakonske zveze.

Z analizo smo skušali dobiti tudi mnenje udeležencev svetovanja glede potrebe po zakonski svetovalnici v naši občini. Večina, in sicer 99 % smatra, da bi bila zakonska svetovalnica v naši občini nujno potrebna.

Rezultati analize so nam bili vodilo pri oblikovanju vsebine, metod in oblik dela z odraslimi na tem področju. V nadaljevanju je predstavila še prve izkušnje našega dela na področju širšega svetovanja, ki zajema delo v šolah, krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah.

PROGRAM ŠIRŠEGA PREDZAKONSKEGA SVETOVANJA

Zaradi širše prevencije socialno-varstvenih problemov, smo se na CSD Kranj na osnovi rezultatov analize o predzakonskem svetovanju v Kranju, dvoletnih izkušenj svetovalcev in strokovnih izhodišč odločili za program širšega predzakonskega svetovanja, ki smo ga poimenovali Humanizacija odnosov med spoloma. Program in njegovo izvajanje je podprla tudi skupščina SIS socialnega skrbstva v naši občini. Vzgojni smotri širšega svetovanja so izpeljani iz splošnih družbenih ciljev našega sistema, družbenih vrednot, ideologije samouprave socialistične družbe, njenega dosedanjega in prihodnjega družbenega razvoja. Nanašajo pa se na razvijanje in spreminjanje odnosov med zakoncem in člani družine.

Osnovni namen širšega svetovanja je sistematično pripraviti ljudi za družbeno vlogo, ki naj bi jo v zakonu oz. družini opravljali po sklenitvi zakonske zveze. Upoštevali smo specifične značilnosti skupin: KS, delovne organizacije in šole, prilagajali smo se osebnostnemu in izobrazbenemu nivoju. Širše svetovanje poteka v obliki predavanja in razgovorov, občasno se uporablja tudi test. Opravljamo ga vsi svetovalci skupine, in sicer: zdravnik, socialni delavec, pravnik, sociolog in psiholog.

Začeli smo z delom po šolah. Vnaprej smo z njim seznanili Zavod za šolstvo ter ravnatelje osnovnih in srednjih šol. Pred nami pa je naloga, da se pogovarjamo tudi v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah. Program omenjenega širšega svetovanja je bil izveden že v vseh osnovnih šolah in bil izredno dobro sprejet, zato ga bomo obdržali kot stalno obliko dela z osemšolci. Kot zanimivost naj navedem nekaj značilnih ugotovitev pri delu. Prvi del svetovanja teče po šolah po metodi predavanja. Medtem učenci na vzpodbudo svetovalca pripravijo anonimna vprašanja. Drugi del je razgovor, svetovalec na vprašanja odgovarja. Pokazalo se je, da imajo mladi vrsto nejasnih predstav o pomembnih vprašanjih svojega razvoja zaradi pomanjkljivih izobrazbenih programov o vsestranskem razvoju človekove osebnosti. Mladi so pokazali veliko zanimanja za naslednje teme: medsebojni odnosi med spoloma, spolno življenje mladih, vzorci in vloge vedenja v družini ipd. Ugotavljajo, da bi se bilo potrebno o tem več pogovarjati tudi z njihovimi starši.

Prikazane oblike širšega svetovanja in njihovo nadaljnje uveljavljanje zlasti v KS in delovnih organi-

zacijah že presegajo obvezne okvire zakonske regulative, ki v socialistični republiki Sloveniji predpisuje le obvezen obisk predzakonskega svetovanja. Glede na dober odziv mladih in naše dveletne pozitivne izkušnje smatram, da bo to delo sčasoma postalo nepogrešljivo. Tudi samoupravnega vedenja v odnosih med spoloma se je potrebno stalno učiti, za uspešno zakonsko in družinsko življenje je potrebno tudi določeno znanje.

V program širšega svetovanja smo vključili nalogo, da z nekaterimi aktualnejšimi in zanimivejšimi vsebinami seznanimo prek časopisov tudi našega občana. Zato bodo uvodnim predstavitvam predzakonskega svetovanja in širšega svetovanja sledili strokovni prispevki svetovalcev, ki oba programa izvajajo že dve leti.

ZRELOST ZA ZAKON

Zrelosti za zakon ne bi mogli določevati s starostjo moškega ali ženske. Mnoge raziskave pa kljub temu kažejo, da je v zakonskih skupnostih, ki so bile sklenjene pred dvajsetim letom, več težav kot v tistih, ki so bile sklenjene okoli tridesetega leta. Zrelost za zakon se kaže v mnogih osebnostnih lastnostih. Ena prvih je prav gotovo objektivnost.

Objektivnost je sposobnost posameznika, da realno gleda samega sebe in svoje interese. Brez tega ima človek popačen predstav o sebi in drugih. Če nima prave, objektivne predstave o sebi, ne more objektivno presojeti svojih ravnanj. Seveda je le malo takih, ki bi bili v vsaki situaciji popolnoma objektivni. Dobra volja in želja biti objektivni, pa vedno pripelje do večje objektivnosti v partnerskem odnosu.

Pomemben faktor zrelosti za zakon je čustvena zrelost. To je sposobnost, da objektivno ocenjujemo sebe in druge. Težave v zakonski skupnosti nastajajo vedno takrat, kadar eden ali drugi od partnerjev čustveno ne preraste obdobja otroštva ali mladostništva. Vedeti moramo, da vsako starostno obdobje zahteva drugačno ravnanje, ki je v skladu s stopnjo zrelosti.

K zrelosti za zakon prav gotovo spada sposobnost sprejemanja in dajanja ljubezni. Marsikdaj verjamejo, da nam je ljubezen dana sama po sebi, da se vzdržuje kasneje sama. Vendar jo je treba v zakonu gojiti, če hočemo da traja. V neposredni zvezi s sposobnostjo sprejemanja in dajanja ljubezni pa je tudi zrela - realna predstava o zakonski skupnosti. Zrela oseba bo videla zakonsko skupnost tako kot je. Zavedati se je treba, da z vstopom v zakon sprejemamo nove obveznosti, ki lahko prinesejo nove probleme in težave. Istočasno pa se je treba zavedati, da zakonska skupnost omogoča realizirati prirojeno težnjo po sreči in še druge osebne potrebe. Poleg omenjenega pa ima zakonska skupnost tudi pomembno družbeno nalogo in sicer, da skrbi za otroke in s tem zagotovi kontinuiteto družbe v celoti. Zrela oseba se mora zavedati tudi tega širšega pomena zakonske skupnosti.

Značilnost zrele osebe je prav gotovo tudi samokritičnost. Realno sočkanje s težavami, prevzemanje odgovornosti za osebne napake, priznavanje napak, sprejemanje svojih pomanjkljivosti, pravilno in vztrajno iskanje poti iz težav, vse to so značilnosti samokritične osebe in tudi osebe za katero rečem, da je zrela za zakonsko skupnost.

K zrelosti posameznika za zakon sodi tudi prava in realna predstava o spolnosti. Cela vrsta raziskav nas prepričuje, da celo takrat, ko posameznik biološko dozori, potrebuje veliko časa, da dojamemo, da je spolnost normalen izraz ljubezni med dvema. Za spolnost rečem, da je eden pomembnejših, ne pa najpomembnejši faktor, od katerega je odvisna srečna ali nesrečna zakonska skupnost. Tisti, ki trdijo, da je seksualno področje življenja najbolj pomembno, pozabljajo, da spolnost ne moremo ločiti od drugih področij skupnih interesov dveh: čustvenih, kulturnih, intelektualnih itd. Veliko ljudi še vedno misli, da spolnost temelji izključno na biološkem nagonu. Vendar pozabljajo, da človekova seksualnost ni le biološki odnos, ampak, da človek v ta odnos vnaša svoja čustva in vse ostale psihične elemente.

Zrela oseba za zakon se torej zaveda vseh obveznosti in odgovornosti skupnega življenja in je pripravljena za uspešno skupno življenje tudi kaj žrtvovati. Zrela osebnost bo pripravljena storiti ta življenjski korak in znala bo sprejeti pozitivne kot tudi negativne posledice te svoje odločitve.

VZAJEMNA LJUBEZEN KOT POGOJ USPEŠNE ZAKONSKE SKUPNOSTI

Ena najbolj pomembnih človekovih potreb v vseh obdobjih življenja

je imeti občutek, da imam nekoga rad in da nas ima tudi druga oseba rada. To človekovo potrebo vsi razumemo pri otroku, manj pa vemo, da je ta potreba enako močna tudi pri odraslih. Spoznanje, da nas ima nekdo rad in da imamo nekoga radi, nam daje občutek varnosti, vliva nam zaupanje vase in nam pomaga rešiti marsikako zagato v življenju. Dva, ki občutita vzajemno ljubezen, bosta v osebnem pa tudi družbenem življenju veliko bolj učinkovita pri reševanju vseh problemov pred kateri ju bo postavilo življenje.

Poleg naštetega pa dve osebi, ki se vzajemno ljubita, lahko sodelujeta na mnogih področjih življenjskih dejavnosti. Zavedati bi se vedno morali, da tudi v primerih, ko se dva vzajemno ljubita, lahko prihaja do težav. Te težave pa bosta partnerja reševala skozi medsebojno ljubezen, ki je garant za uspešno sodelovanje. Sodelovanje je bistveni del ljubezni. Pri vzajemni ljubezni gre vedno za tako obliko sodelovanja, kjer si partnerja stalno dokazujeta upravičenost svojih odločitev in zato storita vse, da bi bilo obema lepo tudi takrat, ko takšen odnos terja veliko prilagajanja in sodelovanja.

Ze smo rekli, da vzajemna ljubezen prinaša vsakemu posamezniku občutek varnosti in umirjenosti. Pri tem je potrebno (povedati) poudariti, da kjer teh občutkov ni, ne moremo govoriti o ljubezni. Obema partnerjema sta občutka varnosti in umirjenosti spodbuda da še večje sodelovanje in prilagajanje. Oba partnerja globoko čutita, da ju ti občutki še bolj povezujejo, da je njuna medsebojna ljubezen še močnejša, da imata eden v drugem vso podporo, ki vedno izhaja iz spoznanja, da drug drugega ljubita.

Pri vzajemni ljubezni je pristno tovarilstvo in prijateljstvo odločilnega pomena. Brez pristnega tovarilstva in prijateljstva si ne moremo zamisliti dobrega sodelovanja. Sodelovanje pa smo že rekli, je bistveni del ljubezni. Seveda pa to ne pomeni, da morata dva sodelovati vedno v istih aktivnostih, ne pomeni, da bi morala sodelovati pri istih interesih in dejavnostih, čeprav seveda tudi to lahko utrjuje njuno vzajemno ljubezen. Bistveno pri tem je, da partnerja sodelujeta v tistih aktivnostih, ki obema pomenijo največ, to pa so področja družbenih aktivnosti, področja intelektualnih interesov, področja umetniških interesov in verjetno še mnoga druga pomembnejša področja.

Se eno pomembnost je potrebno poudariti. Mnogi namreč mislijo, da ljubezen vztraja sama od sebe. Toda, če pomislimo, da je vzajemna ljubezen med partnerjema pogoj za sodelovanje in da je sodelovanje bistveni del ljubezni, potem je razumljivo, da moramo ljubezen gojiti in jo stalno tudi dokazovati. Istočasno, ko ugotavljamo, da je ljubezen sestavljen odnos med dvema, ki jo je potrebno gojiti in spodbujati, pa mora prav ta vzajemna ljubezen dopuščati obema partnerjema svobodno izražanje sebe, svojih navad in običajev, svojih življenjskih vrednot in končno celotne svoje osebnosti. To zadnje je mogoče uresničiti le s pomočjo vzajemne ljubezni med partnerjema.

Doris Erzar

VAŠA PISMA

PROSTORSKA POLITIKA JAVNEGA POTNIŠKEGA PROMETA

V anketi Glasa smo brali o začasnih avtobusnih postaji v Kranju. Ugotovitev je naslednja: začasna postaja je že 25 let, postavljena pa je zdaj tu, zdaj tam.

Cestne in železniške potniške prevoze bi morali vedno obravnavati kompleksno, zlasti to velja za skupne vozne rede, skupno veljavnost vozniških kart, skupne postajne prostore, ki naj bi bili enovito vzdrževani. Že naši očanci so nam postavili postaje, naše generacije pa bi morale to politiko oblikovati in poborjati z najnovejšimi dosežki.

Velik problem v gosti naseljenih predelih postaja prostor, ki otehta vse druge faktorje - energijo, ceno vozil in pravne norme. Novejša veda se tudi na tem področju ukvarja s prostorskim razpisništvo. Opravičilo je v tem, da je urbano urejen prostor zelo drag. Taki prostori so navadno razsvetljeni, opremljeni z odvodnjavanjem, asfaltirani, čiščeni, porabnikov tega prostora pa veliko. Pravni predpisi že določajo porabo prostora - kot preprečevanje parkiranja, prepovedi vožnje z vozili, na drugi strani pa se povečujejo predeli za pešce. Vse glasnejša so gesla - parkiraj vozilo zunaj mesta in potuj po mestu z javnimi prevoznimi sredstvi, kot so vlaki, metroji, tirna vozila v mestu, avtobusi, taksi službe in izposojevalnice avtomobilov. Sem bi mogli prišteti še množično kolesarjenje, ki smo ga nekoč celo zavrgli. Z zasičenimi avtomobilskimi prevozi smo porušili ravnotežje med čistim in onesnaženim zrakom.

Iz tega sledi, da je v finančni politiki treba iskati še naprej najugodnejše rešitve. Porabniki urbanega prostora naj bi bili tudi plačniki. Tako bi odvrčali lastnike prevoznih sredstev v goste naseljenih predelih in jih preusmerjali na javne prevozne objekte, ki bi morali biti seveda posodobljeni.

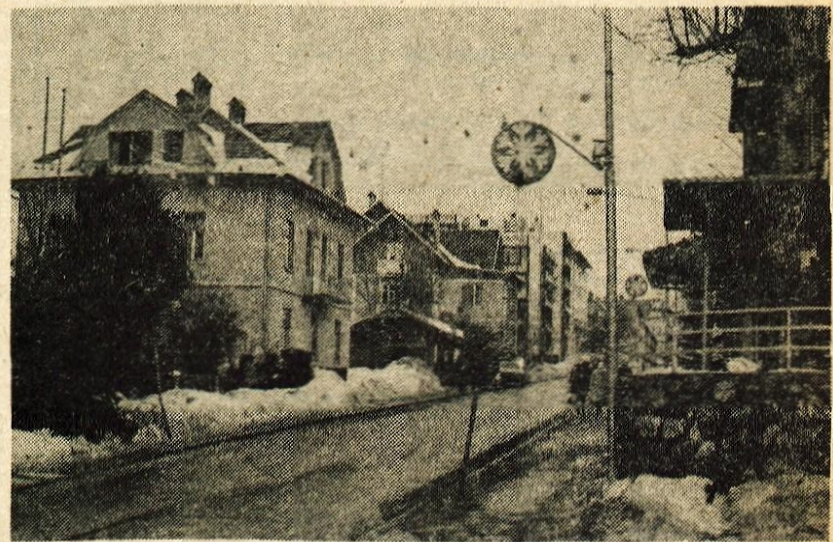
Stane Bobek, dipl. ekon.

PRIJETNO PRAZNOVANJE

V tovarni IBI v Kranju so se ob novem letu spet spomnili upokojevcv. V veliki, lepo urejeni dvorani, kamor so nas povabili na novoletno slavo, so nam prijazno postregli. Vsakomur so poleg novoletnega darila izročili tudi nagrado.

Upokojenici in upokojenke smo z zadoščenjem spoznali, da današnji delavci znajo ceniti trud, ki smo ga nekdanj mi vlagali v delo. Za vse se jim prisrčno zahvaljujemo, predvsem direktorju Francu Omanu, ki že vrsto let uspešno in zgledno vodi tovarno. Vsem članom kolektiva pa želimo, naj še naprej z veseljem in uspešno opravljajo svoje delo.

Hvaležni upokojenici in upokojenke IBI

NA BLEDU JE DOVOLJ GOSTOV

Bled - Zmogljivost blejske gostinske in turistične ponudbe znaša 2.234 postelj in razumljivo je, da so vse zasedene večina v glavni poletni sezoni. V prvih dvajsetih dneh letošnjega leta pa so zabeležili na Bledu za 35 odstotkov več nočitev kot v enakem lanskem času in je danes Bled poln kot že dolgo ne. V hotele prihajajo predvsem mladi iz sosednjih republik, saj so imeli zadnji teden šolske počitnice v Srbiji, še prej pa na Hrvaškem. Do 6. februarja je tako Bled zaseden.

Vendar pa se na Bledu zavedajo, da je razmerje med domačimi in tujimi gosti preskromno in da bi morali biti več tujih nočitev. Struktura gostov bi se morala izboljšati, ne toliko, kot poleti, ko tuji gostje zares prevladujejo, temveč vsaj

nekoliko več. Blejski turistični delavci vedo, da bi bilo to mogoče, če bi bila turistična ponudba zanje bolj vabljiva.

Gostje, ki danes preživljajo dopust na Bledu, se podnevi večinoma odločajo za sprehode v naravo, za drsanje na drsalnišču ali za še vabljivejše drsanje na zamrznjenem blejskem jezeru. Na jezeru je posebno ob sobotah in nedeljah izredno veliko drsalcev, gostinci pa niso držali križem rok, temveč so poskrbeli, da ponujajo hrano in pijačo. Gostje pa se odločajo tudi za smučanje na Zatniku, kjer je danes veliko smučarjev, največ na otroških vlečnicah. Vse to kaže, da bi kazalo na Zatniku postaviti več manjših vlečnic na manj zahtevnih smučarskih progah, saj je očitno, da na Bled in na Zatnik prihajajo smučarji, ki so začetniki in ki bi se smučanja radi šele naučili.

D. Kural

Na podlagi 162. člena zakona o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 21-224/74, 39-468/74, 5-180/76, 10-381/76, 31-1393/76 in 8-483/78) izdajajo uprave za družbene prihodke občin

Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Tržič

POZIV

k vložitvi napovedi za odmero davkov občanov

za leto 1981 za zavezanca, katerim se odmerjajo davki po preteku leta
in za leto 1982 za zavezanca, katerim se odmerjajo davki vnaprej za tekoče leto.
Napoved je treba vložiti do vključno 31. januarja 1982.

Napoved za odmero davkov morajo vložiti:

Za leto 1981

1. Zavezanec davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih doseženih v letu 1981;
2. Zavezanec davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja intelektualnih storitev, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih doseženih v letu 1981;
3. Zavezanec davka od osebnega dohodka iz avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih doseženih v letu 1981;
4. Zavezanec davka na dohodek od premoženja in premoženjskih pravic, o dohodkih doseženih v letu 1981. Pod navedeno obliko davka spadajo tudi dohodki, doseženi z oddajanjem stanovanjskih ali poslovnih prostorov oziroma zgradb v najem ter dohodki od podnajemnin, dohodki od oddajanja opremljenih sob pa le, če doseženi dohodek presega 10.000 dinarjev;
5. Zavezanec davka od premoženja — na posest gozdnega zemljišča za leto 1981. Napoved morajo vložiti občani, ki se po določbah zakona o kmetijskih zemljiščih ne štejejo za kmeta, če posedujejo več kot 0,5 ha gozdnega zemljišča in če njihov dohodek v letu 1981 presega 20.000,00 dinarjev oziroma skupni dohodki vseh družinskih članov presegajo 10.000,00 dinarjev letno na družinskega člana;
6. Zavezanec davka iz skupnega dohodka občanov o dohodkih, prejetih v letu 1981. Napoved morajo vložiti občani, katerih skupen čisti dohodek v letu 1981 presega 330.000 dinarjev.

Napoved vložijo:

- zavezanec iz 1. točke, ki imajo poslovni prostor, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju je poslovni prostor; ostali zavezanec, ki nimajo poslovnega prostora, pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;
- zavezanec iz 2. in 3. točke pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;
- zavezanec iz 4. točke, če gre za dohodek od nepremičnin, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju nepremičnina leži, če gre za dohodek od premičnin, pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče;
- zavezanec iz 5. točke pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju leži gozdno zemljišče;
- zavezanec iz 6. točke pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju so imeli v letu 1981 najdalj stalno prebivališče.

Za leto 1982

1. Zavezanec davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, katerim se odmerja davek v pavšalnem letnem znesku za leto 1982;
2. Zavezanec davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja intelektualnih storitev, katerim se odmerja davek v pavšalnem letnem znesku za leto 1982.

Napoved vložijo:

- zavezanec iz 1. točke, ki imajo poslovni prostor, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju je poslovni prostor; ostali zavezanec, ki nimajo poslovnega prostora, pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;
- zavezanec iz 2. točke pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani.

Napoved za odmero davkov je treba vložiti na predpisanem obrazcu, ki se dobi pri upravi za družbene prihodke občine. Pozivamo zavezanca, da napovedi vložijo v roku, določenem v tem pozivu, ker bo za nepravočasno vložitev napovedi odmerjeni davek povečan za 10 % oziroma najmanj 100 dinarjev, zavezancem, ki ne vložijo napovedi pa za 20 % oziroma najmanj 200 dinarjev.

Uprave za družbene prihodke občin
Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Tržič

SGP GRADBINEC
n.sol.o.KRANJ nazorjeva l

OBJAVLJA JAVNO LICITACIJO
za prodajo rabljenih osnovnih sredstev

Licitacija bo v torek, 2. februarja 1982 ob 15. uri v prostori centralnega skladišča na Kokrici, Cesta na Rupo.

V PRODAJI BODO:

OSEBNI AVTOMOBIL ZASTAVA 750, OSEBNI AVTOMOBIL ZASTAVA 1300, TEKOCI TRAK, STEDILNIK, HLADILNIK, KOTNE BRUSILKE, POTOPNE ČRPALKE, ELEKTROMOTOR, RAČUNSKI STROJI IN BETONSKI MEŠALCI 100 l.

Davek ni vračunan v izključno ceno.

Ogled predmetov je možen eno uro pred licitacijo v centralnem skladišču. Na licitaciji enakopravno nastopata družbeni in privatni sektor. Licitacija se vrši po načelu »OGLEDANO — KUPLJENO«. Varščina 10 odstotkov od izključne cene se vplača eno uro pred licitacijo na kraju licitacije.

Vse stroške prepisa lastništva in ostale stroške, kakor tudi prometni davek plača kupec. Izlicitirani predmet mora biti plačan in odpeljan s kraja licitacije najkasneje v desetih dneh po dnevu licitacije, po tem roku zapade tudi varščina.

veletrgovina

Špecerija

Bled n. sol. o.

Delavski svet delovne organizacije razpisuje prosta dela in naloge

VODJE GOSPODARSKO RAČUNSKEGA SEKTORJA

Pogoji: — višja ali srednja ekonomska izobrazba, najmanj 5 let delovnih izkušenj na enakem ali podobnem delokrugu

Kandidat bo sklenil delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pismene vloge naj kandidati pošljejo na naslov: Veletrgovina Špecerija Bled, Kajuhova 3 v 15 dneh po objavi. O rezultatih razpisa bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po zaključku razpisa.

Komisija za delovna razmerja TOZD Maloprodaja razpisuje prosta dela in naloge

NATAKARJA II

Pogoji: — gostinska šola — smer natakara, 1 leto delovnih izkušenj

Kandidat bo sklenil delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Prosta dela in naloge so razpisana za področje Bohinjske Bistrice in Bleda.

Pismene vloge naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Veletrgovina Špecerija Bled, TOZD Maloprodaja, Bled, Kajuhova 3.

ISKRA
Industrija merilno-regulacijske in stikalne tehnike, n. sol. o. Kranj

Komisija za delovna razmerja TOZD Delavska restavracija Kranj objavlja prosta dela in naloge

1. **ADMINISTRATORJA**
v računovodstvu za evidentiranje pošte, za tipkanje faktur, nalogov in obračunov ter drugih administrativnih del

Pogoji:

- srednješolska izobrazba upravno-administrativne smeri,
- 3-letne delovne izkušnje,
- dobro znanje strojepisja,
- 3 mesečno poskusno delo

2. **SALDAKONTISTA — LIKVIDATORJA**
za vodenje saldakov 125, 222, pripravo faktur in nalogov ter opravljanje drugih knjigovodskih del

Pogoji:

- srednješolska izobrazba ekonomske smeri,
- 3-letne delovne izkušnje,
- 3 mesečno poskusno delo

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in s kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov Iskra Kibernetika, Komisija za delovna razmerja TOZD Delavska restavracija, Savska loka 1, 64000 Kranj.

Dom upokojeencev
dr. FRANCETA BERGLJA
Jesenice, Bokalova 4

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

KUHARICE

Pogoji:

- poklicna šola — gostinska, higienski minimum,
- KV delavec kuharske smeri, dodatno znanje s področja prehrane starostnikov,
- praktično znanje 1 leto,
- poskusno delo 1 mesec

Delo združujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prijave z ustreznimi dokazili pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Dom upokojeencev dr. Franceta Berglja Jesenice, Bokalova 4, komisija za delovna razmerja.

POKLICNA ŠOLA
KRANJ
Cankarjeva 2

Delovna skupnost razpisuje dela in naloge

1. **UČITELJA**
za poučevanje slovenskega jezika z estetsko vzgojo z obsegom učnega dela 9 učnih ur tedensko za določen čas od 13. februarja 1982 do 30. junija 1982
Pogoj: — visoka izobrazba — prof. slovenskega jezika

2. **UČITELJA**
za poučevanje angleškega jezika z obsegom 3 učnih ur tedensko za določen čas od 13. februarja 1982 do 30. junija 1982
Pogoj: — visoka izobrazba — prof. angleškega jezika

3. **UČITELJA MATEMATIKE**
za polni delovni čas za določen čas od 13. februarja 1982 do 30. junija 1982
Pogoj: — višja izobrazba ustrezne smeri

4. **UČITELJA ELEKTROTEHNIŠKIH PREDMETOV**
za polni delovni čas za določen čas od 13. februarja 1982 do 30. junija 1982
Pogoj: — višja izobrazba elektrotehniške smeri jaki tok

5. **UČITELJA STROJNIH PREDMETOV**
za polni delovni čas za določen čas od 13. februarja 1982 do 30. junija 1982
Pogoj: — višja izobrazba strojne smeri

6. **RAČUNOVODJE ŠOLE**
za polovični 4 urni delovni čas za nedoločen čas
Pogoj: — srednja izobrazba — ekonomski tehnik, izkušenost, samostojnost, vestnost in natančnost v opravljanju finančno-računovodskih del in nalog.

Za vsa razpisana dela in naloge se zahteva moralna neoporečnost in emocionalna zrelost. Šola s prostimi stanovanji ne razpolaga.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Poklicna šola Kranj, Cankarjeva 2, Kranj.

ZAHVALA

Ob nepričakovani težki boleči izgubi drage žene, mame, stare mame in prababice

ANE BLAŽIR

zahvaljujemo sorodnikom, pevcem, posebno pa Bajželnovi mami in Pernar Stefanu, g. župniku za lep pogrebni obred in dr. Bajžlju za dolgo zdravljenje.

ZALUJOČI: mož Tine, sinovi Ciril, Franc, Tinko, Milan in drugo sorodstvo

Zg. Bitnje, Landshut, Škofja Loka

17. januarja 1982

Po kratki in težki bolezni je nepričakovano odšel od nas naš ljubljani

DRAGO VODOPEVEC

Se zadnjič bomo ob našem atku v četrtek, 28. januarja 1982, ob 15.45 na kranjskem pokopališču.

ZALUJOČI: žena Anica, hčerki Dora in Lidija, sorodstvo in vsi, ki so ga imeli radi

Kranj, Škofja Loka, Ljubljana, Radovljica, Mojstrana, Vikrče, Bohinj, Cervia, 25. januarja 1982

V 69. letu nas je za vedno zapustil

FRANC MLAKAR

PTT upokojenec

Od njega smo se poslovili, 25. januarja 1982

Vestnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu!

KOLEKTIV TOZD PTT PROMETA RADOVLJICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, brat in stric

FRANC KNAPIČ

Od njega se bomo poslovili v sredo, 27. januarja 1982, ob 15.30 na pokopališču v Bitnjah.

ZALUJOČI: žena Zofka, hčeri Sonja in Mojca, sestra in bratje z družinami

Stražišče, 24. januarja 1982

Pretreseni sporočamo žalostno vest, da je tragično preminil naš mladi sodelavec

FRANCI BALANTIČ

RTV mehanik
delegat DS in član predsedstva OO ZSMS

Na njegovi zadnji poti smo ga pospremili v nedeljo, 24. januarja 1982 izpred hiše žalosti v Tupaličah.

Ostal nam bo v lepem spominu!

ELEKTROTEHNIŠKO PODJETJE KRANJ

Kranj, 22. januarja 1982

MALI

OGLASI

telefon
27.960

(nasproti porodnišnice)

C. JLA 16 uprava
komerciala 28-463

PRODAM

Prodam KRAVO, ki bo tretjič teletila. Likozar Jernej, Voklo 38 471

Prodam 3 mesece stare PRASIČKE. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 543

Prodam 3500-litrsko CISTERNO iz 10 mm pločevine, cena 5.000 din. Fajdiga Alojz, Gmajnica 16/A, Komenda 580

Prodam plemensko KRAVO in SI-VALNI STROJ bagat. Dolinšek, Lenart 3, Cerklje 636

Prodam suha bukova DRVA v »klaf-trah«. Sidraž 6, Cerklje 637

Prodam 3 mesece stara JAGNJETA za zakol. Bistrica 26, Tržič, tel. 50-730 638

Prodam telico v devetem mesecu bre-josti ali KRAVO simentalke (4 x tele-tila). Robič Niko, Martuljek 76, Gozd Martuljek 639

Prodam KOMBI PLOŠČE 3,5 cm, 200 kv. m. Logar Janez, Pšenična Polica 24, Cerklje 640

Prodam dobro ohranjen HLADILNIK gorenje. Makuc, C. 1. maja 63, Kranj, telefon 25-209 641

Prodam CVERGLE, Naklo 104 642

Po ugodni ceni prodam večjo količino GOSTINSKEGA DROBNEGA INVEN-TARJA in stroj za pomivanje posode. Medved Ciril, Rožna dolina 29, Lesce 643

Prodam 6-strunsko nemško akustično Kitaro. Minov Zvone, Nazorjeva 10, Kranj 644

Prodam več mesnatih PRASIČEV, tež-kih od 100 do 120 kg. Oman, Zminec 12, Škofja Loka 645

Prodam VOLNEN TVID, suknjo za močnejšo osebo. Golnik 6 646

Zelo poceni prodam velik komplet BOBNOV amati (10.000). Mikolič Dušan, Zg. Brnik 127, Cerklje na Gorenjskem 647

Prodam 4 kub. m KAMENJA, 1000 ko-sov rabljene OPEKE zidak in 4000 kosov bobovca. Zalog 10, Golnik 648

Brezplačno oddam PSIČKO - nemški ovčjak, staro 10 mesecev. Razinger, Zi-rovnica 77 649

Prodam 500 kg KROMPIRJA. Roz-man Ignac, Križe 76, Tržič 650

Prodam dve leti starega VOLA, Zasip, Stegne 27, Bled 651

Prodam dve leti staro KOBILO, no-riške pasme. Pogačar Janez, Triglavka 9, Bled 652

Prodam otroško POSTELJICO z jo-gijem in AVTOSEDEŽ za otroka (do 4 let). Telefon 24-757 653

Prodam komplet otroško POHISTVO in POSTELJICO. Dolar, Veljka Vlaho-viča 4, tel. 27-424 654

KUPIM

Kupim PUHALNIK z motorjem. Fre-lih, Podporezen 5, Podbrdo 663

VOZILA

Prodam KATRCO letnik '76. Informa-cije po 15. uri na telefon 47-368. 671

Prodam TOMOS AVTOMATIK 3 M. Pavel Bogataj, Račeva 18, Žiri 655

Za JAWO 350 prodam novo gred, glavi, cilindre, verigo, zavorne obloge, zadnji zobnik. Pavlič, Kidričeva 26, Kranj 657

Prodam 126-P, letnik 1979. Žerjavka 10 pri Trbojah 658

Ugodno prodam ZASTAVO 750, Až-man, Suha 5, Kranj 659

Prodam VW 1200, letnik 1968, brez mo-torja, karoserijo je potrebno barvati. Sta-retova 32, Kranj - Čirče, tel. 28-065 660

Prodam MINI 1000. Višelnica 8, Zg. Gorje 661

Prodam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

STANOVANJA

V Lescah ali bližnji okolici iščem za do-ločeno dobo dvosobno STANOVANJE. Cenjene ponudbe pod »domačinka«.

Iščeva enosobno manjše STANOVA-NJE ali GARSONJERO na relaciji Kranj-Tržič, za dve leti. Ostalo po do-govoru. Sifra: Predplačilo 524

Samski moški, srednjih let, nealkoho-lik, nujno išče SOBO kjerkoli v okolici Kranj. Ponudbe: Samski 616

Mlad fant, nealkoholik, nekadilec, išče SOBO ali GARSONJERO v Kranju. Možnost predplačila. Ponudbe po telefo-nu 28-705 664

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

Prodajam SIMCO 1000. Rozman Janez, Križ 76, Tržič 662

MARIJA PRIMC

Cesta na Klanec 3 Kranj
(v bližini gostilne Blažun)

Vam nudi kvalitetno
in hitro izdelavo
vseh vrst očal.

Se priporočam!

ZAPOSLITVE

Dvakrat tedensko dobi zaposlitev ČI-STILKA, za čiščenje delavniških prosto-rov. MIZARSTVO »OVSENIK«. Jezer-ska c. 108/C, Kranj 531

ORODJARJA ali REZKALCA, sprej-mem za izdelavo orodij za plastiko. Po-nudbe na Glas pod: Tudi honorarno 620

Na dom vzamem kakršnokoli delo. Na-slov v oglasnem oddelku. 666

OBVESTILA

Na novo je odprta avtomehanična de-lavnica za vozila ZASTAVA in OPEL v Kranju, Zasavska 23, Orehek, Kunaver Jože, tel. 064-27-296 621

ODDAJAM POČITNIŠKA STANO-VANJA - do 6 oseb, približno 75 kv. m, z balkonom, 2 sobi, velika kuhinja, kopal-nica, WC, 10 km oddaljeno od jugoslo-vanske meje, približno 2 km vlečnice. Tedenska stanarina 3.500 ŠS. Oddajam tudi SOBE in zajtrk: 100.- ŠS dnevno (govorimo slovensko). Laussegger Johann, Slov. Plajberg 92, 9170 Borovlje, tele-fon 9943/4227/280516 626

PRIREDITVE

Aktiv mladih združnikov vabi v petek, 29. 1., ob 18. uri na VELIKI MLADIN-SKI PLES v dvorani na PRIMSKO-VEM. Igra ansambel SIBILA 667

IZGUBLJENO

Izgubil se je PES VOLČJAK, črne barve, star dva meseca. Jeglič, Križe 76, Tržič 668

SOZD

ALPETOUR

ŠKOFJA LOKA

razpisuje na podlagi sklepa delavskega sveta ter določil statuta TOZD Žičnice Vogel, Bohinj, dela in naloge individualnega poslovnega organa VODJE TOZD ŽIČNICE VOGEL

Poleg splošnih pogojev in pogojev, predpisanih v 511. členu Zakona o združenem delu, morajo kandidati izpolnjevati še na-slednje pogoje:

- višja izobrazba in 3 leta delovnih izkušenj na področju žičničarstva ali
- srednja izobrazba in 5 let delovnih izkušenj na področju žičničarstva,
- družbenopolitična aktivnost

Za opravljanje navedenih del in nalog bo izbrani kandidat imenovan za dobo 4 let.

Pismene ponudbe z opisom dosedanjih delovnih izkušenj in dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev, naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: SOZD Alpetour Škofja Loka, Titov trg 4 b, z ozna-ko »za razpis«.

Delavski svet bo o izbiri kandidatov odločil v 60 dneh po izteku pri-javnega roka.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh od dneva, ko bo delavski svet imenoval izbranega kandidata.

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT
JLA 2, Kranj
TOZD MLEKARNA KRANJ

oglašja na osnovi sklepa Komisije za delovna razmerja prosta dela in naloge

ČUVANJE DRUŽBENE IMOVINE
- pannonna objava, 1 delavec

Posebni pogoji:

- poznavanje požarnovarnostnih ukrepov in dela čuvajske službe, zaželeno znanje slovenskega jezika, potrdilo o neka-znovanju, zaželen je tečaj za telefonista

Kandidati naj pošljejo pismene prošnje Splošno kadrov-skemu sektorju KŽK Gorenjske, JLA 2, v 15 dneh po objavi.

Dovolj znanja za praktično delo

V Radovljici so zadovoljni, ker je veliko takih članov Zveze komunistov v vodstvu osnovnih organizacij ZK, ki so opravili politične seminarje in šole — Mlajših ne volijo ali sami nočejo prevzeti nalog

Radovljica — Pri občinskem komiteju v Radovljici so po programsko-volilnih konferencah po krajevnih skupnostih in delovnih ter temeljnih organizacijah že napravili analizo konferenc osnovnih organizacij ZK.

Tako ugotavljajo, da so v 118 osnovnih organizacijah ZK člani Zveze komunistov izvolili v nova vodstva osnovnih organizacij 347

članov ZK. Med izvoljenimi člani je 99 žensk ali 28 odstotkov. 55 izvoljenih članov pa je mlajših kot 27 let. Ugotavljajo, da je število žena glede na strukturo članstva premajhno in ne pokriva strukture zaposlenih. Prav tako je premalo mladih, kar naj bi pomenilo, da starejši komunisti še ne zaupajo vodstva osnovnih organizacij ZK mlajšim ali pa da ti niso dovolj aktivni in ne prevzemajo funkcij.

Kruh vračamo za drobtine

Manj svinjskega mesa in manj črnega kruha, toda dovolj govedine in belega ter posebnih vrst kruhov, to je nekaj značilnosti oskrbe s hrano v kranjski občini

Kranj — Čeprav v zadnjih treh mesecih lanskega leta občani kranjske občine v trgovinah niso dobili prav vsega, po čemer so povpraševali, pa je bilo število manjkajočih predvsem prehranskih artiklov vendarle toliko skromno, da na preskrbo z najpomembnejšimi življenjskimi potrebčinami vendarle ni vplivalo. To pomeni, da občasno pomanjkanje svinjskega mesa v mesnicah ni pomenilo, da je potrošnik ostal brez mesa, pač pa je bil primoran jesti več govedine, s katero so bile mesnice vseskozi dobro založene. Nekaj manj ponudbe v hladilnih vitrinah je bilo tudi za piščance, medtem ko je bila teletina na kavljih izredno redka primer. Prednost pri oskrbi s telečjim mesom, gre za meso živali, ki jih izločijo iz pitja, so imele bolnišnice in pa obrati družbene prehrane.

Živalske beljakovine pa so kranjski potrošniki kot kaže začeli bolj iskati tudi v mleku in ne le v mesu. V zadnjih treh mesecih se je namreč — kljub višjim cenam — količina prodanega svežega mleka celo povečala, po drugi strani pa je upadlo povpraševanje po sirih. Ne glede na povečano prodajo mleka v trgovinah, pa je pri proizvajalcih proizvodnja mleka v tem obdobju precej upadla, kar za okoli 20 odstotkov, predvsem zaradi občasne pomanjkanja kakovostnih krmil.

Medtem ko je bilo kruha v pekarnah sicer dovolj, pa so potrošniki bili manj zadovoljni z izborom vrst kruha, saj so večkrat zaman povpraševali po črnem kruhu, ki pa ga peki zadnji čas napečejo nekaj manj, ker je črnih mok na tržišču manj kot pa belih. Na policah je bilo torej lani dovolj kruha, saj so trgovine vrnile v pekarno 35.000 kg kruha za drobtine. Ni pa ocene, koliko kruha smo z mize vrgli v smeti.

Oskrba s kurivom lani ni tekla povsem gladko. Naročniki lahko dobe takoj le velenjski lignit, ki spada med nizkokalorične vrste premoga, medtem ko so dobavni roki za rjavi premog še vedno do 7 mesecev; borsanski rudniki namreč dobavljajo le

polovico vseh naročenih količin, zato je treba na ta premog tako dolgo čakati. Drugače pa je z drvmi, saj jih je dovolj. Medtem ko je oskrba s plinom potekala domala nemoteno, pa je bilo glede naftnih derivatov več težav, tako glede kurilnega olja, ki ga je bilo treba zaradi skromnih dobav iz rafinerij omejiti od 50 litrov dnevno na kupca celo na 20 litrov. Slabša oskrba je bila tudi s plinskim oljem, ki ga je bilo treba omejiti v prodaji že oktobra, v novembru je bilo tega olja več, decembra pa se je oskrba spet poslabšala, vendar pa je v decembru tudi najmanj povpraševanja po plinskem olju. Oskrba z naftnimi derivati je sicer najbolj težavna ravno v januarju, že naslednji mesec pa naj bi se nekoliko izboljšala.

Skupni turistični pogledi

Turistična društva v radovljiški občini so se povezala v občinsko turistično zvezo — Ustanovitev turističnega društva v Ribnem in v Zasipu

Radovljica — Tako kot po vseh gorenjskih občinah so tudi v radovljiški občini na pobudo Gorenjske turistične zveze že oblikovali občinsko turistično zvezo, ki združuje vsa turistična društva v občini. Na ustanovni skupščini so upoštevali pripombe turističnih društev, njihove predloge in sprejeli enoten program dela za letošnje leto.

Tako so se domenili, da morajo v članstvo turističnih društev in v občinsko turistično zvezo pritegniti več delovnih ljudi in občanov, tako, da se bodo turistična društva povezala s krajevnimi konferencami SZDL in pričela akcijo za širše vključevanje. Vse naloge in akcije, ki jih imajo v programu posamezna turistična društva, naj bi pregledali in tiste, ki so širšega pomena, organizirali za vso občino. Člani naj bi se izobraževali na več predavanjih kot doslej, pomembnejše krajevene, turistične in kulturne prireditve ter druge družbenopolitične manifestacije, ki so primerne za dobro počutje

O tem bi morali napraviti kvalitetenjšo analizo.

Pri občinskem komiteju ugotavljajo, da bi delo v osnovnih organizacijah v prihodnje moralo biti učinkovito tudi zato, ker le 10 odstotkov članov novih vodstev ni obiskovalo nobene oblike idejnopolitičnega usposabljanja. Ta podatek je precej boljši kot leta prej, ko se tretjina članstva ni izobraževala. V Radovljici je tako uveljavljen seminar opravilo 226 članov, seminar za novospregate člane 105 članov, občinsko politično šolo je končalo 47 komunistov, ki so zdaj v vodstvih osnovnih organizacij, seminar teorije in prakse marksizma je obiskovalo 12 članov, dopisno šolo marksizma 18 članov, srednjo politično šolo pri CK ZKS pa 10 članov novih vodstev. Med sterejšimi člani Zveze komunistov z daljšim stažem je 73 članov vodstev ali 21 odstotkov takih, ki so obiskovali različne tečaje, seminarje med NOB, takoj po vojni ali v času, ko še ni bilo sedanjih programov idejnopolitičnega izobraževanja. Osem članov vodstev osnovnih organizacij se je izobraževalo v mladinskih političnih šolah in osem jih je obiskovalo sindikalne politične šole. Ob tem lahko upravičeno rečejo, da bodo nova vodstva z zadostnim idejnim pristopom reševala vsa vprašanja, s katerimi se bodo srečevala pri svojem delu.

Pri izvoljenih sekretarjih osnovnih organizacij ZK je 29 ali 24 odstotkov žensk, 16 jih je mlajših od 27 let, 68 ali 57 odstotkov pa jih je nastopilo prvi mandat. Tudi med sekretarji je veliko takih, ki so se izobraževali v političnih šolah in na seminarjih.

D. Kuralt

gostov in hkrati predstavljajo naše navade in zgodovino, naj bi obeležili v informacijah. V znanih blejskih informacijah naj bi skupno našli prostor za objavo pomembnejših krajevnih in občinskih prireditev.

Pri občinski turistični zvezi naj bi v prihodnje poskrbeli, da bi vključili v turistično ponudbo več kmečkih gospodinjstev in organizirali kmečki turizem povsod tam, kjer bo volja in možnosti. Člani turističnih društev so bili mnenja, da so na področju kmečkega turizma v znanih turističnih območjih radovljiške občine velike možnosti, ki bi jih morali znati izkoristiti. Občinska turistična zveza naj bi bila smešljša pri razreševanju vseh vprašanj, ki ovirajo hitrejši razvoj turizma na vasi.

Poleg tega, da se bodo morala turistična društva z občinsko turistično zvezo tesneje povezovati z vsemi, ki so v turistični ponudbi kraja, naj bi v prihodnje preučili možnost ustanovitve turističnega društva Zasip in Ribno.

D. Kuralt

GLASOVA ANKETA

Sprejem mladih v armado

V življenju slehernega so trenutki, ki se za vedno vtisnejo v spomin. Eno nevsakdanjih doživetij je za mlade fante služenje vojaškega roka.

Ob prihodu v armado jim je marsikaj v njej tuje. Nekoliko neugodno se obnašajo, dokler se ne privadijo uniforme, novega reda in opravil. Potem ko je za njimi svečana zaprisega, najpomembnejši dogodek za vsakega pripadnika armade, so že pravi vojaki. Vse spretnješi so v vojaških veščinah in postanejo trden kolektiv, ki ima tudi izven zidov vojašnice svojo veljavo.

Pred dnevi so svečano zaprisegli mladi vojaki v enoti, ki nadaljuje tradicije Prešernove brigade. Po slovesnosti na Pokljuki smo tri izmed njih popražali, kako so doživeli prihod v armado in kaj jim pomeni zaobljuba na zgodovinskem kraju. Takole so strnili svoje vtise!

Vojko Mencinger, doma z Jesenic: »Ob prihodu v enoto so me dobro sprejeli. Vodje oddelkov so nam pomagali z raznimi nasveti, predvsem pri urejanju opreme. Ker je tudi nastanitev in prehrana v redu, je bilo počutje v vojašnici že na začetku ugodno. Sicer pa se človek kmalu privadi vseh sprememb. Prav tako smo se vživeli v prvo urjenje na terenu. Dolg pohod resda ni bil lahka naloga, a v naravi je prijetno. Tudi smučali bomo; seveda, to bo bolj učenje za tiste, ki so prvič na smučeh.

Kaj naj rečem o današnji zaobljubi? Zdaj čutim samo zadovoljstvo; mogoče zato, ker je prvi del privajanja na vojaško življenje za menoj.

Juraj Bradac iz Zaboka v SR Hrvatski: »V armadi se najdemo prebivalci iz vse Jugoslavije. Vsi smo tovariši in prijatelji. Zato je lažje obvladati spremembe, ki so glede na civilno življenje velike.

Tudi jaz nisem imel posebnih težav prve dni v enoti. Naletel sem na razumevanje starejših vojakov. Nekoliko težav je le zaradi pomanjkanja telesne vzdržljivosti, a s skupnimi močmi je moč premagati še tako veliko oviro. Trudimo se, da bi bili dobri vojaki, zato upam, da bomo v tem uspehi.

Slovenijo sem obiskal že večkrat. Na Pokljuki sem prvič. Ker gre obenem za enkratni dogodek v življenju na kraju iz naše slavne preteklosti, sem prijetno vznemirjen.

Miroslav Stevanović Aleksinca v SR Srbiji: »Kaj dobro sem se vživel v novo okolje. Mislim, da bo še dosti priložnosti za bližje spoznavanje z gorenjskimi kraji in ljudmi.

Kot telesnokulturnega delavca me veseli, da je v enoti dobro razvita športna dejavnost. Sodeloval bom v njej, kolikor bo mogoče. Rad bom tudi pomagal pri vzgoji na tem področju, saj sem inštruktor plavanja in smučanja. Na snegu se prijetno počutim in raje sem na planini kot v mestu.

Tako kot vsak si štejem v čast, da sem vojak. Žal mi je le, da nista moje zaprisege spremljali hčerka in žena.

Beasidilo in slike: Stojan Saje

Oskrba z gorivi — iz rok v usta

Kritično stanje oskrbe z gorivi terja razumnejše ravnanje s skromnimi zalogami — V Kamniku prednostna lista porabnikov

Kamnik — Letošnja energetska bilanca Slovenije predvideva le za 0,4 odstotka večjo količino naftnih derivatov kot je znašala lanska poraba. Letos so občutnejše težave zlasti pri oskrbi z mazutom. Tudi v Kamniku so se že pokazale prve težave. Pred časom je zmanjkalo kuriva v vzgojnovarstvenih ustanovah in stanovanjskih soseskah, prejšnji teden pa je pomanjkanje zadelo tudi industrijo. Najtežje je bilo v tovarni usnja, kjer je grozila celo ustaveitev proizvodnje, vendar

so s pravočasno intervencijo nekaj ton goriva preprečili škodo.

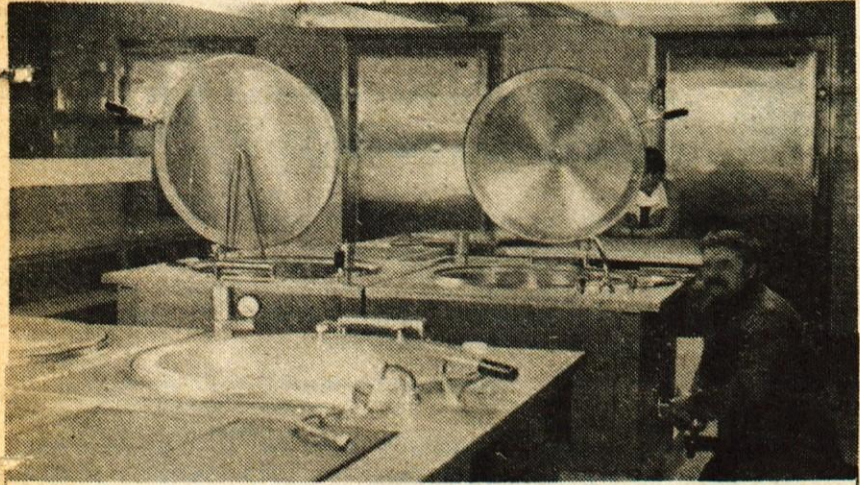
Taki primeri terjajo nenehno pripravljenost na kritično energetske stanje. Po osnutku energetske bilance Slovenije je računati celo na manj goriva kot lani, zato je treba z njim ravnati skrajno varčno. Porabo mazuta bo letos najbrž treba zmanjšati kar za 10 odstotkov, kar bo omogočilo ustvarjanje nujnih zalog, ki morajo zadostiti za sedemdnevno porabo. V Kamniku so se odločili za kratkoročne in dolgo-

ročne ukrepe za razumnejše ravnanje z gorivi. Komiteju za družbeno-ekonomski razvoj so naložili nalogo, naj v desetih dneh seznani organizacije združenega dela s stanjem in obveznostmi, ki jih od njih zahteva energetske stanje. Izdelali bodo tudi prednostno listo porabnikov, kjer bodo najvišje uvrščeni vzgojnovarstvene institucije, živilska industrija in izvozno naravnane delovne organizacije. Od šol, ki so v počitnicah prazne, zahtevajo omejitve ogrevanja, prav tako naj bi se tega držali tudi v delovnih organizacijah, kjer naj bi v prostih dneh kar najmanj kurili, ogrevanje hodnikov pa naj sploh docela opustili. Uspeh pri varčevanju z gorivi si obetajo tudi od neprestanega nadziranja vzdrževanosti energetskih objektov. Nad izvajanjem racionalne porabe goriv bodo ves čas bdele inšpekcijske službe.

O dolgoročnih ukrepih se še niso določneje dogovorili. Za zdaj obstoji le nekaj predlogov, ki se nanašajo na tovrstno varčevanje. Ker tudi posamezniki kot drobni porabniki množično lahko predstavljajo ogromno porabo, velja preveriti njihovo ravnanje in ugotoviti, ali imajo stanovanja primerno izolirana. V prihodnje pa predlagajo, naj banka z ugodnostjo pri posojilih spodbuja gradnjo in obnovo hiš, ki so pametno izolirane. Enako naj bi veljalo tudi za nakup energetskih objektov, zlasti sodobnih in racionalnih peči na več goriv (tudi na odpadne surovine), za katere naj bi pri nakupu odmerili nižji prometni davek.

Sicer pa nameravajo o dolgoročnejšem načrtovanju porabe goriv spregovoriti potem, ko bodo znani podatki iz delovnih organizacij, ki bodo pokazale tudi na največje porabnike v občini.

D. Žlebir

Nova kuhinja za bolnišnico — Trideset zaposlenih v kuhinji jeseniške bolnišnice se bo v kratkem preselilo od 35 let starega štedilnika, ki ga poleti in pozimi kurijo z drvmi; v povsem novo, moderno opremljeno kuhinjo. Čeprav se je tudi doslej v domala nemogočih pogojih, v vlaži in visoki vročini kuhala pestra in okusna hrana, pa bo sodobna oprema omogočala boljše delo in okoli 1500 obrokov na dan; kot je povedala glavna kuharica Marija Grobovšek, bo kuhinja zdaj lahko pripravljala tudi topli obrok za vseh 500 zaposlenih v bolnišnici. — Foto: L. M.

Izvirni in konkurenčni

V tovarni Sukna v Zapužah nameravajo letos še enkrat toliko uvoziti kot lani — Zaželeni izdelki iz domače volne in posebnost izvirnosti

Zapuže — Delovna organizacija Sukno v Zapužah dosega iz leta v leto boljše rezultate, vedno več izvažajo, njeni izdelki pa so zaradi kvalitete še kako znani domačemu tržišču.

»Že lansko leto nam je dokazalo, da bomo lahko dobre rezultate dosegli le z boljšim in kvalitetnim delom, saj se pogoji gospodarjenja zaostrujejo,« pravi direktor delovne organizacije inženir

saj minula leta domača industrija izvažala. Lani smo izvozili za več kot 10 milijonov dinarjev ali šestina več kot leto prej, uvoza pa smo po planu realizirali le za 68 odstotkov, ker nam je primanjkovalo delavcev. Zato smo se skupaj z radovljijskim Almiro preusmerili predvsem na nakup domače volne in spodbujanje reje ovac. Zdaj imamo precej programov, ki naj bi spodbujali proizvodnjo domače surovine, na tem pa se še kako zavedamo, da bomo obenem morali tudi stalno modernizirati svojo proizvodnjo. V tekstilni industriji so nujni moderni stroji, sicer ne bomo na tujem tržišču več konkurenčni, želimo biti, predvsem s cenami.

Začetni razvoj domačih izdelkov iz domačih surovin je naletel na ugoden odmev. Pri tem upoštevamo zahteve mode, si prizadevamo za izvirnost in prav zato smo na minulem sejmu mode v Ljubljani tudi prejeli zmaja skupaj z Almiro, ko smo razstavili izdelke iz domače surovine.

Načrtujemo, da bomo letos izvezili za še enkrat več kot lani, pri tem pa ne nameravamo na novo zaposlovati. Še vedno bomo odvisni od uvoza, naš celotni program pa je predvsem usmerjen v kvaliteto in modno izdelavo mikanih in česanih volnenih tkanin, namenjenih ženskim obleke, kostime in plašči. Razen tega pa naj bi bil program poznan tudi po izdelavi visokokalorske mikane preje, namenjene potrebam trikotažerjev. Za razen in domači trg imamo že naročeno tako, da ne bo problemov, skrbi nas le, kako bomo dobili dovolj uvoženih surovin ter tisto opremo, ki jo kvalitetno in nemoteno proizvodimo nujno potrebujemo.

D. Kuralt